

WOW- faktoren

Med bildet av en naken legestudent på Kjerag vant Norge reiselivsbransjens markedsførings-Oscar i Firenze. Kampanjen er sentral når Stavanger nå for alvor viser muskler som kongress-region.

■ 6, 7, 8, 9, 10, 11 og 12

Gjelsvik fikk ikke fortsette

Toppforsker Martin Gjelsvik ble engasjert som daglig leder for Senter for innovasjonsforskning, men fikk ikke fortsette i stillingen på fast basis. Nå vender han tilbake som forsknings-sjef ved IRIS. I dette intervjuet kritiserer han UiS-ledelsen for detaljstyring.

■ Side 16,17 og 18

NiS bak stor elevundersøkelse

Næringsforeningen og fylkeskommunen går sammen om en storstilt undersøkelse i de videregående skolene for å kartlegge elevenes holdning og innstilling til arbeidslivet. Rogaland får dermed sammenligne seg med fire av de fremste verdiskapingsregionene i Nord-Europa.

■ Side 14 og 15

Slik blir medlemmenes 2010

Hva tror Næringsforeningens medlemmer om 2010? Er finanskrisen egentlig over? Det meldes om både spenning, optimisme og usikkerhet. Les hva de ulike bransjene tror vil skje i året vi nå har gått inn i.

■ Side 37, 38, 39, 40, 41 og 42

56

- Jeg er blitt tatt varmt i mot i Stavanger, sier Erling Pettersen. Den nye biskopen har etter få måneder gjort seg bemerket i sitt nye bispedømme, men det var verken sangen eller den fysiske fostringen som gjorde at han fikk jobben.

22

Næringsforeningen utvider sørover! Stadig flere bedrifter i Dalane melder seg inn, og nå etableres det en egen ressursgruppe for den framgangsrike regionen med klare ambisjoner om å styrke organiseringen rundt næringsarbeidet.

20

"Smarter chamber" er navnet på Næringsforeningens nye kvalitetsprosjekt. Pågående interne prosesser skal løfte organisasjonen og finne fram til beste praksis i konkurranse med klodens mest framgangsrike handelskamre. Målet er hårete, men veien fram viktigst.

34

Bare i vår region blir det delt ut minst 18 priser til bedrifter eller personer i næringslivet. - Det kan være grunnlag for å spørre om alle har livets rett, sier Terje Eide, rådgiver og partner i Markedsføringshuset.

Rosenkilden følger redaktørplakaten. Ansvarlig redaktør: Jostein Soland. Redaktør: Harald Minge. I redaksjonen: Egil Hollund, Erik Lindboe, Egil Rugland, Frode Berge, Trude Refvem Hembre, Cathrine Gjertsen og Elianne Strøm. Utgivelse/produksjon/layout: Næringsforeningen i Stavanger-regionen. Telefon: 51 51 08 80. Telefaks: 51 51 08 81. E-post: post@stavanger-chamber.no. www.rosenkilden.no. Opplag: 14.000. Trykk: Kai Hansen Trykkeri AS. Fotografer: Philip Tornes / BITMAP. Førstesidefoto: Terje Rakke. Årgang:16. Redaksjonen avsluttet: 21. desember 2009.

INNHold

LEDER	SIDE 3	SLITER DU MED KONVERSERINGEN?	SIDE 28-31
KILDEN	SIDE 4-5	UTÅLMODIGE NORECO	
DEN NAKNE MANNEN PÅ KJERAG	SIDE 6-7	HAR TRO PÅ NORSK SOKKEL	SIDE 32-33
PÅ FRIERFERD HVER DAG	SIDE 8-9	OVERPRISING?	SIDE 34-35
REGIONEN HAR HATT MANGE		ANSVAR FOR PARTNERNES	
ANSIKTER	SIDE 10-11	LØNNSFORPLIKTELSE?	SIDE 36
EN VIDEREFØRING AV		SLIK VAR 2009	SIDE 37-42
EXPO-GRUPPENS ARBEID	SIDE 12	KJØRER STABILT INN I 2010	SIDE 44-47
SKAL KARTLEGGE SKOLEELEVENES		STAVANGER-REGIONEN TOPPER IGJEN	SIDE 50-51
HOLDNINGER TIL ARBEIDSLIVET	SIDE 14-15	HOTELLET I JULEBYEN EGRSUND	SIDE 52-53
MARTIN GJELSVIK TRAKK SEG FRA		SAMLES OM KLIMAUTFORDRINGENE	SIDE 54
INNOVASJONSFORSKNING	SIDE 16-18	STAVANGER HAR MØTT MEG MED VARME	SIDE 56-58
EN (ENDA) SMARTERE		INN-PROSJEKTET UNDER STADIG UTMKLING	SIDE 60
NÆRINGSFORENING	SIDE 20-21	NYTT FRA BRUSSEL	SIDE 61
NÆRINGSLIVET I DALANE GÅR		KOMMUNIKATØREN	SIDE 63
INN I NÆRINGSFORENINGEN	SIDE 22-23	MØTER I NÆRINGSFORENINGEN	SIDE 64
EN REISE GJENNOM ÅRET		STYRELEDEREN	SIDE 65
MED STYREHJULET	SIDE 24-25	NYTT OM NAVN	SIDE 66-67
IDAR VOLLVIK ER KLAR, ER DU?	SIDE 26		

Skoleelevenes holdninger viktig for næringslivet

Det er kanskje smartere å ansette en person med rett holdning som har lett for å lære enn å hyre inn et menneske med mer kunnskap, men med slett innstilling. Men hvordan står det egentlig til med holdningen til elevene i fylkets videregående skoler? Det vil Næringsforeningen og fylkeskommunen nå kartlegge.

Den norske skolen har de siste årene fått mye juling i den ene internasjonale undersøkelsen etter den andre. I forhold til sammenlignbare land som for eksempel Finland, har vi elever som leser og skriver for dårlig og sakker akterut når det gjelder matematikk og naturfag. Hvilken holdning til arbeidslivet kan vi da forvente av elevene i de videregående skolene?

Holdningsundersøkelsen "Fokus attityd" har blitt gjennomført årlig siden 2002 av Väst Svenska Industri- og Handelskammaren i Göteborg. Oslo Handelskammer foretok analysen for første gang i 2008 og i år vil også "Nokia-byen" Tampere i Finland gjennomføre den. Det samme vil nå Næringsforeningen i samarbeid med Rogaland fylkeskommune, hvilket følger oss en mulighet til å sammenligne elevene i fire av de viktigste verdiskapningsregionene i Norden.

Holdningsundersøkelsen omfatter alle elever i Rogaland som går på utdanningsprogram for studiespesialisering andre året, og de vil besvare 54 påstander som skal kartlegge hvordan de stiller seg til arbeid, studier og fritid? Har de framtidstro, interesse for å drive eget firma eller ambisjoner om å ta lederansvar? Og: Viser de interesse for den samme kompetansen som regionens næringsliv vil etterspørre de neste årene?

"Media is hot, industri is not". Hva gjør en region med stort behov for kompetent arbeidskraft innen industrien når de fleste elevene i videregående skole sier at de vil jobbe i en mediebedrift? I 2008-undersøkelsen til handelskammeret i Göteborg var dette et av resultatene. Dermed ble det identifisert et betydelig gap mellom det som interesserte elevene og hva som faktisk var den ønskede arbeidskraften. Resultatet var kanskje noe nedslående, men til gjengjeld fikk skoleverket, næringslivet og politikerne tilgang til ekstremt viktig kunnskap om hva som faktisk interesserte elevene. Og ikke minst: undersøkelsen gjorde at de sannsynligvis fikk kunnskapen i tide til å justere kursen og jobbe for holdningsendringer.

I Rogaland vet vi godt hvilken type arbeidskraft vi har behov for framover. Stavangerregionens strategiske næringsplan angir retningen. At dagens elever viser interesse for den kompetansen som er nødvendig for å utvikle regionen videre er helt nødvendig. Ikke minst er det stort behov for innovasjon og entreprenørskap. Er dagens unge interessert i å videreføre de tradisjonene vi har når det gjelder etablererevner og oppfinnerlyst – og som har gitt oss den velstanden vi har i dag? Og er dette elementer som gjennomsyrrer skolene?

Vi skal ikke foregripe noe resultat, men merker oss at etter sju år med holdningsundersøkelser er en av erfaringene våre svenske venner sitter igjen med at forbindelsen mellom næringslivet og skolene må styrkes. Videre er det i nabolandet brakt på det rene at den delen av kompetansen som blir oppfattet som viktig av elevene, også ses på som lite lystbetont. Dette er utfordringer som den enkelte skole, skolesystemet og næringslivet kan jobbe konkret med for å stimulere og motivere

elevene på en bedre måte. Næringslivet viser interesse fordi vi snakker om en av de viktigste forutsetningene for framtidig verdiskapning.

At fylkeskommunen og Næringsforeningen går sammen om dette prosjektet er et viktig skritt på veien for å få skole og næringsliv til å samhandle enda bedre. Så vil også resultatet av holdningsundersøkelsen presenteres på et møte i februar hvor både skolene og næringslivet er representert. Det blir forhåpentligvis opptakten til en enda bedre dialog. At undersøkelsen gjentas årlig vil sette oss i stand til å se om innsatsen som blir lagt ned gir resultater, men den virkelig store dimensjonen er kanskje muligheten for å sammenligne med Oslo, Göteborg og Tampere, og kanskje til og med skape en felles møtearena hvor vi kan trekke på hverandres erfaringer. Og for en gangs skyld vil ikke bare diskusjonen dreie seg om hvilket land som har de mest skoleflinke elevene, men om hva vi kan lære av hverandres tenkemåte og innstilling.

”At fylkeskommunen og Næringsforeningen går sammen om dette prosjektet er et viktig skritt på veien for å få skole og næringsliv til å samhandle enda bedre.

HELP

Om tiggere og taggere

Et forbud mot tigging vil hjelpe i kampen mot menneskehandel, mener dommer og menneskehandelekspert Hanne Sophie Greve. Leser vi i Rogalands Avis 12. desember 2009. Og: - Det er grunn til å frykte at tiggere vi har her er ofre for menneskehandel, sier hun.

Meldingen står i grell kontrast til synspunktene fra framtre-
dende sosialdemokrater i næringsliv og politikk i Stavanger:
La tiggerne få være i fred. De gir byen et mangfold. Sier de. Og
tankene går mot det visuelle mangfoldet som vi fraber oss våre
egne taggere.

TIGGING

Tigging er ikke lenger forbudt. Det har våre folkevalgte sørget
for. Så hva er vel da enklere for fattigfolk fra Sør-Øst-Europa
enn å ta turen til sine rikere forbundsfeller EU og Schengen-
landet Norge. Vi har nå fått fri bevegelse på tvers av alle gren-
ser. Tiggere og trekkspillere kommer i hopetall til lille Norge.
Sammen med asylsøkere fra fjernere strøk. For vårt nyrike land
ynder å framstå som verdens dårligste samvittighet og fremste
konfliktløser. Slik blir vi både rause og snille i andres øyne. Og
sjeldne - for vi er ikke særlig mange.

Nå høstes fruktene av foregående generasjoners arbeid. De
som vokste opp i et Norge som den gang var ett av Europas fat-
tigste land. For dem var arbeid i fellesskap nøkkelen til det gode
liv. Med søndagsskole og Gerhardsen møtte etterkrigsgenera-
sjonen verden med solidaritet i blikket og deling i hodet. Tiggere
hørte du om i bibelhistorien og fortellingene fra misjonsmarken.
At vi hadde lite av det meste, visste vi ikke. Ingen skulle trenge
å tigge. Målet var sosial rettferdighet og økonomisk trygghet.
Tigging hørte historien til. Trygdeordninger skulle sikre folk et
anstendig liv. Det gjaldt å ta vare på hverandre.

TAGGING

Først da velstanden kom, kunne vi se hvor lite vi hadde hatt. Men
det hadde vært nok til å gi livet både mål og mening. Som ved
å skille mellom arbeid og helg. Et skille som velstanden etter
hvert skulle viske ut. Dongerien var arbeids- og ungdomstøyet
som ble til fritidssklær. Frihet til helg ble frihet fra helg. Da forel-
drene fikk råd til ikke å måtte vise at de også hadde helgeklær,
trakk de på seg jeansen i helgene. Da beveget de seg inn på
ungdommens enemerker. Protesten kom. Ungdommen signa-
liserte sin identitet og sin avstand til foreldrene. Og ble hørt.
Snart var fabrikkvaskete og hullete jeans å få kjøpt - og det til
langt høyere priser enn foreldrenes helge-jeans. Det var en pro-
test mot det rene og hele. Mot skikkeligheten satt i system. De
ville målbære sine meninger med sine uskikkelige stemmer.

Denne protesten kan vi også lese av taggingen.
Tilstedeværelsen skal også inn i offentlige rom: - Her er jeg!
roper ungdommen gjennom tagging i sine mest fantasirike for-
mer - fra ren tilgrising til de flotteste grafittier.

- Det er forbudt, sier vi unisont og kjeppjager disse ungdom-
mene med loven i hånd. Respekten for offentlig og privat eien-
dom skal håndheves. Vi vil ha orden i våre felles rom uten å vise

forståelse for taggerens egentlige prosjekt: protesten. Det er
resultatet lovens lange arm heves mot. Og så er det slik at stor-
samfunnet aldri vil kunne makte å fange opp de indre kreftene
som driver folk til å be om oppmerksomhet. Den forståelsen må
ligge hos nærmiljøet.

NAIV SNILLISME

Tiggen og taggeren ber om oppmerksomhet. Den ene om
penger til sitt daglige brød. Den andre om oppmerksomhet i
"sin daglige nød". Den første av fattigdom for å kunne holde seg
i live. Den andre kanskje av en overflod som stjeler meningen
med livet.

Tiggen kommer til oss. Taggerne har vi selv skapt. De er
en del av oss som vi selv ikke setter pris på. Hvorfor tiggerne
kommer til oss, er innlysende. Pengene. Men hvem er det som -
bokstavelig talt - tar hånd om pengene? Er det organisert men-
neskehandel, som Hanne Sopihe Greve hevder, står vi overfor en
skikkelig utfordring. Vi som for lengst hadde kvittet oss med tig-
gingen. For hvordan kunne ellers så mange "elendige" innfinne
seg i vår del av verden? Hvordan kom de hit? Hvor bor de? Hvem
kjører dem rundt i byene våre? Tiggerne og trekkspillerne?
Hvem organiserer rotasjonen mellom tigge- og spillestedene
som de bruker?

Hvem er det som til sjuende og sist stikker av med pengene?
For snille og naive, som vi er, legges det penger i beger og
bager. Uten spørsmål om hvorfor de er her, hvordan de arbeider
og hvem de egentlig er.

Ser vi paralleller mellom tiggerne og den invasjonen vi har
hatt av horer de siste par årene? Alt det som vi gjennom en
målrettet samfunnsutvikling skulle ha skrelet bort innenfra, leg-
ger seg utenfra ut på fellesskapet vårt i tjuukkere lag enn vi noen
gang har opplevd - i nyere tid.

Framtredende folkevalgte snakker om mangfold. Slik fag-
folk som Greve ser det, er det i beste fall uttrykk for politisk
enfoldighet. I verste fall likegyldighet. Men slik er det ikke med
taggerne. Her er det ikke snakk om snillisme eller likegyldig-
het. De skal tas, naturlig nok. Nå er de i gang med å tagge ned
underganger og andre innretninger langs det nye dobbeltsporet
mellom Stavanger og Sandnes. Og de er "våre" hender...

Som tagging svært ofte representerer visuell forsøpling, for-
søpler tiggerne vårt organisatoriske fellesskap. Vi skal ikke til-
late tigging fordi det er i strid med fellesskapets verdisyn. Som
menneskehandel blir tigging dessuten kriminelt. Vi skal ikke
tillate tilfeldig tagging i offentlige rom, fordi det bryter med vår
eiendomsforståelse. Men vi har ikke
lov til å være likegyldige overfor de
kreftene som utløser taggelysten...

Jørgen Sand

KONGRESSREGIONEN MOT NYE HØYDER

Den nakne mannen på Kjerag

En naken legestudent fra Bergen har gitt Stavanger-regionen en enorm markedsføringsverdi. Men hvem er han egentlig?

Tekst: Harald Minge

Firenze: Jubelen står i taket i den norske delegasjonen på ICCA-kongressen hvor de ledende destinasjonsselskapene setter hverandre stevne. Kampanjen med den nakne mannen på Kjerag har akkurat gått helt til topps i den prestisjetunge konkurransen og innkassert Best Marketing Award 2009.

Det var ikke bare gøy for Rogaland, men for hele den norske reiselivsbransjen – representert gjennom NCB (Norway Convention Bureau). Dette bildet markedsfører det urnorske reiselivsbransjen forsøker å formidle internasjonalt. Ikke for å få folk til å komme hit på ferie, men få dem til å sitte i en konferansesal. Vurderingen er at kongressmarkedet krever en dristigere og frekkere markedsføring, mens de potensielle turistene ikke er modne for så mye naken hud.

HJEMMESNEKRET

Kampanjen ble laget for fire år siden med hovedbildet fra Stavangerregionen. En modell ble hyret inn og det spektakulære bildet tatt. Noen tusenlapper til modell og fotograf, og dermed var det

bare å gå i gang. Bildet ble utstyrt med det dobbeltsidige slagordet "Norway – for natural reasons"!

- Den litt hjemmesnekrede prosessen står i grell kontrast til de som normalt går til topps i den prestisjetunge markedsføringskonkurransen. Normalt brukes det millionbeløp på stunt som dette, og dessuten har kampanjene langt kortere holdbarhet, sier Heidi Jeanette Nygård, kongress-sjef i Region Stavanger. Hun føler de har skutt gullfuglen.

- Vi har brukt denne kampanjen i tre år, og bilde samt uttrykk vil bli videreført i internasjonal satsing. Hvorfor ta vekk noe som fungerer? Den nakne mannen gjør seg godt på banene, bæreposer og andre effekter. Han har en helt sjelden og unik stoppeffekt som gir en voldsom gjennomslagskraft når vi selger regionen på utenlandske messer. Vi snakker her om selve "wow-faktoren", og en dimensjon vi bare kunne drømme om, sier hun.

Det er ikke lett å anslå verdien av kampanjen.

- Den nakne mannen er en døråpner og har ført til en god del omtale i internasjonale medier. At han har gitt oss en reklameverdi på mange millioner kroner er vi ikke i tvil om.

- Men hvem er han egentlig?

- Sorry, det får du ikke vite!

KONGRESSREGIONEN MOT NYE HØYDER

På frierferd hver dag

Kongressjef Heidi Jeanette Nygård i destinasjonsselskapet Region Stavanger går på frierferd hver eneste dag. Nå vil hun løfte kongressbyen Stavanger til nye høyder, men trenger hjelp.

- Jeg frir jo til samarbeidspartnere hver eneste dag, og da kan jeg like godt stille i brudekjole på bildet, sier Nygård humoristisk. Hun begynte som kongressjef i slutten av 2008 i en region som har enorme ambisjoner om å øke innsatsen når det gjelder kongresser. I løpet av 2012 er nytt konserthus og ny kongresshall på Tjensvoll på plass, og totalt kan regionen se fram til 9.500 flere kongressplasser og 85.000 ekstra kvadratmetre. Men alt dette krever en betydelig salgsinnsats. Spørsmålet er om de nødvendige ressursene er avsatt.

- Her bretter vi opp ermene og frir til forskningsmiljøene på Universitetet for å få dem til å utnytte sine medlemskap i internasjonale organisasjoner for å hente hjem arrangementer. Jeg frir til organisasjoner og foreninger innen idrett og kultur. Jeg frir til næringslivet for å få dem til å benytte enhver anledning til å hente hjem større møter de er tilstede på i utlandet. Poenget mitt er at vi må dra lasset sammen, sier Nygård.

HIT-RATEN

Hvordan er hit-raten? Det er det store spørsmålet i en knallhard bransje. Spørsmålet er selvfølgelig hva du har å tilby og hvor flink du er til å selge.

- Drar vi ut i verden for å forsøke og hente en rullerende konferanse hjem til Stavanger er hit-raten bare én prosent. Det er mer effektivt å jobbe hjemmefra med hjelp fra kompetansemiljøene. At vi nå sannsynligvis får en større internasjonal medisinsk konferanse her med opptil 700 delegater skyldes jo at vi har kompetanse på nettopp dette i regionen, sier hun.

En kongressdeltaker legger fra seg 3380 kroner per døgn, mens en turist kun svir av 700 kroner i snitt. Kongresser bidrar dermed til langt mer enn å sette regionen på det berømte kartet. Med de nye fasilitetene som står klare i 2012 blir dette et betydelig forretningsområde.

- Vi snakker om ekstrem langsiktighet. Frukten av arbeidet vårt ser vi først i 2013/2014. I år har vi bistått 68 arran-

gementer og hatt 32 visningsturer så aktiviteten er høy. Samtidig vet vi at det er behov for en større salgsinnsats framover. Dermed er vi inne på spørsmålet om ressurser, sier hun, og fortsetter:

- Jeg har laget meg en femårsplan som innebærer at vi oppgraderer fra to til fem personer som kan selge kongressbyen Stavanger. Da vil vi se oppsiktsvekkende resultater. Jeg har god tro på at vi kan få

”Jeg frir jo til samarbeidspartnere hver eneste dag, og da kan jeg like godt stille i brudekjole på bildet.

Heidi Jeanette Nygård.

dette til. Samarbeidsklimaet fra de ulike aktørene i regionen er veldig positivt.

USIKKER PÅ 2008-EFFEKT

Eksperter som har forsket på varige effekter for tidligere kulturhovedsteder i Europa påpeker at en av de viktigste positive ettervirkningene nettopp synes å være muligheten for å utvikle seg som kongressenter. Nygård er litt avventende.

- Denne statusen har gitt oss et kvalitetsstempel og bidratt til å gjøre regionen noe mer kjent. Likevel stiller jeg meg litt tvilende til en

Markedsføringen av kongresser har alltid vært litt frekkere enn det som er spesielt for turistmarkedet. Dette bildet stammer fra en tidligere kampanje.

slik effekt, for foreløpig har vi i hvert fall ikke merket noen spinoff her, sier hun.

Når Stavanger markedsføres som kongressby er et godt flyrutenettverk det viktigste. Så skal de potensielle kundene bli imponert av spektakulær natur og korte avstander – selv om de mesteparten av tiden blir sittende inne i en konferansesal.

- Selve konferansefasilitetene tar alle der ute for gitt. Det må være på plass, og da er det viktig av vi som region kan tilby et totalprodukt. Derfor er det så viktig at vi nå får samkjørt eksisterende og nye konferansetilbud slik at de virkelig store kundene ser hva vi totalt sett kan levere. En viss konkurranse må vi selvfølgelig ha, men ikke på en slik måte at vi ikke klarer å bli enige. Dersom Stavanger Forum og Region Stavanger sitter i førersetet i en slik prosess blir dette bra. Vi skal også være i stand til å ivareta alle de litt mindre aktørene som har sine faste konferanser her i regionen. De må også få drahjelp, sier hun.

24. januar pakker Nygård kofferten igjen. Turen går til Verdenskongressen for kokker i Santiago, og en delegasjon fra Stavanger-regionen har planer om å hente arrangementet hit nok en gang.

- Dette er stort, men som matregion har vi da også mye å tilby. Derfor reiser vi til Santiago med pågangsmot, avslutter Nygård.

Heidi Jeanette Nygård i Region Stavanger er stadig på frierføtter for å hente kongresser til Stavanger. Derfor iførte hun seg like godt brudekjole til ære for Rosenkildens lesere. Foto: Philip Tørnes/BITMAP

KONGRESSREGIONEN MOT NYE HØYDER

Regionen har hatt mange

Den nakne mannen på Kjerag har gitt Stavanger-regionen en ny profil, men i løpet av de siste 15 årene har en rekke kampanjer markedsført regionen.

Først litt historikk: I 1872 ble den første turistruten til Norge organisert. Den engelske overklassen skulle fiske laks. Turen gikk fra Stavanger til Suldal, Røldal og Odda i Hardanger. Ruten ble kalt "The new inland Route".

Stavanger Turistforening tok initiativet til å organisere og utvikle den næringsmessige delen av turisttrafikken og den 15. februar 1930 ble Turisttrafikkomiteen stiftet.

Fra 1982 ble navnet endret til Turisttrafikkomiteen for Rogaland (TTK), og fra 1984 til Rogaland Reiselivsråd, hvor dets hovedoppgave var å samordne og gjennomføre fellestiltak og markedsføring av Rogaland. I tillegg skulle man være det koordinerende organet for de lokale reiselivsorganisasjonene. Fra 1994 var navnet Rogaland Reiseliv – nå som enhet under Rogaland fylkeskommune, Etat for regional utvikling.

Reiselivslaget for Stavanger ble skilt ut av TTK i 1982, men som en avdeling underlagt Stavanger Forum. I 1987 ble reiselivslaget en egen organisasjon med navnet Stavanger Reiselivslag.

FØR 1994:

Reiselivsdirektør Trond Høiviks periode. Han begynte i 1984 i Stavanger reiselivslag som besto av Stavanger kommune og reiselivsbedriftene. Jobbet mye produktutvikling og brukte sardinboksnokkelen som logo. Avisen Vestkysten arrangerte en konkurranse hvor sardinboksnokkelen gikk av som vinner.

Fram til midten av 90-tallet brukte både Bergen og Stavanger slagordet Gateway to the

fjords, men bergenserne fintet ut Stavanger ved å varemerke-beskytte denne betegnelsen. Dermed kan ikke den egentlige "gatewayen" bruke dette begrepet.

1994-1998:

Reiselivsdirektør Borghild Eldøen tok over i Stavanger Reiselivslag/ Destinasjon Stavanger.

Reklamebyrået som ble brukt var Bates Binders ved rådgiver Svein Erik Reianes.

Den nye profilen ble konsentrert om Norges-alfabetet som Norges TuriStråd også brukte på den tiden. Logoen framstod som en kube med STA øverst, så VAN i midten og GER nederst, mange forskjellige farger. Ferdig til bruk i 1997.

ansikter

1998-2003:

Reiselivsdirektør Ståle Brandshaug ledet Destinasjon Stavanger (Stavanger kommune, Randaberg kommune, Ryfylkeøyene Reiselivslag og reiselivsbedriftene).

Apropos reklamebyrå fikk jobben med ny kampanje og rådgivere var Svein Olav Joakimsen og Erling Forfang.

Profilen blir oppdatert til det Stavangerske uttrykket "Det e Stavanger". Dette ble lansert i årsskiftet 1999/2000. Fremdeles en slags kubistisk framstilling. Profilen får råde og friske bilder i blanding med de tradisjonelle attraksjonsbildene. "Kokken med kniven i pannen og chilli i munnvikene" ble ikke spesielt godt mottatt av de som skulle markedsføre byen på kurs/konferanse, men det ble skapt oppmerksomhet med litt vågale

og utradisjonelle bilder. Det var om å gjøre å stjele oppmerksomheten fra de "vanlige" turistmålene i Norge. Byrådet ville nok ta ting enda lengre ut, men man landet på en fin miks. Kanskje noen husker den nakne damen som lå i fjærestenen. Eller hva med bruden utenfor Domkirken med kjolen som ikke dekket rumpen? Kampanjen førte til hederlig omtale hos HSMAI for profilen i 2001.

ETTER 2004:

Nina Othilie Høiland var reiselivsdirektør etter omorganiseringen i 2003. Samarbeidspartnerne: Region Stavanger BA, destinasjonsselskapet for Stavanger, Sandnes og Jæren. (Kommunene: Randaberg, Stavanger, Sandnes, Sola, Gjesdal, Klepp Time og Hå, og 150 reiselivsbedrifter). 30. september 2003, ble selskapet stiftet, en sammenslåing av Destinasjon Stavanger, Sandnes Reiselivssenter og Reisemål Jæren.

Det nye selskapet hadde behov for en ny profil. Anbudsrunder og valg av fast byrå ble gjennomført. Her vant ProContra AS. Rådgivere var Thomas Ottesen og Rune Røksund. Profilen fanget behovet for å fremme opplevelsene og suksesskriteriene for opplevelsesproduktet Stavanger-regionen;

"Mangfold" og "alt innen rekkevidde" ble uttrykkene. Disse skulle fungere som payoff på bildene som fokuserte på opplevelsene i regionen. I tillegg skulle bildene spille på det sanselige; kontraster mellom harde fakta om regionen og det mer sjelfulle. Logo og profilstripe med tilhørende farger ble valgt. Kongressbrosjyren gir gode illustrasjoner på det sanselige opp mot fakta i de ulike temaoppslagene.

Eksempel på et stunt som skapte oppmerksomhet internasjonalt:

Sven Erik Renaa koker og serverer kongekrabbe på Preikestolen. TV5 Monde gjorde opptak i regionen i fire dager høsten 2007, og man hadde opptak med kokker på selve Preikestolen. Spektakulær og unik norgesreklame fra Stavanger-regionen. Opptakene inngikk i både en dokumentar og barneprogrammer som skulle oppdra barn til å spise sunt. Fokuset under presseturen var natur, kultur og mat - spesielt fisk.

Profilen vant hederlig omtale hos Fjord Norge AS for profilen i 2005.

I perioden 2007-2008 ble også profilen/logoen til Stavanger2008 integrert i alt arbeid, men da som et prosjekt. Stavangerregion-profilen stod fremdeles.

- En videreføring av Expo-gruppens arbeid

Våren 2009 ble det nedsatt en arbeidsgruppe i regi av Stavanger kommune for å utrede mulighetene for at regionen vår kunne søke om å være vertskap for et Expo. Gruppen konkluderte med at vår region er for liten for et slikt arrangement, men foreslo samtidig at man samlet sentrale aktører i regionen for å foreta en utredning for et strategisk utviklingsprosjekt for konferanser og utstillinger.

- På denne måten ville ikke "Expo-gruppens" arbeid være fånyttet, og man ville kunne jobbe videre for å se på mulighetene for å være vertskap for andre, store internasjonale konferanser og utstillinger, sier Cornelius Middelthon, adm. direktør i Stavanger Forum.

Formannskapet i Stavanger kommune sluttet seg til dette, og ba rådmannen om å ta et initiativ. Det er derfor satt ned en styringsgruppe som i løpet av våren 2010 skal utarbeide et forprosjekt.

- Målet er at forprosjektet skal lede til et treårig prosjekt hvor formålet er å styrke satsingen på konferanser og utstillinger i regionen. I tillegg til de store hotellene og dagens Stavanger Forum, så bygges det nå også flere nye arenaer hvor det vil være muligheter for denne type arrangementer, sier han.

Både Sørmarka arena, det nye konserthuset samt Stavanger Oilers sin nye hall tilfører kapasitet innenfor dette markedet, og i tillegg planlegges det en helt ny utstillingshall ved Stavanger Forum.

- Et hovedmål må derfor være å øke aktiviteten ved å få flere nasjonale og internasjonale konferanser og utstillinger til regionen. Innenfor reiseliv er konferanser og utstillinger det segmentet som gir best økonomisk avkastning, sier han.

Flere byer og regioner benytter nå kon-

Cornelius Middelthon

feranser og utstillinger som en av flere måter å bygge sin merkevare på, og dette kan ifølge Middelthon også være en av de viktigste årsaker til at land som Russland, Brasil og andre sloss for å være vertskap for de største idrettsarrangementene i verden som OL, VM i fotball osv.

- Når det nå er klart at Stavanger ikke får mulighet til å være vertskapsby i forbindelse med EM i fotball i 2016, så blir spørsmålet hvilke andre arrangementer som kan være aktuelle for vår region å søke om å få. Dette, og andre spørsmål, er hva forprosjektet skal kunne bidra til å avklare. I tillegg må det legges fram noen forslag for hvordan alle de ulike aktørene kan samhandle i de kommende årene. Det må også utredes hvilke ressurser som skal til for å få løftet dagens satsing, og hvilke prioriteringer som må gjøres for å få best mulig resultat, avslutter han.

Stavanger Sentrum

Er ditt firma på jakt etter sentralt beliggende kontorlokaler i Stavanger?

Ledige lokaler over Tusenårsstedet!

Hvor mange kvm trenger dere?
4. etg: 447 m² 5. etg: 447 m²

Les mer på www.ogreid.no

Kongsgårdbakken 3

ØGREID
Øgreid Eiendom AS

Kontakt Thomas J. Middelthon på tlf. 51 85 40 25 / 901 34 575 | E-post: tjm@ogreid.no

Priser fra 1.790.000,- og innflytningsklart!

NYBYGGET HAR FORVENTET INNFLYTNING DESEMBER NESTE ÅR!

FLERE ER ALLEREDE SOLGT OG BYGGINGEN ER IGANG! SELVEIERLEILIGHETENE I WALDEMAR'S PARK HAR FASTE PRISER FRA KR. 2.500.000,- OG STØRRELSENE VARIERER FRA 50 - 103M² BYGGET ER ELEGANT TILBAKETRUKKET OG OMKRANSET AV EN FRODIG PARK. STOR FELLES TAKTERRASSE MED FLOTT UTSIKT. HEIS DIREKTE FRA LUKKET PARKERING

MANGE HAR ALLEREDE FLYTTET INN I DET EKSISTERENDE BYGGET.

FUNKISBYGGET BESTÅR AV SELVEIERLEILIGHETENE MED FASTE PRISER FRA KR. 1.790.000. STØRRELSENE VARIERER FRA 30 - 72M². STOR FELLES TAKTERRASSE SOM ER MØBLERT MED LOUNGEMØBLER. NYDELIG UTSIKT OG OMKRANSET AV FRODIGE OG GRØNNE PARKER. ET LUNT OG KOSELIG ATRIUM MELLOM BYGGENE

NYBYGGET | Ring Eiendomsmegler1 ved Leiv Inge Stokka på 952 10 773 eller Olav Kristensen på 900 86 442

FUNKISBYGGET | Ring Privatmegleren ved Janne Mette Bergesen på 922 09 041

leiv.inge.stokka@em1.no og olav.kristensen@em1.no | jm@privatmegleren.no

waldemars-park.no

Skal kartlegge skoleelevene

Næringsforeningen og fylkeskommunen går sammen om en storstilt undersøkelse i de videregående skolene for å kartlegge elevenes holdning og innstilling til næringslivet og høyere studier. Undersøkelsen blir foretatt i fire av de fremste verdiskapingsregionene i Nord-Europa, og dermed er det mulig for Rogaland å sammenligne seg med de beste.

Tekst: Harald Minge
Foto: Philip Tørnes/BITMAP

Hvilke holdninger har skoleungdommen i Rogaland, hvordan ser de på arbeid, studier og fritid? Vil de drive eget firma, ta lederansvar og har de egentlig tro på framtiden?

Undersøkelsen har blitt gjennomført årlig siden 2002 av Väst Svenska Industri- og Handelskammaren i Göteborg. Oslo Handelskammer foretok analysen for første gang i 2008 og i år vil også "Nokia-byen" Tampere i Finland gjennomføre den.

SAMARBEID ER VIKTIG

- Skolen er næringslivets fremste leverandør av arbeidskraft. Et tett samarbeid er helt avgjørende, og denne undersøkelsen vil bidra til nyttig informasjon og nødvendig dialog. Analysen vil nemlig

Næringsforeningen og fylkeskommunen samarbeider om en storstilt undersøkelse i de videregående skolene for å kartlegge elevenes holdning og innstilling til næringslivet og høyere studier. Fra venstre: Jostein Soland, adm. direktør i Næringsforeningen, Elianne Strøm, prosjektleder og Magne Nesvik, fylkesdirektør.

måle innstillinger og holdninger elevene har ved at de rangerer 54 påstander om arbeid, studier, økonomi og framtid, sier Jostein Soland, adm. direktør i Næringsforeningen. Initiativet fra Næringsforeningen ble umiddelbart motatt positivt av fylkesdirektør for opplæring, Magne Nesvik.

- Dette prosjektet har vi store forventninger til. Resultatet av undersøkelsen skal presenteres for skolene under et arrangement i Næringsforeningen der vi vil vurdere egne resultater og andre regioners resultater - både i et kulturelt,

et historisk og et framtidsperspektiv, sier Nesvik, som tror det blir nyttig for den enkelte skole og få målt hvorvidt man lykkes i å skape positive holdninger innenfor de sentrale områdene.

- Vi innhenter kunnskap som gjør at det er mulig og iverksette tiltak på en treffsikker måte der det er behov. At vi kan innhente erfaring fra de andre regionene er definitivt en styrke.

RETT KOMPETANSE?

Et viktig spørsmål er om elevene ved de videregående skolene er interessert i den

s holdninger til arbeidslivet

samme kompetansen som næringslivet etterspør.

- Når vi vet at denne regionen vil ha et stort behov for innovasjon og entreprenørskap framover er det jo maktpåliggende at elevene også er interessert i dette. Dersom det avdekkes stor avstand mellom elevenes interesser og den framtidige etterspørselen i arbeidsmarkedet har vi en utfordring. Nettopp derfor er jo denne undersøkelsen så viktig, sier Soland.

Nesvik skyter inn: - Vi er selvsagt spent på om det er en spesiell etablererkultur

blant ungdom i vår region, eller om dette bare er en myte. Snart vet vi svaret. Både selve undersøkelsen og den dialogen vi legger opp til i etterkant mellom skole og næringsliv vil jo bidra til kunnskap som begge vil ha like mye nytte av, sier han.

Holdningsundersøkelsen omfatter alle elever som går på utdanningsprogram for studiespesialisering andre året, og skal besvares elektronisk og anonymt. Den vil bli gjennomført i januar, og resultatet skal være klart februar i år.

Noen av påstandene:

Her er noen av påstandene elevene i de videregående skolene skal ta stilling til:

- "Business" (forretningsvirksomhet) er morsomt
- Jeg vil gjerne være leder på jobben
- Jeg drømmer om å ha innflytelse på jobben
- Det er morsomt å lære seg nye ting
- Å arbeide er morsomt
- Det er viktig å ha en god jobb
- Jeg kommer til å arbeide hardt
- Jobben bidrar til at man får et bra liv
- Fritiden bidrar til at man får et bra liv
- Jeg vil gjerne reise utenlands for å arbeide
- Jeg drømmer om å oppfinne noe
- Jeg vil gjerne starte opp egen bedrift
- Jeg kan tenke meg å flytte for å få en god jobb
- Jeg kan tenke meg å reise mye i jobben
- Jeg kan tenke meg å pendle til arbeid i nærliggende fylker
- Jeg vil studere på høyskole/universitet
- Det er verdt å avstå egen inntekt for en periode for å skaffe seg en utdanning
- Jeg kan tenke meg å flytte for å få en utdanning
- Jeg vil gjerne flytte utenlands for å få en utdanning
- Matematikk er et morsomt fag
- Tekniske fag er morsomme
- Realfag er morsomme
- Samfunnsfag er morsomt
- Matematikk er et viktig fag
- Tekniske fag er viktige
- Realfag er viktige
- Samfunnsfag er et viktig fag
- Å kunne uttrykke seg på norsk er viktig
- Å kunne uttrykke seg på engelsk er viktig
- Å kunne uttrykke seg på et tredje språk er viktig

Martin Gjelsvik trakk seg

I 2008 ble Senter for Innovasjonsforskning etablert av IRIS og universitetet ved hjelp av en pengegave på 50 millioner kroner fra familien Gjedebo. Toppforsker Martin Gjelsvik ble engasjert som daglig leder, men på et styremøte 6. november meddelte han at det var slutt. Hvorfor?

Tekst: Harald Minge

Siden oppstarten av Senter for innovasjonsforskning våren 2008 har Martin Gjelsvik hatt permisjon fra sin faste stilling som forskningsleder ved IRIS for å bygge opp det nystartede senteret. Stillingen var midlertidig, men lyst ut i høst på fast basis. På styremøtet 6. november skulle det foretas en fast ansettelse av daglig leder. Gjelsvik blir imidlertid meddelt at stillingen var trukket tilbake og ble tilbudt en oppgave med ansvar for strategi og den årlige konferansen Innovation Summit.

- Interessante arbeidsoppgaver, men ikke for min del. Jeg ville bygge opp et nytt og spennende forskningsfellesskap og selv involvere meg sterkere i forskning, sier han.

LYTTEPOST FOR NÆRINGSLIV

Utgangspunktet for etableringen av forskningssenteret var å samle kreftene på Ullandhaug for å utvikle oss til et nasjonalt senter for fremragende innovasjonsforskning. Forskningsrådet stilte spørsmål ved både forskningskvaliteten og den manglende internasjonale deltakelsen. Dermed etablerte IRIS og Universitetet det nye senteret som fikk en pangstart med 50 millioner kroner fra familien Gjedebo. Ifølge egen nettside er formålet å drive "fremragende, internasjonalt anerkjent forskning på innovasjon som drivkraft for verdiskaping og velferdsutvikling i den globaliserte økonomien. Senteret skal være en lyttepost for næringsliv og offentlig sektor, ved å observere teknologiske og organisatoriske trender og utfordringer, forstå og fortolke disse, for i neste omgang for-

midle ny innsikt til academia, næringsliv, det offentlige, fagforeninger, og studenter".

- Vi fikk en god start! Vi lyste ut forskningsmidler og etablerte forskningsgrupper med internasjonal deltakelse. Viktig var det også at prosjektene hadde regional relevans. Et eksternt panel med velrenommerte fagfolk på skandinavisk toppnivå vurderte de 11 søknadene som kom inn. Seks av dem kom gjennom nåløyet, og forskningsresultatene ble lagt fram på konferansen Stavanger

”Min erfaring er at rektor og direktør ved UiS er for opptatt av detaljstyring og kontroll.

Innovation Summit i juni 2009. Alle har publisert forskningsartikler i ettertid, sier Gjelsvik, flere av dem i topp internasjonale journaler.

MINDRE AKTIVITET

Prosjektene tar opp mange interessante tema: hvordan samarbeider regionens mest innovative bedrifter, hvorledes kan ledere utnytte usikkerhet og tvetydighet i sin produktutvikling, hva mener vi med regional ledelse, hvilke ressurser skal til for nystartede bedrifter for å kunne bringe innovasjoner ut i markedet. Og har de kreative miljøene i regionen utviklet nye relasjoner som resultat av 2008?

Det ble arrangert en rekke åpne workshops med deltakelse både fra praktikere og akademikere. Og i juni 2009 arrangerte man konferansen Stavanger Innovation Summit med bred interna-

Siden oppstarten av Senter for innovasjonsforskning våren 2008 har Martin Gjelsvik hatt permisjon fra sin faste stilling som forskningsleder ved IRIS for å bygge opp det nystartede senteret. På styremøtet 6. november skulle det foretas en fast ansettelse av daglig leder. Gjelsvik blir imidlertid meddelt at stillingen var trukket tilbake og ble tilbudt en rolle med ansvar for strategi og den årlige konferansen Stavanger Innovation Summit. Det sa han nei til.

sjonal deltakelse. I høst var det duket for utlysning nummer to, og det eksterne ekspertpanelet vurderte nye søknader, samtidig som noen av de eksisterende søkte om forlengelse. Dermed forelå det en ny innstilling fra panelet.

- Universitetsledelsen la imidlertid innstillingen helt vekk. Mitt syn var å følge innstillingen, og i tillegg foreta en ny

fra innovasjonsforskning

søknadsrunde. Enden på visa var at kun tre av de som var med i den første runden fikk bli med videre, sier Gjelsvik.

- Og dermed er aktivitetsnivået betydelig mindre?

- Det er nok korrekt. Færre forskere ved UiS og IRIS får muligheter til å drive innovasjonsforskning, og det blir ikke så mange resultater å legge fram på juni-

konferansen i 2010. Det er på sikt ingen heldig utvikling. I denne fasen er det viktig å bygge opp en tilstrekkelig stor gruppe av innovasjonsforskere – det som kalles kritisk masse – og da er det helt avgjørende at vi får fram nye prosjekter. Derfor håper jeg for all del at denne stagnasjonen er midlertidig, sier han.

FOR MYE DETALJSTYRING

Det er flere grunner til at Gjelsvik nå velger å gå ut av forskningssenteret, men begivenhetene rundt styremøtet 6. november var den utløsende årsaken.

- Som daglig leder for et slikt foretak er det viktig at du får anledning til å jobbe selvstendig og blir gitt det nødvendige spillerommet. Vi har etablert et eksternt ekspertpanel for å gi råd om den faglige utviklingen ved senteret og vurdere søknader og forskningskvalitet. Da må vi lytte til dem. I dette tilfellet handler det om et forskningssenter for innovasjon – og da må vi jo spørre oss om hva som er god innovasjon? Vi må ta medisinen selv. Jeg mener at sentrale verdier her er vilje til å ta risiko, prøving og feiling, tillit, ansvar og toleranse. Den akademiske friheten, romsligheten og takhøyden er helt avgjørende.

- Er dette kritikk mot universitetsledelsen?

- Min erfaring er at rektor og direktør ved UiS er for opptatt av detaljstyring og kontroll. Men jeg har lagt denne saken bak meg, sier Gjelsvik. Som forsknings-sjef på IRIS ønsker han å ha en god relasjon til forskningssenteret framover.

SAMARBEIDET MELLOM IRIS OG UIS

- Men kan denne saken ha skadet forholdet mellom IRIS og Universitetet?

- Nei, det tror jeg ikke. Her foregår samarbeidet på mange ulike nivå, og aller best fungerer det når forskere fra de to institusjonene finner sammen på tvers av strukturene i et faglig og ambisiøst samarbeid. Da blir ofte resultatene gode. UiS og IRIS er to svært forskjellige institusjoner underlagt ulike spilleregler. Flere av disse reglene hindrer et godt samarbeid. Myndighetene ønsker et tettere samarbeid, men har ikke lagt til rette for det. Her er det en jobb å gjøre.

Gjelsvik er allerede på plass i sitt gamle kontor på IRIS, men har fortsatt tro på Senter for innovasjonsforskning.

- Noen forutsetninger må ligge i bunn. De økonomiske ressursene er på plass, nå må det ansettes fremragende forskere. Det eneste som holder er å samarbeide med de beste – både nasjonalt og internasjonalt. Nå er det lyst ut en profesorstilling og det er en god begynnelse, avslutter Gjelsvik.

- Styret hadde ingen kvalifiserte søkere

Helge Ole Bergesen er styreleder for Senter for innovasjonsforskning og har følgende kommentarer til at Martin Gjelsvik ikke fortsetter:

- Martin Gjelsvik ble i fjor sommer engasjert av UiS på midlertidig basis som leder for Senter for innovasjonsforskning frem til august 2009. Dette ble senere forlenget ut året.

I høst ble en fast stilling som senterleder utlyst. Styret fant ingen av søkerne kvalifisert for stillingen og vedtok i stedet å arbeide målbevisst videre for å rekruttere en nøkkelperson med professor-kvalifikasjoner til senteret. Det er utlyst et professorat i innovasjonsforskning ved UiS, og tilsettingsprosessen er satt i gang. Saken behandles i senterets styre 21. desember (etter at Rosenkilden ble

produsert. – red.). Styret innstiller overfor UiS, eller IRIS når det er aktuelt, om hvem som bør ansettes. Forøvrig følges normale tilsettingsprosedyrer for professorater, sier han.

Bergesen påpeker at Gjelsvik avsluttet etter eget ønske sitt engasjement ved senteret ved utgangen av november, og at styret har uttrykt sin anerkjennelse for arbeidet Gjelsvik har nedlagt i den første fasen i etableringen av senteret.

- Styret har i høst besluttet å utdele forskningsmidler til et meget lite antall prosjekter ut fra strenge kvalitetskrav.

Helge Ole Bergesen

Man er primært opptatt av at de midlene senteret forvalter, blir brukt på en forsvarlig måte til langsiktig oppbygging av et sterkt forskningsmiljø på nivå med sentre for fremragende forskning. Styret vil derfor bygge opp den faglige kjernen i senteret gjennom rekruttering på ulike nivåer - fra professor til doktorgradsstipendiater. Dette vil nødvendigvis ta tid. Styret har også tatt initiativ til en bedre integrering av senteret i forhold til utdanningen ved UiS. Før den faglige kjernen er på plass, vil styret være forsiktig med å bruke midler slik at ressursene ikke blir spredd ut over en rekke prosjekter med liten kumulativ effekt, sier han.

- Skjønner ikke hva Martin sikter til

Adm. direktør Per Ramvi ved UiS kjenner seg ikke igjen i kritikken fra Martin Gjelsvik om detaljstyring og kontroll.

Per Ramvi

- Jeg kan bare svare for meg selv, og er det noe jeg som leder ikke er opptatt av så er det detaljstyring og kontroll. I forhold til Innovasjonssenteret har jeg overhodet ikke deltatt i styringen av dette, så jeg skjønner ikke helt hva Martin sikter til. Mitt håp er at Martin nå finner sin plass innenfor de utfordringer og planer senterets styre har trukket opp, og aktivt deltar med sin kompetanse. I dag vedtok styret å støtte et av de prosjektene Martin har søkt om å gå videre med, og det lover bra.

- Vi kan snart få "smarte" tiltak på Motorveien

Allerede neste høst kan det komme på plass nye smarte løsninger på Motorveien som kan hjelpe på køsituasjonen. - Jeg har tro på at det er mulig å oppnå effekt av slike løsninger sammen med fysiske tiltak, sier samferdselssjef i Rogaland fylkeskommune, Gunnar Eiterjord. 15. desember ble utfordringene i og rundt Motorveien diskutert i Næringsforeningen.

Eiterjord synes tankene som IBMs Gunnar Johansson har presentert om smarte teknologiløsninger er meget interessante. Blant deltakerne på møtet om Motorveien var nettopp Johansson, som er en av hjernene bak det internasjonalt anerkjente rushtidsprosjektet i Stockholm. Han mener veien å gå for å redusere køene er smartere veier ved hjelp av datateknologi. Det kan blant annet bety at man samler inn informasjon

fra kameraer, sensorer, bomstasjoner og mobiltelefoner til for eksempel å styre trafikklys og trafikkreguleringer.

- Vi har allerede gjort noen slike tiltak. Blant annet styrer vi signalanlegg på Riksveg 44 for å slippe fram bussene og regulerer trafikken ved Diagonalen og Motorveien. Erfaringene er bare gode, sier Eiterjord.

- Du kan kanskje spørre hvorfor vi ikke har gjort mer av dette allerede. Men det skyldes ganske enkelt at det først er nå de siste årene at trafikken har vokst så mye at vi virkelig har fått et problem - sammenlignet med andre større byer.

Det første som nå skal skje er at det skal settes i gang et analysearbeid for å vurdere hvilke tiltak som er hensiktsmessige og hvordan det bør gjøres.

trad : jazz

STAVANGER

21. - 24. januar 2010

: **Paul Harrison band** feat. **Miriam Mandipira** : Elisabeth Jacobsen band :
: **Carling Family** : Elisabeth Jacobsen band : Radio New Orleans : **PS Swingband** :
: Indre Aamøen Dixietrain : **Brasshoppers** + jamsession : The Cluskey Hopkins band :
: Bytunet Antikvariske Jazzensemble : **Six City Stompers** : South West Jazz Band :
: **Magnolia Jazzband med Topsy Chapman** + Song og Spelkorlaget :

— festivalen som varmer i januar!

for billetter se: **www.tradjazzweekend.no**

NPC

**ROGLANDS
AVIS**

Nå blir det enklere å holde løftene!

Bestill Medox i dag, så får hele bedriften mer energi og større overskudd. Ring 48 11 99 00 eller send en epost til post@medox.no, så får du et godt tilbud fra oss.

www.medox.no

Friskere, lengre!

En smartere næringsforening

"Smarter chamber" er navnet på Næringsforeningen nye kvalitetsprosjekt. Pågående interne prosesser skal løfte organisasjonen og finne fram til "best practice" i konkurranse med klodens mest framgangsrrike handelskamre. Målet er hårete, men veien fram viktigst.

I 2011 inviterer International Chamber of Commerce (ICC) til sin verdenskongress i Mexico. På det tidspunktet markerer Stavanger Chamber of Commerce – Norges eldste chamber – sitt 175 års-jubileum. Med prosjektet Smarter chamber ønsker vi å vinne kongressens tradisjonelle konkurranse om posisjonen som det handelskammeret med best praksis. I bunn ligger vår egen rogalandsmøll.

- ICC-konferansen er en garanti for vår egen framdrift og fungerer som en motivasjon og pådriver. Prosjektet som sådan skal likevel først og fremst gjøre Næringsforeningen med alle sine medlemmer bedre i stand til samhandling og til å bidra til verdiskaping i Rogaland, sier Jostein Soland, adm. direktør i Næringsforeningen.

VEIEN ER MÅLET

Prosjektet er ikke et mål i seg selv, men den evigvarende veien mot målet. Omgivelsene endrer seg, og det må Næringsforeningen og alle andre aktører forholde seg til, mener Harald Minge, strategi- og kommunikasjonsdirektør i Næringsforeningen.

- Det er på det rene at byene heretter må tenke annerledes, for ikke å si smartere. Bakteppet er at 70 prosent av verdens befolkning vil bo i byer innen 2050, noe som krever "a planet of smarter cities". Dette var også IBMs tema under verdenskonferansen i Berlin i juni hvor Næringsforeningen var representert. Spørsmålet er som følger: Kan vi utvikle et Smarter chamber innenfor IBMs rammeverk for Smarter cities?, spør Minge, og viser til at Næringsforeningen må

forholde seg til strukturelle endringer i regionen.

- Nye store infrastrukturprosjekter som Ryfast og Rogfast binder regionen sammen. Avstandene blir mindre, og vi vil gjerne bidra til et godt regionalt lederskap som kan utnytte disse fordelene. Næringsforeningen må definere sitt eget "samfunn". At Dalane-regionen nå velger Næringsforeningen som den regionale samarbeidspartneren er ett av elementene oppi dette, sier han.

KORTE NED AVSTANDER

Den nye forvaltningsreformen hvor fylkeskommunen ønsker å drive med regional næringsutvikling, gjør at det er makt på liggende at regionens fremste representant for næringslivet utvikler plattformer som setter organisasjonen i stand til å kommunisere med medlemmer og aktører i hele regionen og det meste av fylket.

- Det handler blant annet om å ta i bruk kommunikasjonsteknologi for å korte ned avstander og sørge for at de rette aktørene på en enkel måte kan

kommunisere, sier Minge, som påpeker at noen av hovedinnsatsområdene er kompetanseutvikling, medlemsaktivitet, rekruttering og prosjektledelse.

- Det er viktig for oss å øke verdien av medlemskapet gjennom nye tjenester og flere muligheter. Å skape attraktive næringspolitiske rammebetingelser er en hovedsak, og rollen som troverdig interesseorganisasjon blir stadig viktigere. Nå jobber de ansatte med en rekke innsatsområder av svært ulikt format. Dette skal gjennomarbeides i løpet av 2010, og effektueres januar 2011, sier Minge.

I Næringsforeningens mange ressursgrupper er regionens fremste kompetanse innenfor de ulike områdene representert. Dessuten har foreningen tilgang på et unikt internasjonalt nettverk gjennom International Chamber of Commerce, hvor internasjonale søsterorganisasjoner bidrar.

Næringsforeningens kvalitetsprosjekt, "Smarter chamber", er godt i gang og vil i høy grad prege 2010. Foran fra venstre: Trude Refvem Hembre, Jostein Soland, Sunniva Olsen. Midten: Inger Tone Ødegård, Rachel Ketelaars, Harald Minge, Guro Andersen og Helge Gunnar Nesse. Bakerst: Egil Hollund, Siri Forgaard og Frode Berge. Tone Haddeland, Marit Sørås, Elianne Strøm og Roald Bergsaker var ikke til stede da bildet ble tatt. Foto: Philip Tornes/BITMAP

Oppskriften på en matnyttig konferanse.

Duften av nytrukket kaffe
Smilende og smidig service
AV-utstyr som virker
Skreddersydde lokaler
Inspirerende omgivelser
En god natts velfortjent søvn

Ring 03652 eller send en e-post
til post@kronengruppen.no, så ser vi nærmere
på mulighetene sammen.

Kronengruppen

Kronengruppen består av sju ulike, unike hoteller i Rogaland med en samlet kapasitet på 437 rom og arrangementer for opptil 1400 personer. Vi setter gjesten i sentrum og kan tilby skreddersydde totalopplevelser enten det gjelder kurs/konferanse, ferie/fritid, firmafester eller private arrangementer.

www.kronengruppen.no

Kolbjørn Rogstad, leder for Egersund Sea Service AS, er en av mange representanter fra næringslivet i Dalane som nå blir en del av Næringsforeningen i Stavanger-regionen. Her flankert av Terje Jørgensen (ordfører i Eigersund), Inger Christensen (næringssjef i Dalane) og Kjersti Søyland Bye (Dalane Opplevelser).

Næringslivet i Dalane går inn i Næringsforeningen

Næringsforeningen utvider nedslagsfeltet sørover. Stadig flere bedrifter i Dalane melder seg inn, og nå etableres det en egen ressursgruppe for regionen.

Tekst: Frode Berge

Rosenkilden hadde i forrige nummer en reportasje under tittelen "Ny driv i Dalane". Her framsto offensive representanter for næringslivet, ordføreren i Eigersund og næringssjefen i Dalane med klare ambisjoner om å styrke organiseringen rundt næringsarbeidet i regionen.

Kolbjørn Rogstad, leder for Egersund Sea Service AS som organiserer 28 bedrifter med tilknytning til havneområdet, kunne fortelle at SR-bank og Dalane Tidende våren 2009 gjennomført en spørreundersøkelse blant bedriftene i Dalane. Denne avdekket et ønske om å etablere en større og mer slagkraftig organisasjon for næringslivet. Svært mange av bedriftene som deltok i undersøkelsen svarte at de ikke hadde noen tilknytning til en næringsforening, men at de ønsket medlemskap i en forening som kan fremme deres interesser.

SPENNENDE DIALOG

- Vi har blant annet innledet en spennende dialog med Næringsforeningen i Stavanger-regionen, et samarbeid vi ønsker å utdype, forsterke og formalisere.

”Det er bred enighet om at vi oppnår størst gjennomslag gjennom medlemskap i Næringsforeningen i Stavanger-regionen. Derfor vil vi oppfordre bedriftene i Dalane til å melde seg inn der.

Vi står sterkere sammen, ikke minst i forhold til sentrale myndigheter, sa Rogstad til Rosenkilden.

Kolbjørn Rogstad er leder for et interrimstyre som har hovedansvaret for å føre dette arbeidet videre. Styret er bredt sammensatt med representanter fra bedrifter i Bjerkreim, Sokndal og Eigersund.

Tungvektene som Aker Solutions og Titania er blant bedriftene som deltar i arbeidet.

Nå tar store deler av næringslivet i Dalane skrittet fullt ut, og blir formelt en del av Næringsforeningens organisasjon.

- Det er bred enighet om at vi oppnår størst gjennomslag gjennom medlemskap i Næringsforeningen i Stavanger-regionen. Derfor vil vi oppfordre bedriftene i Dalane til å melde seg inn der. Vi vil også etablere en egen ressursgruppe for Dalane, tilknyttet Næringsforeningen i Stavanger-regionen. Vi ser fram til et spennende og viktig samarbeid, sier Rogstad.

Kolbjørn Rogstad opplyser at interrimstyret, i samarbeid med Næringsforeningen, har invitert bedriftene i Dalane til et møte 13. januar. Hensikten er å informere om det nye samarbeidet, presentere de mulighetene medlemskap i Næringsforeningen gir og å legge grunnlaget for etableringen av ressursgruppen for Dalane.

26 doble rom i leiligheter og hotellrom.
Kun 30 minutter med bil fra Stavanger.

**De beste overnattingsfasiliteter,
særegne konferanserom
og et meget godt kjøkken.**

Stikk innom for en omvisning før du bestiller neste seminar.

FJORDBRIS HOTELL
ØSTHUSVIK

www.fjordbris.no - tlf. 51 72 41 72 mob.90 87 67 07

En reise gjennom året me

Ny og bedre opplæring for styremedlemmer

Styrehjulet er et helt nytt konsept på møteplanen hos Næringsforeningen denne våren og skal i tillegg til de eksisterende styrekursene tilby enda tyngre faglig ballast.

Tekst: Elianne Strøm

Styrehjulet er et samarbeid mellom Styreakademiet Rogaland og Næringsforeningen. Grunntanken bak Styrehjulet er å tilby et praktisk rettet kurs som ivaretar de prosessene et styre gjennomgår i løpet av et år.

Det er Eirik Rasmussen og Jan Rosnes fra Styreakademiet Rogaland som har vært de lokale initiativtakerne for nyvinningen.

- Tanken rundt Styrehjulet er basert på et årshjul hvor målet er å koble deltakerne sine utfordringer i den styresituasjonen de er i med faglig og praktiske eksempler, sier Rosnes.

- Vi ønsker å gi dem denne kunnskapen før de kommer inn i prosessen i egne selskap. Kall det gjerne en "reise gjennom året", legger Rasmussen til.

SKAPE ET BEDRE NÆRINGSLIV

Tanken bak samarbeidet er å gi flere muligheten til å lære om styrearbeid, og dermed også gi regionen gode og sam-

Styrehjulet går over fire perioder og arrangeres på kveldstid. Se www.rosenkilden.no for tidspunkter og påmelding. Du kan også kontakte Næringsforeningen på tel. 51 51 08 80

Eirik Rasmussen og Jan Rosnes er initiativtakerne til Styrehjulet og gleder seg til kurset starter.

mensatte styrer. Dette vil igjen gjøre regionen bedre rustet til videreutvikling, og verdiskapning, forklarer de to.

- Kort sagt; vi ønsker å lage et bedre næringsliv i regionen, sier Rosnes. Og med Næringsforeningen sin lange tradisjon i å arrangere styrekurs ble foreningen derfor en naturlig samarbeidspartner.

”

Dette er et solid og praktisk forankret kompetanseprogram i styrearbeid. Målgruppen for programmet er kvinner og menn i regionen som ønsker styrking av egen kompetanse.

- Styreakademiet har kompetansen, mens Næringsforeningen i tillegg kan bidra til nettverket og apparatet, legger Rasmussen til.

Styrehjulet vil fokusere på styrearbeid i

praksis. Seminarene vil bestå av to deler hvor den ene er teoretisk rettet, mens den andre vil være en praktisk del med bedriftscase ved hjelp av lokale næringsdrivende.

- Universitetet i Stavanger vil stå for den faglige delen, mens gode lokale næringsdrivende med erfaring fra arbeids- og organisasjonsliv vil stå for den praktiske delen, forklarer Rasmussen.

- Det er viktig å legge til at dette ikke blir noen presentasjon av bedriften, men gode case som er relatert til tema, sier Rosnes.

Kurset passer til alle som sitter i styrer i dag, eller som har tatt introduksjonskurs. Kurset tilbys som et "hjul" som går over fire seminar.

- Vi ønsker alle velkommen, men en bør ha en viss grunnleggende kunnskap om styrearbeid for å få noe ut av det, sier Rosnes. Deltakerne vil også få mulighet til å treffe andre som sitter i styrer, og vil kunne dra nytte av hverandre i den sammenhengen også, avslutter han.

ET PLUSS FOR HARD CORE STYREMEDLEMMER

Universitetet i Stavanger er den som skal stå for den faglige delen på Styrehjulet. Administrativt ansvarlig i UiS Pluss, Merete Løland, sier at de ser på Styrehjulet som et spennende samar-

d Styrehjulet

Temabasert årshjul for styrearbeid

Se bakover – siste år:

- Måloppnåelse, evt. bonus
- Regnskap
- Årsrapport
- Styreberetning

Se fremover – lengre sikt:

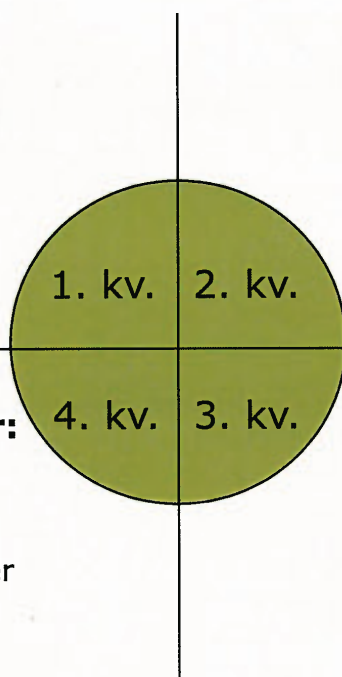
- Virksomhetens styringssystem
- Strategiprosess og retningsvalg
 - Kundekapital/markedsutvikling
 - Produkter/produktutvikling
 - Finanskapital
 - Humankapital/strukturkapital
- Virksomhetens risikohåndtering

Se fremover – neste år:

- Mål og budsjett
- Planer for viktige
 - Strategivurderinger
 - Beslutninger/prosjekter
 - Kontrollaktiviteter
 - Revisjoner
 - Etc.

Nå – inneværende år:

- Prognoser og avvikshåndtering
- Styrets arbeid – egenvurdering
- Informasjonstilgang - rapportering

STYREAKADEMIET

beidsprosjekt hvor de kan gi noen smakebiter på aktuelle tema. Løland sier videre at de håper at de gjennom samarbeidet med Næringsforeningen kan få treffe en større målgruppe enn de som selv aktivt søker Universitetet for faglig påfyll. Hun mener også at Styrehjulet kan være en god nettverksarena både for de som allerede har tatt styrekurset på UiS og andre som ønsker mer faglig påfyll innen tema-tikken styrearbeid.

I tillegg til å være samarbeidspartner med Næringsforeningen tilbyr UiS Pluss et akademisk kurs for de styrekandidater som ønsker å utvikle seg videre til tyngre styreverv. Betydning av mangfold i sam-

menetning av styrer og et bevisst forhold til kunnskaps- og læringsprosesser for styrer er bakgrunnen for kurset.

- Dette er et faglig solid og praktisk forankret kompetanseprogram i styrearbeid. Målgruppen for programmet er alle som ønsker styrking av egen kompetanse for å sikre kvaliteten på styrearbeidet de utfører, sier Løland.

- Det blir trukket inn eksterne gjesteforelesere med spennende erfaringsbakgrunn. Sammen med en prosjektoppgave sikrer vi en faglig forpraktisk tilnærming til styreprosesser, forklarer hun.

Kurset består av 4 samlinger, en pro-

sjektoppgave og en avsluttende skriftlig eksamen og gir deltakerne 15 studiepoeng. NHO Rogaland, Styreakademiet Rogaland, Kompetanseringen Rogaland, Rogaland Fylkeskommune, Samarbeidsrådet for samvirkeorganisasjonene i Rogaland og Innovasjon Norge avd. Rogaland er alle gode støttespillere til Universitetet i Stavanger i forbindelse med kurset i styrearbeid.

For mer informasjon om UiS Pluss sitt styreprogram: www.uis.no/pluss

Idar Vollvik er klar, er du?

Finn fram kalenderen: Næringsforeningens aktivitetsprogram for neste år er klart, og Idar Vollvik er en av mange foredragsholdere som er booket inn. Chess-gründeren har vært svært synlig i media på grunn av stadige pr-stunt, og hemmeligheten bak oppskriften deler han på Kommunikasjonsdagen 12. mars.

Idar Vollvik lærer deg om hvordan få PR på Kommunikasjonsdagen i mars.

- Næringsforeningen tilbyr også i 2010 en innholdsrik og variert møtemeny. Denne strekker seg fra januarmøtene Aksjemøtet og Sokkelåret, via Kommunikasjonsdagen i mars og Kulturbørsen i april. Nytt for 2010 er at vi legger opp til noe færre, men bredere anlagte møter. I tillegg viderefører vi den populære Lederskolen. Vi prøver å fokusere på dagsaktuelle saker og derfor vil møteplanen bli supplert underveis, sier Frode Berge, utviklingssjef i Næringsforeningen.

Nytt av året er det såkalte Styrehjulet. Dette er et praktisk rettet kurs som er organisert rundt et temabasert årshjul, delt inn i fire kvartaler hvor temaene er tilpasset et styre sine fokusområder denne perioden. Hver av de fire seminarerne vil bestå av en faglig del og en praktisk del med presentasjon av hvordan et selskap i regionen har løst styrearbeidet omkring temaet. Gjennom dette programmet vil du forstå bedre viktigheten av samspillet mellom styre og administrasjon for å lykkes med både strategisk og operasjonell ledelse for å skape merverdier for eierne.

INTERNASJONAL HANDEL

En annen nyvinning er vårt møte for alle med internasjonal virksomhet i Stavanger-regionen i februar. Møtet er et initiativ fra ressursgruppen for internasjonalisering, og er lagt opp som et praktisk rettet seminar hvor deltakerne vil få en solid oversikt over hvilke tilbud ulike aktører kan tilby bedrifter som jobber i et internasjonalt marked. Dag Holler fra Nærings- og handelsdepartementet vil være tilstede og fortelle om Norge i internasjonal business, mens ordfører

verksbygging og sosialt samvær. Stjernetreffene er et initiativ fra ressursgruppen for gründere, og det er lagt vekt på tid til mingling, erfaringsutveksling og nettverksbygging. Tanken bak stjernetreffene er at dette skal være treffstedet for alle som ønsker å utvide sitt nettverk og samtidig få høre en spennende historie fra en "stjerne". Vårens Stjernetreff går av stabelen torsdag 11. februar og torsdag 6. mai.

I dyp konsentrasjon under Stjernetreffet på Sandnes Brygge.

Leif Johan Sevland vil se på vår region i internasjonal nettverkssammenheng.

KLASSIKERNE

Tradisjonen tro skal Årets bedrift 2009 i Randaberg kåres. Prisen deles ut for femte år på rad og Næringsforeningens medlemmer inviteres til et bedriftsbesøk hos prisvinneren 13. januar 2010. Årets bedrift i Randaberg deles ut av Randaberg kommune, og ressursgruppen for den grønne landsby deltar i juryen.

Lederskolen fortsetter også som normalt, og på vinterens program står blant andre Petter Berg som har skrevet boken "Kunsten å selge". Vi ser nærmere på salg og viktigheten av god salgsplanlegging. Øyvind L. Martinsen, dr.philos/PhD og førsteamanuensis i organisasjonspsykologi er også på programmet. Han vil fortelle om personlighet, motivasjon og kreativitet. Martinsen underviser i masterprogram innen HRM som skal starte ved BI Stavanger til neste høst, og har skrevet flere artikler og drevet forskning på dette temaet.

SIKTER MOT STJERNENE

Stjernetreffene fortsetter til våren og vil som vanlig presentere et kjent ansikt, en historie, samt muligheten for nett-

DRONNINGEN KOMMER

Et av vårens større møter er Kulturbørsen 2010 som arrangeres 14. april. Det er nå bekreftet at dronning Sonja kommer til Kulturbørsen. Årets konferanse handler om identitets- og omdømmebygging og tilføring av kunstfaglige merverdier til næringslivet. Kulturbørsen 2010 er en del av det offisielle programmet for Sandnes' 150 årsjubileum som starter feiringen denne dagen. Det kommer

en rekke spennende foredragsholdere fra kultur- og næringslivet som vil dele sin kunnskap og kompetanse, men hvem disse er kan ennå ikke røpes.

I 2010 er det nok en gang tid for ONS, og ressursgruppen for ung energi tar opp suksessen fra 2008 og arrangerer nettverkstreff for unge i energibransjen. Programmet er ikke satt, men det jobbes for øyeblikket med å få hanket inn foredragsholdere i toppklassen. I 2008 var det nærmere 300 deltakere som fikk oppleve et både faglig og sosialt seminar med bla. Ben Van Gils fra Ernst & Young og Eimund Nygaard fra Lyse som presenterte ulike framtidsscenarier for energibransjen.

Vi avslutter våren og sommeren med Rogaland på børs mandag 30. august. Dette er et investorseminar i samarbeid med DnB NOR Markets hvor børsnoterte selskaper med base i Rogaland presenterer seg for sitt lokale publikum. Møtet er ofte godt besøkt så vi anbefaler å være tidlig ute med påmeldingen.

Alle møter oppdateres på www.rosenkilden.no. Følg med!

Smidige forbindelser

Et produkt fra Lufthansa.

Tre avganger daglig fra Stavanger til hele verden.

Via en av Europas mest moderne og effektive flyplasser – Frankfurt – kan du fly til over 190 reisemål i over 75 land over hele verden. Fra og med 22. november setter vi inn større fly på alle avganger, noe som gir økt antall seter og forbedret komfort om bord. Les mer og book direkte på lufthansa.com

There's no better way to fly.

Lufthansa

Sliter du med konvers

ROGFAST

Ligger inne i Nasjonal transportplan fra 2014 til 2019. Prosjektet er teknisk komplisert og skal delfinansieres av bompenger. På et møte i Næringsforeningen i november understreket samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa behovet for en stamveiforbindelse på Vestlandet, og har dessuten gjort det klart at NTP skal gjennomføres. Før Rogfast kommer på plass er det maktpåliggende å få inn en tredje ferge i sambandet Mortavika-Arsvågen. Den prosessen har Kleppa framskyndet. For de som er i tvil: Rogfast er en undersjøisk tunnel mellom Randaberg og Bokn med en avstikker til Kvitsøy. Kostnadene er usikre, men vil ligge på mellom fem og sju milliarder.

RYFAST

Ligger inne i Nasjonal transportplan og er i all hovedsak bompengefinansiert. De kostnadene som ikke tas av bompengene dekkes gjennom et spleiselag mellom Rogaland fylkeskommune, Stavanger kommune, kommunene i Ryfylke og næringslivet i regionen.

FORVALTNINGSREFORMEN

Et stridstema i hele 2009 etter at Rosenkilden presenterte Tom Tvedts planer om fylkets forsterkede rolle som næringsutvikler. I ryggen hadde han den nye forvaltningsreformen, som gir mandat og legitimitet for en slik satsing, og som trer i kraft 1. januar 2010. Med forvaltningsreformen følger et betydelig virkemiddelapparat hvor fylket plutselig disponerer nærmere to milliarder kroner – først og fremst innenfor samferdsel, kollektivtrafikk og innovasjon. Sentrale ordførere som Leif Johan Sevland og Petter Steen har ment at det er regionale foretak som Greater Stavanger som bør stille med næringsutvikling. I november mistet imidlertid Tvedt flertallet i fylkeskommunen, og de nye samarbeidspartnere KrF (overløperen), Høyre og Frp toner ned rollen som næringsutvikler.

LYNTOG

Diskusjonen om lyntog kommer for full fart i Norge. Hallgeir Langeland klarte å lure saken inn i Soria Moria-erklæringen, og da statsråd Hanne Bjurstrøm under klimaforhandlingene i København hadde med seg tre norske innsatspunkter, var ett av disse miljøprosjektet fra fly til lyntog. Vi snakker om landets største samferdselsprosjekt noensinne.

Bygges det nye linjer for lyntog mellom vestlandsbyene Bergen, Haugesund og Stavanger, tror utrederne fra Deutsche Bahn at flytrafikken kan reduseres med 70 prosent, og at lyntogløsningen vil gi positiv bedriftsøkonomi.

Ikke alle behersker konversasjonens kunst i selskapslivet eller på jobb. Enda verre blir det hvis du ikke har noe å snakke om. Er du noenlunde oppdatert på noen av de viktigste sakene i regionen har du i hvert fall et godt utgangspunkt. Her er de viktigste faktorene om sakene du bør kjenne.

FOTBALL-EM

EM-drømmen er nå knust, men levde i aller høyeste grad i Stavanger. Etter en sterk innsats fra et hardtarbeidende utvalg ledet av Stavanger-ordfører Leif Johan Sevland, feide Stavanger de andre søkerbyene fullstendig av banen og fikk følgende karakter fra NFF: "Stavanger velges fordi de oppnår høyest samlet score. De scorer også høyest av alle potensielle vertsbyer innenfor områdene arena og lokalt arrangementskonsept»! Men akkurat det hjalp ikke så mye.

eringen?

28—29

Ingenting
slår fakta
om regionen

GREATER STAVANGER OG NÆRINGSFORENINGEN

Hvem er hvem? Det er tydeligere nå etter at Stavanger-regionen Næringsutvikling byttet navn til Greater Stavanger, mens Næringsforeningen i Stavanger-regionen fortsetter som før. Ikke sjelden har det møtt opp folk i Rosenkilde-huset som har spurt etter Elin Schanche, adm. direktør i Greater Stavanger – som vitterlig holder til på Ullandhaug. Næringsforeningen er som kjent en interesseorganisasjon for regionens næringsliv, mens Greater Stavanger kort fortalt er en organisasjon som sørger for at 16 medlemskommuner går i takt – spesielt når det gjelder strategisk næringsutvikling.

KOMMUNESTRUKTUREN

Spørsmålet ble satt kraftig på dagsorden i 2009, og både Stavanger kommune og Næringsforeningen bestilte egne utredninger. Førstnevnte rapport konkluderte med at det var store besparelser å hente på stordrift, mens IRIS-rapporten i regi av Næringsforeningen pekte på hvordan dagens kommunestruktur var en hemsko for næringslivet. Spørsmålet er fortsatt betent, og verken Sandnes, Randaberg eller Sola ønsket å bidra til utredningen Iris utførte for Næringsforeningen.

MÅLTIDETS HUS

Åpnet 4. mai av statsråd Helga Pedersen. De fire hovedpilarene for virksomheten i huset er gastronomi, vitenskap, industri og lidenskap.

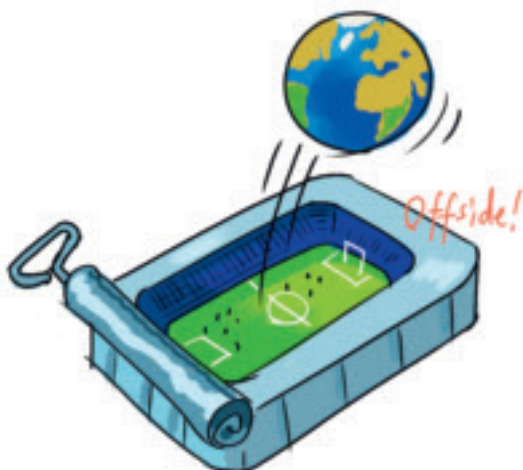
I Næringsforeningens magasin ble det i fjor vinter stilt spørsmål om hvem som egentlig tar telefonen på Måltidets hus. Mange aktører er samlet under samme tak, men ingen koordinerte den samlede slagkraften. Nå er Ellen S. Math Henriksen ansatt som daglig leder og tiltrer 1. januar 2010.

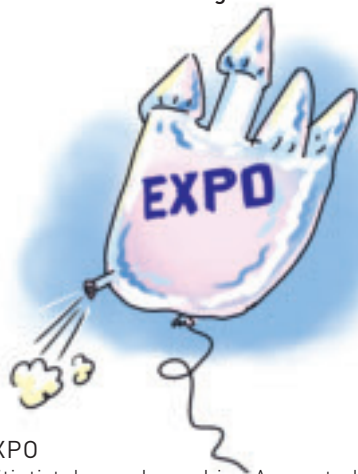

HVEM ER ROGALEDEREN?

På den første samlingen til Næringsforeningens lederskole presenterte Bjørnson Organisasjonspyskologene den store rapporten om Rogalederen hvor 2300 respondenter har svart. Det omfattende materialet viser at Rogalederen blir opplevd som god på utvikling av relasjoner, kulturbygging og tilretteleg-

ging, og mindre god på prestasjonsstyring og belønning. Den typiske lederen fra Rogaland er mann, jobber i en stor bedrift og leder ansatte mellom 31 og 40 år som har videregående utdanning. Men den beste rogalederen er en kvinne! Hun leder en liten bedrift og har ansatte med masterutdannelse. Kontakten med sine medarbeidere pleier hun godt.

EXPO

Initiativtagerne Inger Lise Aarrestad og Line Grønhaug lanserte ideen om å søke Expo til Stavanger i et møte i Næringsforeningen, men havnet i mindretall da den såkalte Expo-komiteen utredet en eventuell søknad. Et flertall på 6 mot 4 mente at arrangementet er for stort for Stavanger-regionen. Innvendingen var særlig på det markedsmessige, der flertallet tror at et slikt arrangement ikke vil trekke et tilstrekkelig antall besøkende til Stavanger. I år er Expo i Shanghai, og Stavanger-arkitektene Helen & Hard har ansvaret for den norske utstillingen.

REGIONENS HØYESTE

Høyhus på 18 etasjer, Garborg-senter, folkebibliotek og to nye videregående skoler utgjør en helt ny bydel på Bryne. Forum Jæren i Hetlandkvartalet er basert på et konsept hvor læring, næring og kultur skal virke sammen, men veien fram har vært kronglete og konfliktfylt.

Harald Gudmestad og Terje Hamre fra Forum Jæren står bak. Vi snakker om Norges 3. høyeste bygning.

EESO

Forkortelse for European Energy Supply Observatory. Er etter initiativ fra Næringsforeningen i ferd med å bli etablert som en "tenketank" knyttet til det nyopprettede Senter for bærekraftig energi (Cense) ved Universitetet i Stavanger. Hensikten med EESO er å samle nasjonal og internasjonal spisskompetanse innen feltet energisikkerhet. Målet er å få mer og sikrere kunnskap om den fremtidige tilgangen på energi, blant annet prisutviklingen på ulike energibærere. Dette er viktig informasjon for bedrifter så vel som samfunnet for øvrig.

OMDØMME

Hele 89 prosent av landets befolkning mener at Stavanger er positivt preget av internasjonal virksomhet. Hele 87 prosent mener at regionen tilbyr mange interessante jobber for folk med høyere utdanning. Det viser den såkalte Omdømmerapporten 2009.

På disse to områdene scoret regionen høyest sammenliknet med osloregionen, sørlandsregionen, bergensregionen og trondheimsregionen, som er de andre byområdene i Norge som er med i denne omfattende undersøkelsen.

78 prosent av landets befolkning har et generelt positivt inntrykk av regionen. Kvinner er mer positive enn menn, og folk fra Nord-Norge, indre strøk av Østlandet og Oslo/Akershus er mest positive. Trøndere og folk på Sør-Østlandet er litt mer skeptiske.

LAVERE PETROLEUMSAKTIVITET?

Regionen står ved et veiskille og mye tyder på at aktivitetsnivået på sokkelen vil avta. Bransjen uttrykker bekymring for at det ikke åpnes for nye leteområder. Leverandørindustrien og ekspertkommentatorer frykter at dette spesielt kan få følger for Stavanger-regionen. Det store politiske spørsmålet er om det blir adgang til leting i Lofoten og Vesterålen. Den rødgrønne regjeringen har utsatt saken i påvente av en forvaltningsplan – eller (som mange hevder) for å holde regjeringen samlet ut perioden. Man antar for øvrig at rundt 38 prosent av de norske olje- og gassressursene er hentet opp, og at 62 prosent gjenstår.

Visste du at ...

FORUS ØKER MEST

Flest nye arbeidsplasser har vi i Forus/Lura-området som i dag teller 34.800 arbeidsplasser. Nye arealer er tatt i bruk og ny reguleringsplan stiller store krav til bedre arealutnyttelse. Dermed bør det være fritt fram å bygge i høyden, enten når det gjelder World trade center eller SR-banks høyhusplaner.

RUSHTIDAVGIFT PÅ MOTORVEIEN?

Den ekstreme veksten i Forus-området kombinert med et hinsides godt parke- ringstilbud og en katastrofalt lav kollekti- vandel fører til kaos på Motorveien. Nå er spørsmålet om nye metoder kan tas i bruk for å bedre på dette, eller om svaret kun er å finne i bygging av flere felt. Stadig flere - både næringslivet og samferdsels- ministeren - tar nå til orde for å innføre en rushtidavgift på den sterkt belastende strekningen. Næringsforeningen og Motorveien E39 Rogaland AS har engasjert mannen som er hjernen bak det såkalte Stockholm-prosjektet for å spille inn nye muligheter. Gunnar Johansson i IBM tror at digital trafikkstyring kan løse flokene.

DET NORSKE MÅLTID

Næringsforeningen i Stavanger-regionen tok i 2007 initiativet til å utvikle et opera- tivt konsept som setter fokus på Norges beste råvarer fra sjø og land i de enkelte regioner.

Foran 300 gjester i Stavanger forum 19. november delte kyst- og fiskeriminister Lisbeth Berg-Johansen ut prisen til de tre vinnerne blant de 51 finalistene.

Stiftelsen Norsk Matkultur er nasjonal prosjektleder og koordinator, mens DnB NOR er hovedsponsor.

ATTRAKTIV REGION FOR NÆRINGS- LIV

Greater Stavanger Economic Development engasjerte IRIS for å finne ut "hva som er viktig hvis Stavanger- regionen skal være en attraktiv region for nasjonalt og internasjonalt næringsliv?" To av konklusjonene: 1. Regionen regnes som landets beste lokalisering for petro- leumsrelaterte virksomheter. 2. Næringer utenom petroleum sliter med kompetan- setilgangen innen visse faggrupper, høyt lønnsnivå, mindre velutviklet klyngesam- arbeid og avstand til nasjonale og inter- nasjonale kunder.

VEKST I SYSSEL- SETTINGEN

Ytterligere vekst kan gi oss mangel på arbeidskraft i Stavanger- regionen. Riktignok er yrkesdeltakelsen i regio- nen høy, men framover vil det være langt flere som går ut av arbeidsmarkedet enn folk som går inn i det. Sysselsettingsveksten de tre siste årene har vært på 24.000, hvilket betyr en økning på 4,6 prosent per år. Dersom denne trenden fort- setter kan vi få mangel. Sysselsettingen domineres ikke uventet av energisektoren.

VI VOKSER MEST

Stavanger er landets 3. største byregion og har de siste ti årene hatt betydelig større vekst enn de andre byregionene. Aktivitetsnivået i olje- og gassnæringen har bidratt til høy innflytting. De siste ti årene har befolkningsveksten vært på 15,4 prosent. Ved inngangen av 2009 var det 301.000 innbyggere i Stavanger-regionen. Oslo og Bergen ligger foran.

DE FIRE SCENARIOENE

IRIS og Berrefjord & Thomassen pre- senterte rapporten Kompetansekraft 2020. Det ble lansert fire scenarioer for hvordan Stavanger-regionen løste utfor- dringene fram mot 2020. De fire punk- tene var Gjenerobringen, Varig innovativ, Sannhetens øyeblikk og Degraderingen. Spørsmålet er om det er en av de to posi- tive scenarioene som kan fortelles i 2020.

BYBANEN

Er ifølge det store flertallet av lokalpo- litikerne det viktigste miljøprosjektet i regionen i årene som kommer. Vil bidra til å bedre trafikkflyt for næringstrafik- ken, og dermed også et viktig prosjekt for næringslivet. Blir av Statens Vegvesen vurdert som en stor, men samfunnsø- konomisk lønnsom investering. Bybanen blir en viktig del av fylkets "Jærenpakke 2", og forutsetter både mer bompem- ger og ekstraordinære bevilgninger fra Stortinget.

HELE BYEN LESTE

Stiftelsen Arbeid og kultur som består av Næringsforeningen og LO, foreslo at hele byen skulle lese Kiellands Fortuna i 2009. Det ble trykket opp 50.000 eksemplarer. Lanseringsdagen var 12. september, rett i forkant av Kapittel 09. Boken ble delt ut gratis.

Tekst: Harald Minge
Tegninger: Ståle Ådland

Utålmodige Noreco har tro på norsk sokkel

Noreco er Norges nest største oljeselskap målt i produksjon. I løpet av fire år har nykommeren på norsk sokkel sikret seg mer enn 50 lisensandeler i Nordsjøen og Norskehavet. Selskapet sysselsetter i underkant av 80 ansatte og deltar i oljeproduksjon fra sju offshorefelt.

Tekst: Ragnar Åsland
Foto: Philip Tornes/BITMAP

Selskapet ble grunnlagt i januar 2005 av lokale og erfarne aktører i oljeindustrien og industrielle og finansielle investorer.

- Det var mange selskaper som etablerte seg i den tiden. Vi så store muligheter på norsk kontinentalsokkel som de store oljeselskapene ikke nødvendigvis gikk etter, særlig på letesiden. De har et annet fokus og andre prioriteringer. Vi så derfor store muligheter til å skape verdier etter at endrede rammebetingelser gjorde det mulig for små aktører som oss å starte virksomhet på sokkelen, forklarer Einar Gjelsvik, direktør for strategi- og investorkontakt i Noreco, om bakgrunnen for at selskapet ble etablert.

RASKT UT AV STARTBLOKKEN

I løpet av Norecos korte historie har selskapet kommet langt, og Gjelsvik legger ikke skjul på en viss utålmodighet, omtrent som når en sprinter kommer raskt ut av startblokken for å sikre en god posisjon i det videre løpet.

- Vi har allerede bygd opp en av de største leteporteføljene på norsk sokkel og er litt utålmodige for å få maksimalt ut av den porteføljen, sier Gjelsvik.

For allerede i desember 2005 ble Noreco prekvalifisert som lisenshaver på norsk sokkel og i desember året etter ble selskapet prekvalifisert som operatør.

Noreco er registrert som et aksjeselskap, og ble i 2007 børsnotert etter oppkjøp av et annet børsnotert selskap, Altinex ASA.

- Hvordan forklarer du den raske utviklingen i selskapet fra dere ble grunnlagt og frem til i dag med deltakelse i over 50 lisenser?

- Det har gått fort og vi så store muligheter ved å være aktive i leterundene. Men det ville gått for sakte bare å satse på leting, så vi valgte å kombinere det med en god del oppkjøp hvert år for å få til rask produksjon, opplyser Gjelsvik.

DELTAR I HELE VERDIKJEDEN

Noreco er i dag et olje- og gasselskap som er med i hele verdikjeden fra leting til produksjon. Tallene for 2008 viser en gjennomsnittlig produksjon av olje og gass på 12.950 fat.

Noreco har hovedkontor i Stavanger og dessuten kontorer i Oslo og København.

- Våre ansatte er stort sett teknisk personell, samt innen regnskap og finans. Kjernekompetansen ligger hos våre 40 geologer og geofysikere, opplyser Einar Gjelsvik. Selskapet har god finansiell ryggrad og cirka 3000 aksjonærer. I løpet av høsten har Noreco hentet inn ny kapital i størrelsesorden 1,2 milliarder kroner, noe som gjør dem godt finansielt skodd for videre vekst. Grunderbedriften er i dag ett av de største børsnoterte selskapene i Rogaland.

ØNSKER Å BLI LEDENDE I EUROPA

- Hva er selskapets mål og strategi for virksomheten i Norge, Danmark og Storbritannia?

- Vårt mål er å skape et nytt, stort ledende og uavhengig oljeselskap i Europa med utgangspunkt i Nordsjøregionen, Danmark og Storbritannia. Geologien stopper ikke ved landegrensene og det er mye den samme geologien på dansk og engelsk sokkel som på norsk side, opplyser Gjelsvik.

Det er pågangsmot og stå-påvilje hos Noreco. Gjelsvik tror mye av dette skyldes at de ansatte er medeiere i bedriften, noe som gjør dem ekstra motiverte og som gir alle incentiver til å skape verdier.

GODT RUSTET TIL VIKTIGE OPERATØROPPGAVER

Noreco er allerede operatør i fem lisenser på norsk sokkel og i en utbyggingslisens i Danmark. Selskapet har dessuten operert sin første letebrønn. Med egen boreavdeling, i tillegg til geologene og geofysikerne, er selskapet godt rustet til å påta seg viktige operatøroppgaver. Nylig ble Noreco også prekvalifisert til å drive virksomhet på Grønland.

Ifølge Gjelsvik vil det på sikt også være naturlig for selskapets utvikling å bli ope-

ratør for en produksjonsinstallasjon på norsk sokkel.

- Hvordan ser dere på mulighetene på norsk sokkel i tiden framover?

- Vi har et positivt syn på norsk kontinentalsokkel i tiden framover der vi ser for oss mange muligheter. Noen områder vil på sikt åpne opp for leteboring, vi ser store muligheter i lisensrundene og gjennom oppkjøp fra andre selskaper slik vi har praktisert til nå for å vokse raskere.

- Hva blir de viktigste oppgavene for Noreco de nærmeste årene og hvilke utfordringer står selskapet overfor i konkurransen med andre aktører?

- For oss er det klart viktig å være aktive innen leting og forsøke å få tilgang til godt leteareal, for det er stor konkurranse der ute. Så langt har vi vært gode til det og vi har også lyktes med oppkjøpene våre. Så gjelder det å få verdier ut av porteføljen vår. Vi er opptatt av at vi ikke nødvendigvis skal bore alt selv. Vi må være disiplinerte og bore de rette brønnene. Vi ønsker på sikt også å videreføre vår kompetanse og vårt lisenssamarbeid med andre selskaper til utbyggingsfasen, for vi tror at de mindre aktørene også kan spille en viktig rolle her.

ALLE BIDRAR TIL Å HOLDE ET HØYT AKTIVITETSNIVÅ

Ifølge Einar Gjelsvik som har lang fartstid fra oljebransjen, blant annet fra BP, er det viljen til å skape noe og være med å bygge opp en virksomhet fra bunn av som utgjør forskjellen mellom det å være en mindre brikke i en stor organisasjon til å sitte midt oppe i det i en mindre virksomhet med et høyt aktivitetsnivå.

- Vi planlegger å bore et sted mellom seks og ti brønner hvert år, nesten en brønn per måned og dette gjør at vi ser resultatene av det vi holder på med, sier Gjelsvik som mener det er viktig å være medlem i Næringsforeningen i Stavanger-regionen ettersom det er mye næring i denne regionen.

- Vi ønsker å bidra aktivt i det formelle nettverket som et slikt medlemskap gir, sier han avslutningsvis.

- Noreco er blitt medlem i Næringsforeningen, blant annet for å ta del i nettverket, sier Einar Gjelsvik, direktør for strategi- og investorkontakt i Noreco.

Overprising?

Vi gjør stas på stadig flere

Tekst: Egil Hollund
Foto: Philip Tornes/BITMAP

Bare i vår region blir det delt ut minst 18 priser til bedrifter eller personer i næringslivet. – Det kan være grunnlag for å spørre om alle har livets rett, sier Terje Eide, rådgiver og partner i Markedsføringshuset.

Eide sitter også i styret i Markedsføringsforeningen i Stavanger – som selv deler ut prisen for Årets Markedsfører. Han understreker at han selv har flere hatter når han uttaler seg som ekspert i strategi og markedsføring.

– En del priser kan kanskje betraktes som interneutmerkelser som motiveres av at bransjen ønsker større plass og oppmerksomhet. Noen av disse kan nok være overflødige, sier Eide.

Oversikten som Rosenkilden har innhentet, viser at vi har ikke mindre enn 18 næringslivspriser her i regionen. 14 av dem er regionale – eller en del av en nasjonal kåring med regionale vinnere. Og det er bare de prisene som vi har klart å finne fram til. Det finnes ikke noen samlet oversikt over dette og det er meget mulig at det eksisterer en rekke flere enn de vi har klart å innhente. Det er også slik at flere av prisene har kommet til i løpet av de senere årene – og at antallet nok er økende. Dermed hardner nok kampen om oppmerksomheten også til.

– De prisene som ikke har et bein i en spesifikk bransje, gir nok større anerkjennelse og oppmerksomhet. Ikke det at man får bedrifter til å endre adferd. Men utmerkelsene man gir blir satt pris på. De plasseres synlig i bedriften og blir lagt merke til av omverdenen. Så de har nok absolutt en funksjon, sier Eide.

Svein Arild Holmen, næringssjef i Stavanger kommune, er enig i at det kan være litt vel mange priser. Han har mest sansen for temapriser som spisses mot enkelte områder og som ikke overlapper hverandre, men synes ikke det er noen stor problemstilling.

– Det gjør ikke noe om det er mange utmerkelser. Det er mange interessante bedrifter der ute som fortjener oppmerksomhet, sier han.

Terje Eide kunne godt tenke seg et felles arrangement, et slags Næringslivs-Oscar, der mange priser ble delt ut på en kveld. – Det kunne gitt mer oppmerksomhet til alle enn hva hver enkelt er i stand til å få alene, sier han.

INGEN OBJEKTIV SANNHET

Et annet poeng er at hver enkelt pris ikke alltid representerer noen absolutt sannhet. De fleste av prisene opererer ikke med objektive kriterier, og fanger dessuten ikke opp alle som finnes innenfor de kategoriene som de ulike juryene skal vurdere.

I tillegg er nominasjonsprosessene avgjørende for at vurderingsgrunnlaget til juryen blir fornuftig.

– Det er heller ikke alt som lar seg måle. Dermed kan det absolutt være bra med et mangfold der noen har en revisorinngang og vurderer regnskapstall, mens andre er mer basert på skjønn, sier Eide.

Navn:	Utdeler:	Om prisen:
Årets Bedrift i Stavanger-regionen	Næringsforeningen, Handelsbanken	Går til en bedrift i Stavanger-regionen som har utmerket seg på et område det siste eller de siste par årene.
Firsprangprisen	Næringsforeningen, Sparebanken Vest, Rogalands Avis	Deles ut til fire personer som har gjort en innsats for nytenking eller innovasjon i offentlig eller privat sektor.
Kompetansedelingsprisen	Næringsforeningen	Tildeles den virksomheten eller personen som er best på kompetansedeling internt og eksternt for å styrke verdiskapningen i regionen.
Oil Man of the Year	Society of Petroleum Engineers Stavanger	Mottakeren er en person som over lang tid har utmerket seg ved faglig eller på andre måter å ha støttet og styrket industrien lokalt eller internasjonalt.
Entrepreneur Of The Year	Ernst & Young	Tildeles en vekstskaper med betydelig eierandel i selskapet han har bygget opp. Har en regional kåring som går videre til en nasjonal og en internasjonal.
Gaselleprisen	Dagens Næringsliv	Går til den mest vekstkraftige bedriften. Nasjonal kåring med vinnere i hvert fylke.
Rogaland fylkes forsknings- og nyskappingspris	NHO Rogaland, IRIS og Rogaland fylkeskommune	Tildeles en virksomhet som utmerker seg innen kompetanseutvikling, næringsrettet forskning og regional næringsutvikling.
ONS Awards	ONS	ONS deler ut sju priser annet hvert år, blant annet til bedrifter i bransjen, nasjonalt og internasjonalt, som utmerker seg når det gjelder innovasjon.
Teknologiprisen	Tekna Stavanger	Gis til bedrifter som er i startgropen og som i framtiden har et betydelig vekstpotensial.
Norrønaprisen	Norrønafondet	Norrønaprisen går til en person eller bedrift som i særlig grad har bidratt til stimulans, vekst og utvikling av industrien i Jærregionen.
Erling Skjalgsson-prisen	Rogaland fylkeskommune, Sparebank 1 SR-bank og NHO Rogaland	Går til en SMB-bedrift i Rogaland som har oppnådd gode resultater av målbevisst arbeid i eksportmarkedet.
Årets markedsfører	Markedsføringsforeningen i Stavanger	Tildeles en person, bedrift, organisasjon eller institusjon i Sør-Rogaland som særlig har fremhevet seg innenfor markedsføringsens vide område.
Produktutviklingsprisen	TeFoRo Rogaland	Kandidaten skal blant annet ha en bevisst holdning til produktutvikling for å underbygge og videreutvikle sin konkurranseevne og lønnsomhet.
HR Prisen	Rogaland Personalforum	Går til en virksomhet som har et bevisst forhold til sine medarbeidere og som forvalter sine menneskelige ressurser på en slik måte at det gir seg positivt utslag på bunnlinjen.
Skattkammerprisen	Næringslivet i Suldal	Går til næringsdrivende i Suldal som har sett muligheter og utnyttet dem.
Årets Bedrift i Sauda	Sauda Vekst	Tildeles en virksomhet i Sauda som blant annet utmerker seg innen service, kvalitet på produktet eller tilbud, nyskaping, salg og markedsføring.
Årets Bedrift i Strand	Strand Næringsforening	Går til en bedrift i Strand som har utmerket seg på et område det siste, eller par siste årene.
Årets bedrift i Randaberg	Randaberg kommune	Juryen vektlegger blant annet bedriftsøkonomiske forhold, profilering, produktutvikling, likestilling, betydning for lokalmiljøet, sikkerhet, trivsel og miljø.

STOR NÆRINGSGLIVS-OSCAR

En annen utfordring for mange av prisene, er at verken utdelingene eller vinnerne får den oppmerksomhet i offentligheten som gjerne er ønskelig. Både Eide og Holmen synes i så måte at det kunne vært en god idé med en stor lokal Næringslivs-Oscar, der så mange som mulig av de ulike utdelerne gikk sammen om ett arrangement.

- Det kunne vært en besværende tanke med en stor regional prisutdeling. På den måten kunne både prisutdelere, vinnerne og sponsorene fått mer oppmerksomhet enn hva som er tilfelle når alle opererer hver for seg, sier Eide.

Holmen på sin side er litt mer skeptisk til om det ville latt seg gjøre i praksis.

- Jeg tror noe slikt vil sitte langt inne hos en del av aktørene som nok ikke

ville innfunnet seg med å bli en del av et større arrangement, sier han.

Et slikt arrangement ville også kreve at en del av utdelingene måtte ha koordinert seg i forhold til hverandre og når tid på året de vanligvis har vært delt ut.

Ansvar for partnernes lønnsforpliktelser?

Fra årsskiftet kommer det en ny lovbestemmelse om solidaransvar for lønn. Dette betyr at man kan bli ansvarlig for å dekke lønnen til en person som er ansatt i et annet firma enn sitt eget i en kontraktkjede.

En kontraktkjede er de ulike kontraktene mellom aktører som sammen skal utføre et bestemt oppdrag. Dette kan være en stor skjult utgiftspost innenfor byggebransjen, skips- og verftsindustrien, jordbruks- og gartnerierne, samt for enkelte petroleumsanlegg på land. Det er derfor viktig å vite hvem som er omfattet av solidaransvaret, hvor langt det strekker seg og hva man kan gjøre for å minske risikoen for at man sitter igjen med lønnsansvaret for andre bedrífers ansatte.

HVEM GJELDER SOLIDARANSVARET FOR?

Allmenngjøringen av tariffavtaler har ført til at arbeidere har krav på minstelønn og arbeidstidsordninger etter tariffavtalen - uavhengig av om de er organiserte eller ikke. Ansvaret for dette har tidligere hvilt på bedriften hvor arbeidstakeren har vært ansatt. Det nye ved lovendringen er at ansvaret for minstelønn utvides til ikke bare å omfatte egne ansatte, men også ansatte i andre bedrifter ved utsettelse og innleie av arbeidskraft. Ansvaret omfatter imidlertid ikke alle deltakerne i en kontraktkjede. For det første kan ikke en forbruker bli ansvarlig for lønnen etter reglene om solidaransvar. Ansvaret kan heller ikke gjøres gjeldende overfor kjøper eller bestiller av det endelige produktet. Det er imidlertid åpnet for at det kan gis forskrifter som gir kjøper eller bestiller ansvar i enkelte tilfeller. Det

er ikke gitt slike forskrifter i forbindelse med ikrafttredelse av loven. Videre kan man ikke risikere solidaransvar for lønn for arbeidere som er ansatt i bedrifter som er høyere i kontraktkjeden enn det man selv er. Bedrifter som kun leverer varer, ikke tjenester, kan heller ikke risikere solidaransvar. Det er ikke krav til at den som får solidaransvar for lønn har utvist skyld med tanke på å kontrollere manglende oppfølging av tariff hos kontraktmotpartene. Det er heller ikke noe vilkår at arbeidstaker først går til tvangsinn drivelse.

HVA OMFATTES AV SOLIDARANSVARET FOR LØNN?

Solidaransvaret for lønn omfatter krav på bruttolønn, overtidsgodtgjørelse og feriepenger opptjent i den aktuelle kontraktkjeden. Arbeideren har krav på den timelønn og de godtgjørelser som følger av den allmenngjorte tariffavtalen. Har arbeideren mottatt noe lønn, er det mellomlegget mellom denne lønnen og lønnen som følger av tariff som må dekkes.

HVILKE TILTAK BØR GJØRES?

Er man omfattet av solidaransvaret etter loven, kan man ikke avtale seg bort fra dette. Man kan imidlertid gjøre tiltak for å minske risikoen for at man selv blir sittende med et lønnsansvar man ikke burde hatt.

Ved utvelgelse av avtalemotparter bør man forsikre seg om at de gitte priskalkyler er beregnet ut i fra at alle arbeidere skal ha en tarifflønn. Ellers risikerer man å ende opp med en løsning som er dyrere enn først antatt.

Ved inngåelse av avtaler bør man informere og synliggjøre at man krever at avtalemotparten utbetaler lønn i henhold

til tariff. Man må også vurdere om man skal sette begrensninger i kontraktsmotpartens rett til å velge eller bruke underleverandører og innleid arbeidskraft. Ved å avtalefeste dette, synliggjør man problemet, og man vil i tillegg kunne stå over for et avtalebrudd dersom det ikke betales lønn i henhold til tariff. Et avtalebrudd vil imidlertid ikke hindre at man rent faktisk får solidaransvar for lønn.

I tillegg til å avtalefeste kravet om tarifflønn, bør man også vurdere om man skal sikre seg en rett til å holde tilbake betaling frem til man mottar garantier for at tariffmessig lønn er utbetalt.

Dersom man havner i en situasjon som gjør at man må utbetale lønn etter reglene om solidaransvar, er det av vesentlig betydning at man følger de frister og prosedyrer som følger av loven, slik at det er størst mulig sjanse for at kravet til syvende og sist havner hos rette vedkommende, og at man unngår ekstra-kostnader.

Torkel Tjørhom Fandrem,
advokatfullmektig,
Projeur Advokatfirma

VELKOMMEN TIL EN AV ÅRETS VIKTIGSTE MØTEPLASSER FOR OLJEINDUSTRIEN I NORGE

For 16. gang gjennomføres Offshore Strategikonferansen i Stavanger og vi vil ved årets konferanse diskutere bransjens strategiske fokus, både sett i lys av finanskrisen, men også i et lengre perspektiv. I tillegg til et spennende program har konferansen stort fokus på å skape samtale og debatt.

Du som deltaker kan bidra med de perspektiver som ruster bransjen til å møte fremtidige nasjonale og internasjonale strategiske utfordringer.

Med fullstendig program og påmelding ønsker Norsk Industri og Conventor AS deg velkommen til:

2009 begynte midt oppi finanskrisen og avsluttet med ny optimisme. Denne årskavalkaden tar for seg året som har gått sett gjennom øynene til redaksjonen i Rosenkilden.

Slik var 2009

Januar

World Trade Center får form

Rosenkilden presenterte i januar de første tegningene av det planlagte World Trade Center på Forus. Med sine 34 etasjer blir dette Norges høyeste bygning, noen meter høyere enn Oslo Plazas 117.

- Det er umulig å si når prosjektet kan realiseres. Markedet sitter med mye av svaret.

Dette er en investering i en størrelse som gjør at vi ikke kan bygge på spekulasjon. En stor del av leietakerne må vi ha inn før vi gir klar-signal, sa eiendomssjef Frode Albretsen i Seabrokers til Rosenkilden i januar.

Det finnes 340 WTC-sentre i 91 land, og ingen er like – verken når det gjelder arkitektur eller innhold. I Stavanger tror utbyggerne på en miks, både når det gjelder bransjer og størrelse.

WTC-grunnlegger Guy Tozzoli fikk se Seabrokers tegninger av det som kan bli WTC-senter nummer 341. - Jeg er imponert av både arkitekturen og visjonene om hva et WTC-senter i Stavanger-regionen skal inneholde, sa han til Rosenkilden. WTC-planene på Forus er en av de få høyhusplanene i regionen det fortsatt jobbes aktivt med.

LEDERSKOLEN LANSERES

Lederskolen ble lansert som årets store nyhet på møtefronten i Næringsforeningen. Hver måned i løpet av vinteren og våren skulle landets fremste undervisningskompetanse innenfor dette området stå for undervisningen. Prosjektet var utviklet i samarbeid med Handelshøyskolen BI. Skolen fortsatte også til høsten. Samlet har nesten 1400 deltatt på forelesningene – fordelt på ni ulike samlinger.

MILLER MER VOKSEN

- Jeg har kanskje blitt mer voksen, for å si det på den måten. Jeg er blitt mer tålmodig, mer metodisk og mer fleksibel, sa avtroppende 2008-direktør Mary Miller til Rosenkilden.

Og fortsatte:

- Jeg tror fortsatt på det jeg har lagt til grunn for mitt engasjement. Jeg er blitt sikrere på mitt eget verdigrunnlag med nærhet og åpenhet som grunnpilarer. Nå jobber blant annet Miller for byjubileet i Sandnes.

Februar

Tom Tvedt ville ta grep

Fylkesordfører Tom Tvedt ønsket å gå offensivt til verks i forbindelse med den nye forvaltningsreformen. Fra i år av disponerer fylkeskommunen blant annet en 49 prosents eierandel i Innovasjon Norge.

- Vi har fått flere virkemidler og beskjed om å ta det overordnede ansvaret for den regionale næringsutviklingen. Det er en utfordring fylkeskommunen har tenkt å møte på en offensiv måte. Vi må være best på dette, det er det eneste som teller, sa Tom Tvedt, som ønsket å samle de viktigste aktørene i ett næringsråd for hele fylket.

Ordfører Leif Johan Sevland i Stavanger uttrykte skepsis til Tvedts planer om et næringsråd – og ville heller at arbeidet skulle foregå gjennom de tre eksisterende interkommunale næringsutviklingsselskapene på Haugalandet, i Stavanger-regionen og i Dalane. Etter at Tom Tvedt og Ap mistet det politiske flertallet i fylkeskommunen, da KrF i forbindelse med budsjettprosessen skiftet side, har signalene fra fylkeskommunen vært at man ikke ønsker å gå like offensivt til verks som Tom Tvedt.

BEGEISTRET FOR EXPO-IDÉ

Styreleder Christian Rugland og administrerende direktør Cornelius Middelthon i Stavanger Forum tente på tanken om et mulig Expo i Stavanger, og mente regionen raskt bør samle seg om et forprosjekt for å saumfare mulighetene nærmere.

- Dette er et prosjekt som framstår som både svært spennende og svært krevende. For å lykkes er det helt nødvendig at hele regionen bidrar, både offentlige myndigheter og næringsliv, sa Rugland.

Flertallet i arbeidsgruppen som vurderte prosjektet mente imidlertid at det ville bli for stort for byen, og formannskapet i Stavanger ønsket heller ikke å gå videre med planene.

- USIKKER PÅ NEDGANGEN

- Jeg er ikke så sikker på at nedgangstidene til de grader er så dramatiske som massemedia vil ha det til, sa Olav Stangeland.

TS-sjefen hadde nettopp samlet kongeriket på Soma.

- Kanskje var det bare bra at vi måtte justere oss ned mot et mer normalt nivå, spurte han retorisk.

Mars

Samlet til ett matrike

Måltidets hus var klart og matfylket hadde fått sin adresse. Men hvem skulle ta telefonen?

- En enkeltperson med den nødvendige autoritet og kompetanse som umiddelbart blir assosiert med matfylket. Kjell Ursin-Smith har den rollen når det gjelder ONS, og matfylket bør få til noe tilsvarende. Noen må lede fellesskapet, sa tidligere Gladmat-sjef Sigve Skretting.

Han fikk støtte fra flere hold.

- Jeg tror det er veldig viktig at dere i Rogaland nå utnevner en egen matminister, sa Arne Hjeltnes, tidligere ambassadør for norsk laks.

Eivind Hålien, direktør for Fagforum for mat og drikke, trodde også dette var riktig tenkt.

- Det er flott at matfylket har fått ett telefonnummer, men det er viktig å se på den videre organiseringen. Dette er en diskusjon som foregår i interimsstyret nå, sier han, og tror prinsippet om å ha en frontfigur er fornuftig, sa Hålien.

Nå er matsjefen ansatt. Ellen S. Math Henriksen er blitt leder for Måltidets hus.

KYSTSTAMVEIEN VIL IKKE GI INFLASJON

Byggingen av kyststamveien mellom Kristiansand og Trondheim vil ikke gi inflasjon. Det er konklusjonen i en helt ny rapport ECON Pöryr har gjennomført for Rogaland fylkeskommune.

- Vi har fått bekreftet det vi har sagt hele tiden. Dersom vi benytter prosjektfinansiering og offentlig privat samarbeid (OPS), er dette et prosjekt som er et beskjedent økonomisk løft, sa samferdselssjef i Rogaland fylkeskommune, Gunnar Eiterjord, som håpet rapporten kan bidra til å få fortgang i veiprojektet som samlet vil koste et sted mellom 50-60 milliarder kroner.

April

Kommunestrukturen gir kø

Næringsforeningen engasjerte IRIS for å vurdere hvilke konsekvenser en oppdelt kommunestruktur har på si for næringslivet i regionen. Rapporten konkluderte blant annet med at kommunestrukturen kan indirekte ha bidratt til køproblemene på Forus.

- Delingen av Forus mellom tre administrasjoner og tre politiske styre splitter opp ansvaret, forsinker framdriften og vanskeliggjør implementering av effektive tiltak i tide. I dette vekstområdet er det en kollektivandel på kun 3-5 prosent, mens Stavanger sentrum har 25 prosent. Dette strider ikke bare mot nasjonale mål om klimavennlig og miljøvennlig transport i byområdene, men bidrar ifølge rapporten også til de køene og forsinkelsene vi har opplevd på veinettet de siste årene, sa Einar Leknes, prosjektleder hos IRIS.

Både Sandnes, Sola og Randaberg nektet å bidra til IRIS-rapporten. Ifølge forskerne hadde den negative responsen fra de tre kommunene stor betydning for datainnsamlingen. På henvendelsen fra IRIS, svarte rådmannen i Randaberg slik: "Randaberg har drøftet invitasjonen med Sandnes og Sola. Vi har samme holdning, og vil ikke prioritere dette arbeidet nå".

Mai

Matfylket fikk ingenting

Rosenkilden kunne avsløre at ikke én eneste av de 65 konsesjonene i 2009 kom til å gå til oppdrettsbransjen i Rogaland.

I stedet ble næringsens tyngdepunkt flyttet nordover.

- Dette føyer seg inn i et mønster som vi har sett over tid. Tyngdepunktet for norsk oppdrettsnæring er i ferd med å flyttes nordover, sier Hans Inge Algrøy i FHL, og viser til SINTEF-tall som viser utviklingen de siste ti årene.

Fram til 1994 hadde Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane hegemoniet i det norske havbruket. Men så skjedde det en endring. Nordland, Troms og Finnmark overtok.

Fylkesordfører Tom Tvedt henvendte seg til daværende fiskeriminister Helga Pedersen og fikk forklaringen, men var ikke fornøyd med svaret.

- Hun framhever spesielt sykdomssituasjonen og de negative konsekvensene for seifisket ryfylkefiskerne mener havbruket har ført til. Jeg mener at en del av denne argumentasjonen er basert på synsing, og at den derfor ikke er holdbar. Derfor må dette gjennomgås på nytt, sa Tvedt.

VIL IKKE FLAGGE UT

Rosenkilden var med da Nordic Industrial Park ble åpnet i Kina. Industriparken eies av Styrbjørn og Ove Nodland – og har blant annet Inge Brigt Aarbakke med på laget. Aarbakke avviste likevel at det kan bli aktuelt å flagge ut. - Jeg er brynegutt og patriot. Vi har lokal ledelse og lokale eiere i Aarbakke. Satsingen i Kina er imidlertid nødvendig for å være konkurransedyktig også i framtiden. Vårt framtidsmarked øker internasjonalt og da må vi posisjonere oss rett. Satsingen i Kina er nok heller et viktig skritt for å kunne styrke vår tilstedeværelse hjemme, sa Aarbakke.

STOLTE – MEN IKKE FORNØYDE

Folk er stolte av Stavanger sentrum og liker seg der, men kunne godt tenke seg bedre parkeringsforhold og et mye bedre tilbud til barn. Det var hovedkonklusjonen etter at Barometer Markedsanalyse undersøkt våre holdninger og erfaringer med sentrum – på oppdrag fra Stavanger Sentrum AS (STAS).

KAN FÅ VERDENSKONGRESS FOR KOKKER

Fjorårets suksess med Bocuse d'Or Europe og Kulinariske Stavanger, viste til fulle Norges og Stavangers posisjon i matmiljøet. Med dette som bakgrunn har Norges Kockemesteres Landsforening og Buffet et fast initiativ til å bringe et nytt internasjonalt matarrangement til Norge og Stavanger, nemlig WACS (World Association of Chefs Societies) i 2014. Stavanger kommune vedtok senere på våren å bruke 195.000 kroner på arbeidet med å skaffe Stavanger arrangementet.

Tekst: Egil Hollund

Juni

Vant og tapte EM-kampen

Per Ravn Omdal, tidligere president i Norges Fotballforbund og styremedlem i UEFA, var glad for at hjembyen Stavanger søkte om å få arrangere EM i fotball.

- Det var klokt av Stavanger å søke. Samtidig skal man være klar over det kolossale omfanget av et slikt arrangement. Videre er det viktig å ha i bakhodet at vi snakker om et internasjonalt mesterskap, og ikke et lokalt eller nasjonalt et. Blant de 30.000 på tribunen under en EM-kamp, er kanskje de fleste utlendinger, sa Omdal.

I Rosenkilden ble hele prosessene for å bli valgt ut som en av de fire EM-byene i Norge presentert. Næringsforeningen var selv engasjert i arbeidet – og Stavanger ble til slutt også plukket ut. Og ikke nok med det, Stavangers søknad var den sterkeste av samtlige. Likevel, noen måneder seinere fastslo kulturminister Anniken Huitfeldt, sammen med sin svenske kollega, at prosjektet var for usikkert og statsgarantien ikke kunne innvilges. Dermed ble planene skrinlagt.

- LA MARKEDET STYRE AKTIVITETENE

- Jeg er skeptisk til at politikere skal legge føringer og ha uttalte ambisjoner om næringsstruktur. Økonomisk er det best dersom man lar markedet styre hvilke aktiviteter som skal supplere oljevirksomheten i framtiden. Det kan være kostbart og risikabelt dersom politikerne griper inn i denne prosessen, sa Statoils nytilsatte sjeføkonom, Klaus Mohn til Rosenkilden.

Mohn mener at utgangspunktet for næringspolitikken bør være å legge til rette for generelle rammevilkår som er bra for alle næringer, som boliger, infrastruktur, utdanning og forskning.

- ABERDEEN ER ENERGIBYEN

40 år med olje- og gassutvinning i Nordsjøen har gjort Aberdeen til en av verdens mest innflytelsesrike, innovative og proaktive energibyer, hevder byen selv. De fryser av Stavangers planer om å bli energihovedstad. - Sier dere det i Stavanger? Vel, det er en problemstilling vi ikke er så opptatt av. Det er Aberdeen som er energibyen, sa Morag McCorkindale, administrativ leder av AREG til Rosenkilden.

Juli/august

Vil stå sammen om tog

Klar tale fra næringsforeningene i Bergen, Haugesund og Stavanger: Vi må stå sammen i spørsmålet om ny høyhastighetsbane. Det er likevel ikke alle som har bestemt seg for hvilke alternativ man bør stå sammen om. Mens Stavanger og Haugesund er klare på at Deutsche Bahn og Norsk Banes alternativ over Haukelifjell er det beste, har man ikke konkludert helt i Bergen.

- Dette er en historisk mulighet til å knytte sammen Vestlandet med alt det fører med seg av fordeler som for eksempel felles arbeidsmarked. Bergen - Stavanger på en time og 25 minutter betyr jo egentlig at et ektepar kan ha arbeidstid i begge disse byene. Vi har manglet en visjon for Vestlandet når det gjelder infrastruktur. Nå ser vi grepet som kan få landsdelen til å se helt annerledes ut, sier Marit Warncke, administrerende direktør i Bergen Næringsråd.

Hun legger til:

- Selve trasevalget har jeg ikke tatt stilling til, det ligger lenger fram i tid. Jeg er imidlertid opptatt av at vi må stå samlet for at Vestlandet skal ha høyeste prioritet nasjonalt, sier hun.

"KOKEBOK-OL" PÅ VEI TIL STAVANGER

Gourmand World Cookbook Awards (GWCA) kan sammenlignes både med et uoffisielt OL for kokebøker og et kokebok-Oscar.

Arrangørene av "kokebok-OL" besøkte Stavanger flere ganger og ble så imponert over matmiljøet i regionen at de svært gjerne ville legge mesterskapet for 2010 hit, skrev Rosenkilden. Et par måneder senere ble det imidlertid klart at finansieringen ikke ville komme på plass innenfor de rammene som ble presentert – men Stavanger kommune signaliserte samtidig at de vil vurdere en søknad på ny neste år dersom den måtte komme.

AFTENBLADET BYGGET NED TV

TV Vest var den lokale TV-stasjonen i landet med høyest omsetning og flest seere. Men så ble selskapet oppløst, merkenavnet endret til TV Aftenbladet, og kanalen ble en avdeling i Aftenbladet Multimedia.

- Det vi har bygd opp over mange år blir nå bygd ned, sa redaktør Per Fjeld, som samtidig sluttet i mediehuset.

Fjell fikk rett. Senere på høsten bestemte Aftenbladet seg for å legge ned sin TV-satsing. Noen av de ansatte vil imidlertid overta kanalen og drive den videre som TV Vest.

September

- Tydeligere politikere før

Sammen med blant andre Arne Rittedal og Kjølsv Egeland var Konrad B. Knutsen (84) sentral i arbeidet med å gjøre Stavanger til landets oljehovedstad. I dag – 40 år senere – venter nye utfordringer for Stavanger-regionen, men Knutsen er ikke sikker på om vi er beredt til å takle dem.

- Sentralmakten ønsker til en viss grad å holde Rogaland litt igjen i stedet for å bruke oss som en motor for økt verdiskapning. Det har gått så bra her at regjeringen følger de kan høste fra oss og plassere det i Oslo. Det verste eksempelet er oppdelingen av Statoil og flyttingen av internasjonal avdeling til hovedstaden. Dette er stikk i strid med det vi klart fikk uttrykt av regjering og storting i 1971.

Knutsen frykter at også hovedkontoret formelt kan forsvinne til Oslo, og løftet en pekefinger foran valget:

- For 40 år siden hadde vi folk fra Rogaland på tinget som kunne mål-bære budskapet vårt på en tydeligere måte enn hva som er tilfelle i dag.

Samtlige partier på Rogalandsbenken svarte for seg i Rosenkilden. Høyres Bent Høie sa blant annet:

- Jeg vil sørge for at Stortinget står fast på at vedtektene om at Stavanger er hovedkontoret og at selskapet ser seg tjent med å ha mest mulig av hovedkontorfunksjonene her fordi Stavanger fortsatt er stedet det skjer for oljenæringen.

HELE BYEN LESTE "FORTUNA"

Alle som fikk Rosenkilden i september fikk også et eksemplar av Alexander Kiellands roman "Fortuna". Selv om

Hve nærin

Les svarene og døm selv

Ketil Solvik-Olsen (FrP)

UiS beroliger næringslivet
Interne konflikter, påstander om mobbing og bunnskarakterer fra Forskningsrådet til tross, universitetsdirektør Per Ramvi mener det ikke er grunn til å bekymre seg for utdanningsinstitusjonens framtid. Tvert imot!

ALG ■ Side 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 og 18

em har best ngspolitikk?

Høle (H) Hallgeir Langeland (SV) Dagfinn Høybråten (KrF)
Kvasheim (V) Tore Nordtun (Ap) Magnhild Meltveit Kleppa (Sp)

Rosenkilden

NÆRINGSLEVS-
MAGASINET
NR. 17 • 2009
ÅRGANG 16

Slik blir vi en energistormakt
- Vi kan bli en ny energistormakt gjennom å tenke nytt. Vi kan slå sammen StatoilHydro og Statkraft til ett selskap. Via et slikt Statpower kan vi unngå at norsk energi, som gass og strøm, konkurrerer mot hverandre i utlandet, sier Arnt Even Bø, energikommentator i Aftenbladet.

Hale regionen leser Fortuna
I dette nummeret av Rosenkilden ligger et eksemplar av Alexander Kiellands roman "Fortuna" i år foreslått stiftelsen Arbeid og kultur - som er etablert av Næringsforeningen og LO Rogaland - at "hale byen" skulle lese boken. Den trykkes dermed opp i 50.000 eksemplarer.

■ Side 28, 29 og 30 ■ Side 24, 25, 26 og 27

boken ble skrevet i 1884, var det mange av de 50.000 i Stavanger-regionen som mottok boken som kjente seg godt igjen. Det var stiftelsen Arbeid og kultur, som er etablert av Næringsforeningen og LO Rogaland, som sto bak prosjektet og fikk hele byen til å lese for andre år på rad.

- KONGRESSBYEN MÅ SAMORDNE SEG
Hva skjer når Stavanger Forum, Oilers Arena, flerbrukshallen i Sørmarka, alle hotellene og det nye konserthuset begynner å konkurrere? Med de tre nye hotellene og nytt konserthus vil regionen ha nærmere 13.000 konferansestoler å selge.

- Vi vil samordne tilbudet slik at Stavanger-regionen framstår som en enhet utad. Vi bruker kongressatsningen gjennom destinasjonsselskapet for å komme ut i markedet. På den måten unngår vi konkurranse. Hvis vi klarer å tenke at "det som er bra for Stavangerregionen, er bra for alle", vil alle få noe, sa Karton Nilsen jr., daglig leder i Sørmarka Flerbrukshall IKS.

Oktober

- Køene kan halveres

- Ved bruk av rushtidsavgift på Motorveien kan køsitningen nærmest halveres uten at det trenger å koste bilistene så mye mer, tror Harald Minken, forsker ved transportøkonomisk institutt (TØI).

Til Rosenkilden sa han at han tror 20 kroner kan være nok. Samferdselssjef i fylkeskommunen, Gunnar Eiterjord, var skeptisk til Harald Minkens vurderinger.

- Disse tallene har jeg liten tro på. Vi har gjort beregninger som viser at man ved å heve bomtaksten til 25 kroner kan skje kan redusere trafikken med 4.5 prosent, sa han.

Det som imidlertid synes å være lurt, er å ta en liten kikk til Stockholm. Etter køprisingen ble trafikken i rushtiden redusert med 22 prosent.

Ekstra kjøretid i rushtiden om morgenen ble redusert med 30 prosent og med 50 prosent om ettermiddagen. Miljømessig var dermed utslagene store. CO2-utslippene i indre by ble redusert med 14 prosent. Tilsvarende tall kan London vise til.

STAVANGER UTEN JULELYS

Rosenkilden kunne avsløre at Handelsstanden i Stavanger sa blankt nei til å betale 1.500 kroner hver for å få plass julebelysning i sentrum. Dersom ikke flere bidragsyttere meldte seg, kunne det gå mot en dyster julehøytid i oljebyen.

- Beløpet er bevisst satt svært lavt, og derfor er den dårlige responsen ekstra forunderlig, sa Karl Jan Søyland, administrerende direktør i Stavanger Sentrum AS.

Etter oppslag i mediene, stilte likevel de forretningsdrivende opp og det ble julelys.

SLIK ER ROGALEDEREN

Den typiske lederen fra Rogaland er mann, jobber i en stor bedrift og leder ansatte mellom 31 og 40 år som har videregående utdanning. Men den beste Rogalederen er en kvinne! Det viste resultatet etter at Bjørnson Organisasjonspyskologene, i samarbeid med Lederskolen og Næringsforeningen, hadde spurt 2300 respondenter.

November

Krevde oljeboring i Lofoten

- Det er ikke rimelig at et lite mindretall skal diktere flertallet i spørsmålet om utvinning av olje og gass i nord, sa Ap-veteranene Gunnar Berge og Lars Anders Myhre.

De fortsatte:

- Det finnes ikke et eneste rasjonelt argument fra de som representerer miljøinteressene. Det som har kommet fram er bagatel-ler.

Ståle Kyllingstad i IKM-gruppen var ikke mindre nådig med SV:

- Ap gjorde et godt valg, mens SV nærmer seg sperregrensen. Jeg er derfor overrasket over at Jens Stoltenberg lar SV få styre olje- og gasspolitikken, sa konsernsjefen.

Også energikommentator Einar Knudsen forventer seg at Stolenberg griper inn og sørger for en åpning - slik flertallet ønsker seg det.

FIKK KOMPETANSEDELINGSPRISEN

Det ble en god måned for Skretting. Den 18. oktober feiret bedriften sin 110 års dag, og tre dager senere mottok 110-åringen Næringsforeningens Kompetansedelingspris.

- Vi har klare mål og menneskene preges av konkurransementalitet, men vi finner lite spisse albuer og vi deler gjerne på kunnskap for å gjøre andre gode. En suksessfaktor er at vi har ildsjeler som bruker tid og ressurser på kompetansedeling. Drivkraften er å komme videre, sa administrerende direktør Viggo Halseth og kommunikasjonsjef Lillian Høivik.

VIL GJØRE NOE MED MOTORVEIEN

For å løse det mest akutte trafikkin-farkt mellom Stavanger og Sandnes, vil Jostein Soland invitere til en idéug-nad snarest: - Dagens trafikkavvikling kan forbedres betydelig ved bruk av moderne trafikkteknikk, sier Soland.

- Vi må ta tak i dagens situasjon, se hva vi kan gjøre nå, sa Næringsforeningens administrerende direktør.

Desember

Smartere trafikk på Motorveien

Gunnar Johansson er en av hjernene bak det internasjonalt anerkjente rushtidsprosjektet i Stockholm. Nå skal svensken bidra til å gjøre trafikksituasjonen i Stavanger bedre, og da spesielt på

E-39 mellom Stavanger og Sandnes. Sammen med en rekke andre fagfolk vil Johansson bidra for å se på hva som kan gjøres ved hjelp av datateknologi og smarte løsninger.

- Det handler egentlig om innsamling av datainformasjon! Ved hjelp av både eksisterende og nye datakilder kan trafikken optimaliseres. Problemet er at vi har en tendens til å lagre viktig informasjon i siloer framfor å anvende totaliteten på tvers av bruksområdene, sa Johansson, og fortsatte:

- På mange måter handler dette om en bedre utnyttelse av den infrastrukturen vi allerede har. Det er uhyre mye tilgjengelig informasjon om hvordan bilistene

beveger seg. Langs veiene finnes det en rekke kameraer og sensorer, bomstasjonene står gjerne tett og de fleste bilister har en mobiltelefon som lett kan posisjoneres. Samler vi all denne informasjonen kan vi regulere trafikken på flere måter gjennom for eksempel å styre trafikklysene, sa Johansson.

UTREDER KOMMUNENES SAKSBEHANDLING

I samarbeid med regionens eiendomsutviklere ønsker Næringsforeningens ressursgruppe for bygg- og anlegg å sette kommunenes saksbehandlingspraksis på dagsorden. Første skritt er en utredning fra Asplan Viak som skal kartlegge næringens egne erfaringer og opplevelser fra prosesser med det offentlige. Etter at utredningen foreligger ønsker man å invitere ledere fra offentlig sektor – fortrinnsvis fra kommunene med på et dialogseminar hvor funnene og analysene presenteres.

FRU MAT OG VIN

I venneketser går paret Ellen Math Henriksen og Jan Helge Didriksen

under betegnelsen herr og fru mat og vin. Husbonden lever av vinsalg som ansatt i selskapet Better Wines. På den bakgrunn er det slett ikke rart at fru mat og vin ser fram til oppgavene som sjef for Måltidets hus.

- For meg er dette drømmejobben, sa Math Henriksen til Rosenkilden.

Og slik blir 2010! Bla om >>>

Hvorfor har ikke
"stein på stein"
gått ut på dato?

**Skaperkraft ligger i vår
jærske natur – da passer
det bra at naturen er så
samarbeidsvillig.**

I dag snakker vi ikke lenger bare om vannkraft, men også om vindkraft, naturgass, biogass og LNG.

Vi utnytter samspillet mellom vind og regn og bruker naturressursene på en bærekraftig måte.

For mest av alt handler det om å føre energien videre – til de som skal legge de neste steinene.

lyse.no

Altså...ehh...
This...ehh...thing...
...is good for...ehh...
...everything..?

Learn to speak with confidence

Berlitz®

Ta et språkkurs idag!

907 97 431
www.berlitz.no

Proff på nett!

EL-PROFFEN er Norges største kjede av frittstående elektroentreprenører, eid av sine 130 medlemsbedrifter.

Strong Nett AS har siden 2001 levert internett/intranett sidene samt ShopFrame netthandelsmodul til kjeden.

Vi kan også lage ditt nye nettsted!

Strong Nett har i løpet av de siste 10 årene levert websider til ca 1300 organisasjoner i inn og utland. Kundene er alt fra små bedrifter til store internasjonale konsern. Strong leverer et publiseringssystem som er enkelt å bruke, svært funksjonelt og prisgunstig.

Kontakt oss idag så finner vi en løsning!

S T R O N G

www.strong.no tel 51 71 82 00

ASP-løsninger

Frigjør tid til det du tjener penger på

HESBYNETT

Redd for å miste data?

Høye driftskostnader?

Ustabil tjeneste?

Hesbynett hjelper deg. Du får:

- Alltid backup
- Forutsigbar månedspris
- Alltid tilgang til data

Kontakt oss for løsningsforslag! Ring 51 53 20 53 eller send en e-post til post@hesby.net

skape.no
etablerersenteret for Rogaland

Planlegger du å starte egen bedrift?

Skape.no tilbyr kurs og rådgivning for etablerere.

Nye kurs for våren publiseres i disse dager på nettsiden vår.

Kontakt oss eller besøk nettsiden for mer informasjon: www.skape.no

Skape.no er et partnerskap mellom Rogaland fylkeskommune, Innovasjon Norge, NAV, Fylkesmannen, Greater Stavanger, Haugaland Vekst, Næringsssjefen i Dalane og kommuner i Rogaland

Skape.no, Ipark, Prof. Olav Hanssensvei 7A, 4068 Stavanger, tlf.: 51 87 42 40 / 909 777 96

SLIK BLIR DET NYE ÅRET

Bjarte Sunde hos Bilja
tror på et normalt godt år
i bilbransjen. Foto: Philip
Tornes/BITMAP

Kjører stabilt inn i 2010

Optimisme, usikkerhet og et spennende år. Vi har spurt næringslivet i Stavanger-regionen om hvordan de ser for seg 2010. – Vi tror neste år vil bli et tilnærmet normalår i bilbransjen, sier daglig leder Bjarte Sunde hos Bilia Region Vest.

Tekst: Egil Hollund

Tekst: Trude Refvem Hembre

Siden bilbransjen på mange måter er en termometermåler for hvordan det ellers går med økonomien i samfunnet – og ikke minst hvordan vi tror det går, oppsummerer normalt og stabilt mye av det som går igjen i de fleste bransjer når de skal beskrive sine forventninger. Få, om noen, har tro på at noe vokser inn i himmelen i 2010. De fleste anser samtidig den aller største usikkerheten og de verste etterdønningene etter finanskrisen for å være over.

Likevel – en viss usikkerhet er det å spore.

– Hvordan arbeidsmarkedet i distriktet utvikler seg, vil ha mest å si for oss. Vi registrerer en viss usikkerhet i deler av oljebransjen, mens andre ansetter folk

igjen. Per i dag er vi forsiktige optimister. Det kommer ikke til å ta av, men vi vil nok få et normalår, sier Sunde.

Han får støtte fra Oddvard Drange, daglig leder i Toyota Sørvest og leder i Norges Bilbransjeforbund i Sør-Rogaland.

– 2010 vil nok bli noe bedre enn 2009 og vi klatrer mot et normalmarked. Men i bilbransjen handler det mye om tro, håp og kjærlighet. Kommer det signaler om at olje- og serviceindustrien har nok arbeid, gir det en viktig signaleffekt, sier Drange.

Og det vil nok bety mer enn renteutsiktene. For selv om høyere renter også spiller inn, har mange allerede kalkulert inn dette i forventningene.

KNALLSTERKT SISTE HALVÅR

Det er ganske stor enighet over hele linjen at 2009 ble mye bedre enn fryktet. Hvor ble den store krisen av, er det mange som spør seg. I bilbransjen ble det full stopp på slutten av 2008 og de så for seg et dramatisk dårlig 2009.

– Folk trodde at det kom til å bli katastrofe i økonomien. Gjennom mediene ble vi fortalt at det skulle gå skikkelig galt. Men det ble aldri slik. Tiltakspakkene fra

myndighetene og landets økonomi for øvrig har gjort at de aller fleste har hatt jobb og fortsatt tjent penger. Dermed har det bedret seg mye fra sommeren og ut året, sier Drange.

Faktisk har det vært såpass høy temperatur at dersom salget de siste månedene fortsetter gjennom hele 2010, kan det bli enda bedre enn rekordåret 2007. Det har imidlertid ikke Sveinung Hovstad, direktør i Kverneland bil, tro på.

– Siste halvår er det tydelig at et visst oppdemmet behov er blitt utløst. Vi tror at denne trenden vil fortsette noe inn i første halvdel av 2010, mens det nok ikke er realistisk at det skal bli like bra til høsten igjen, påpeker Hovstad.

NÆRINGSLIVET HENGER ETTER

Det er også verdt å merke seg at det er privatmarkedet som har funnet tilbake til optimismen og er driverne akkurat nå. Næringsmarkedet har vært noe mer avventende og kanskje frykter deler av næringslivet fortsatt etterdønninger etter finanskrisen.

– Vi ser at bølgetendensen lokalt i Stavanger-regionen er noe annerledes enn resten av landet. Nedgangen blir større – og det samme blir veksten når den kommer. Noe av forklaringen kan nok nettopp være at firmamarkedet hos oss svinger mer dynamisk med verdensmarkedet og oljepriser enn resten av landet, sier Drange.

Men optimismen er definitivt tilbake – også hos "termometermålerne" i bilbransjen. Men det er som kjent vanskelig å spå – særlig om framtiden.

Litt klokere

Vinden snur, det gjelder å se mulighetene.

Kontakt oss i dag hvis det er mer enn medvind du spør om.
Ring Næringsliv 51 67 68 08

Ståle Olsen,
rådgiver næringsliv

Sandnes Sparebank

www.sandnes-sparebank.no

Arbeidsmarkedet

Gustav Svane, rådgiver statistikk og analyse, NAV Rogaland

- Nedgangskonjunkturen det siste halvannet året har særlig gått ut over unge menn og kvinner. Av de 4920 helt ledige i Rogaland i november er 1803 personer i alderen 16 år til 29 år. En meget stor andel av disse har i tillegg kun VK1 eller ingen utdanning. Dette understreker hvor viktig det er med utdanning og god kompetanse i arbeidslivet. I Stavanger var det i november 1471 helt ledige. Rogaland og Sogn og Fjordane har fortsatt den laveste ledigheten landet. Ettersom stillingstilgangen i Rogaland og Stavangerområdet også er bedre enn tilsvarende steder i Norge så er arbeidsmarkedet spesielt i Stavanger-området

bedre enn i andre regioner i Norge.

- Hvordan arbeidsmarkedet i Rogaland generelt og Stavangerområdet spesielt utvikler seg i tiden fremover avhenger blant annet av oljepris og rentenivå, og utviklingen for næringslivet i inn og utland. Signaler fra deler av næringslivet viser at det råder større optimisme enn i vinter, mens andre rapporterer om usikkerhet for hvordan de forventer at markedet utvikler seg. NAV forventer en fortsatt økning i ledigheten både i Stavanger-området og i hele Rogaland, men i mindre målestokk enn i år. NAV tror at ledigheten vil øke mest første halvdel av 2010 som følge av krav om lavere kost-

nader og mangel på oppdrag. Dette vil gjelde spesielt for deler av industri-sektoren, men også for andre næringsgrupper. For offentlig virksomhet forventer NAV liten eller ingen økning i andelen arbeidssøkere. NAV estimerer med ca 1200 - 1500 flere helt ledige i 2010 enn i 2009. Årsgjennomsnittet vil i så fall utgjøre ca 5600 - 5800 helt ledige arbeidssøkere, tilsvarende, 2,4% til 2,6% av arbeidsstyrken.

Økonomi og finans

Vidar Torsøe, viseadministrerende direktør, Sandnes Sparebank

- For Norge og vår region har tiltakene i pengepolitikken, oljeinvesteringene og veksten i offentlige utgifter, bidratt til at aktiviteten har tatt seg raskere opp enn man ventet for kun kort tid siden. Det store dilemmaet er at en markert renteøkning her til lands og høyere rentedifferanse mot utlandet gir risiko for at kronen blir for sterk. Hensynet til eksportindustrien trekker derfor i retning av at renten fremover ikke bør settes opp for raskt.

- Verdensøkonomien er utvilsomt inne i en dyp lavkonjunktur - og det er en klar sammenheng mellom konjunkturerne internasjonalt og situasjonen for vår egen eksportindustri. Det observeres imidlertid en viss bedring i internasjonal økonomi.

Norges Bank venter en eksportvekst på 1,75 prosent i 2010, mens Statistisk sentralbyrås (SSB) ferske anslag er en eksportvekst på 4,0 prosent. Vi får håpe at SSB er nærmest sannheten.

- Norske banker har eller er i ferd med å øke kjernekapitalen vesentlig. Det er bra for næringslivsaktørene fordi det i neste omgang gjør det lettere for bankene å skaffe ny finansiering, bære mulige tap og formidle nødvendig kreditt til nye prosjekter.

- Dagens rentenivå er svært lavt og tilpasset en økonomi i dyp krise, men til tross for utfordringer er vi ikke lenger i dyp krise. Da bør man legge til grunn at renten fremover skal normaliseres. Av

den grunn bør vi ikke la oss friste av en for nærsynt vurdering av renten ved opptak av boliglån - det er den langsiktige renteutviklingen som er relevant. Sentralbanksjefen har flere ganger uttalt at et normalt nivå for norske boliglånsrenter ligger på 6 prosent. Både boligkjøpere og bankene bør derfor ta høyde for at den flytende boliglånsrenten over tid i gjennomsnitt vil være rundt dette nivået og tidvis høyere.

Varehandelen

Hilde Sommerfeldt, senterleder, AMFI Madla

- 2010 blir et ekstremt spennende år. Vi har jo alle vært igjennom en litt spesiell prosess i siste halvdel av 2008 og inn i 2009. For vår del på AMFI Madla har vi valgt å snu fokuset for ikke å havne i en negativ "sump" som kan være slitsom å komme utav igjen. Vi har brettet opp ermene alle sammen, tatt i et ekstra tak - og det må vi også gjøre i 2010. Leder- og medarbeiderutvikling har vært vårt viktigste fokus, og det vil det også være i året vi nå går inn i. Våre medarbeidere er vår viktigste ressurs, og det må vi aldri glemme. Det er de som står for verdiskapningen, vi kan jo ha så fint kjøpesenter som vi bare vil, men om vi ikke har medarbeidere som fungerer - ja da fungerer ikke kjøpesenteret heller.

- Konkurransen i regionen er bare

sunn, den sørger for at vi alltid er beredt, og at vi trenger å være "tilstede" og fokusert 95 prosent av tiden, ellers mister vi handel. Jeg personlig tror det er rom for alle, men det er opp til oss å ta vare på kundene når de først har kommet til oss. Vi skal på lokalt plan framstå som spennende, innovative og gi folk en følelse av at de får en urban "internasjonal" opplevelse når de besøker oss. Folk i dag er svært bevisste og vi reiser verden rundt. Samtidig tror jeg at folk i økende grad er opptatt av det lokale. Det er godt og trygt. Det er spennende og kjekt å reise ut, men ingenting er som hjemme. De store kjedene dominerer handelen på verdensmarkedet. Den "gamle" kjøpmannen på hjørnet tilhører fortiden, men jeg tror likevel at vi i stadig større grad vender

tilbake til det lokale og personlige.

- Selv om en kjede er senterstyrt fra Oslo eller Europa, så er det viktig å gjøre en lokal tilpasning til det som er vårt nedslagsfelt.

Det er viktig at hver enkelt aktør på vårt senter skaper "sin nisjebutikk", også de som er en del av en kjede. Det handler om å skape nærhet, trygghet og gode relasjoner.

Olje og energi

Klaus Mohn, sjeføkonom, Statoil

- For Stavanger-regionen har olje- og gassnæringen avgjørende betydning også i 2010. Her er usikkerheten fortsatt stor, men mye tyder nå på at vi står overfor en utflating i aktiviteten på høyt nivå. Den kraftige markedsveksten for leverandørselskapene vil derfor neppe fortsette. Etter et tiår med rekordvekst kan dette bli et år for regional konsolidering, nytenking

og omstilling.

- Høy kompetanse, sterke selskaper og solide institusjoner gir imidlertid energi til å møte endring og omveltning på en smidig og framtidstrettet måte når det kreves av oss. Mentaliteten på våre kanter er også preget av pågangsmot og lagarbeid, som er viktige og verdifulle kvaliteter i en tid preget av uro og usikkerhet. Derfor

har Stavanger-regionen fortsatt de beste muligheter for å skape en løfterik framtid.

Eiendom, bygg og anlegg

Tormod Roth, leder i Rogaland Eiendomsmeglerforening

- 2009 har vært en eneste lang prisoppgang med en 12 måneders prisvekst i Stavanger på cirka 12 prosent. Dette kommer etter en tilsvarende brutal 3 måneders nedgang høsten 2008. Status i dag er at prisene er ca på samme nivå som før finanskrisen. I 2010 tror vi at prisene vil flate ut med en prisvekst på 2-3 prosent fra dagens nivå. Dette betyr en årlig prisvekst på 6 prosent sett i forhold til gjennomsnittsprisen for 2009 da vi begynner 2010 med boligpriser som er cirka 3,5 prosent over gjennomsnittet for hele 2009. En forventet lav prisvekst i

2010 begrunnes med at vi forventer noe økt arbeidsledighet også i vårt distrikt og at boligrenten vil stige noe. Isolert sett vil ikke en renteoppgang på én til 1,5 prosentpoeng fra dagens nivå skremme kjøperne vekk fra boligmarkedet, men prisvekst kan virke dempende.

- Stavanger-regionen har landets nest høyeste kvadratmeterpris på boliger etter det sentrale østlandsområdet, foran store byer som Bergen og Trondheim. De siste årenes kraftige prisvekst i forhold til de fleste andre regioner i Norge gjør at vår region ligger i Norgestoppen når det gjel-

der boligpriser.

Dette tilsier også at vi ikke kan forvente en like stor prisvekst fremover. En lærer tjener tross alt det samme i Stavanger som i Bergen.

Utdanning

Per Ramvi, direktør, Universitetet i Stavanger

UiS vil preges av samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon - og behovet for økt handlingsrom. Vårt strategiske samarbeid tar utgangspunkt i nasjonale og regionale behov. Sørvestlandets næringsliv og arbeidsmarked må få et sammenhengende kompetanse- og kunnskapstilbud fra UiS og universitets- og høyskolemiljøene i Agder, Bergen og Haugesund. Dessuten må vi fortsette det strategiske samarbeid-

et med Universitetet i Tromsø for utvikling av Nordområdene. Større søkerkull til høyere utdanning gir nasjonen store utfordringer. Handlingsrommet vårt øker vi ved arbeidsdeling og konsentrasjon, dvs fokusering og harde prioriteringer - noe universitetsmiljøer ikke liker. 2010 vil derfor fortsatt preges av omstilling og sterke røster på Ullandhaug. Men også av ny byggevirksomhet - Studentenes Hus

og nytt bygg for Samfunnsvitenskapelig fakultet.

Industri

Christian Rugland, konserndirektør, Scana Industrier ASA

- Scanas hovedprodukter er nisjeorienterte og ledende innen sine markedssegment. Etter flere år med høy vekst vil Scanas aktiviteter reduseres som følge av konjunkturedgang innen selskapets viktigste markedssegmenter.

- Scana venter et volatilt, men gradvis sterkere marked som følge av stor lagerbygging blant internasjonale aktører og en viss oppsving i globale konjunkturer. Dette vil gi Scana en gradvis sterkere

ordreinnngang. På noe lengre sikt kan en sterk og modernisert produksjonskapasitet gi vesentlig bedret omsetning og resultat.

- Scana har iverksatt en rekke kraftfulle tiltak for å tilpasse kapasitet og ressursbruk til svakere markedsutvikling. Scana har også styrket tiltakene for å frigjøre arbeidskapital og innført streng prioritering av investeringsmidler. Tiltakene gjør at konsernet skaper positive resulta-

ter og sikrer en tilfredsstillende likviditetsmessig situasjon i en utfordrende markedssituasjon og gir Scana en sterk utgangsposisjon når markedet vender.

Kurt Olsen tror mange i bransjen er usikre på framtiden i siste del av 2010. Foto: Bitmap

- Inngangen på 2010 ser bra ut

De fleste i byggebransjen har nok å gjøre fram til sommeren. – Nedturen har vært mindre enn fryktet, sier avdelingssjef Kurt Olsen i Bravida. På Byggebørsen ga de største utbyggerne svar på hvordan de ser for seg 2010 – og totalt forventes det investeringer på vel 10 milliarder kroner.

Ti milliarder er omtrent som 2009. Ikke på langt nær så mye som i toppåret 2008 – da summer passerte 18 milliarder – men ikke langt unna nivået mellom 2005 og 2007.

– De fleste som vi snakker med melder om en bra inngang på 2010. Men utpå høsten er det mange som trenger mer jobb. Det er en annen situasjon enn vi har hatt de siste årene der de fleste har hatt en ordresreserve på et helt år. Likevel er det en situasjon vi har vært i før. Egentlig skal du ikke lenger tilbake enn til 2005 før de fleste ikke hadde lenger horisont enn et halvt år, forteller Olsen, som også er medlem i Næringsforeningens ressursgruppe for bygg og anlegg.

EFFEKTIVISERING

Til tross for at boligbransjen lokalt har klart seg mye bedre gjennom finanskrisen enn tidligere fryktet, og langt bedre enn landet for øvrig – er Olsen bekymret for siste del av 2010 og første del av 2011.

– Det er viktig at vi unngår flukt fra bransjen, slik vi opplevde det på slutten av 80-tallet, sier Olsen

For å unngå det og klare å imøtekomme utbyggernes krav til lavere kostnader, vil det meste handle om effektivisering.

– Lønningene vil ikke gå nedover. Det vil heller ikke prisen på byggevarer. Dermed er det mer effektive byggeplaser som må til for å presse ned kostnadene. Det handler om enkle ting som å unngå dobbeltarbeid, dødtid og feil. Selv om det høres enkelt ut, stiller det krav til enda bedre samspill og prosjektledelse, sier Olsen.

OVER I 2011

Han forventer at bransjen vil være over nedturen i andre del av 2011. Litt sikrere kan han være etter at han fått presen-

tert framtidsutsiktene til utbyggerne på Byggebørsen. Særlig er det interessant å høre hva de store offentlige utbyggerne har å komme med.

– I tillegg til at vi har hatt kontinuerlig fart i oljeindustrien, har nok det offentlige byggeaktivitet vært viktig. Det vil den nok også bli den kommende tiden, tror Olsen.

RETT OM MÅLTIDETS HUS

I forrige nummer av Rosenkilden snek det seg inn en feil faktaopplysning når det gjelder eierskapet i Måltidets Hus. Vi understreker at Måltidets Hus er en del av Ipark Innovasjonspark Stavanger, som har 50 prosent av eierskapet. De resterende 50 eies av Nofima. Nabobygget er for øvrig innflytningsklart fra årsskiftet, er direkte forbundet med Måltidets Hus og 100 prosent eid av Ipark Eiendom AS. Her flytter bl.a. Universitetet inn med sitt CORE-senter.

Kombiner møte og god mat i naturskjønne omgivelser

Start dagen med en solid frokost og møte om morgenen.

Etter lunsj går dere en av de mange flotte turene som starter rett utenfor døren.

Avslutt dagen med en 3-eller 5-retters middag som kjøkkensjefen setter sammen av sesongens råvarer.

En stor takk til alle bedrifter og enkeltpersoner som har benyttet seg av tilbudet vårt i 2009.

Telefon: 51 74 20 74
post@preikestolenfjellstue.no
www.preikestolenfjellstue.no

Preikestolen fjellstue
Stavanger Turistforening

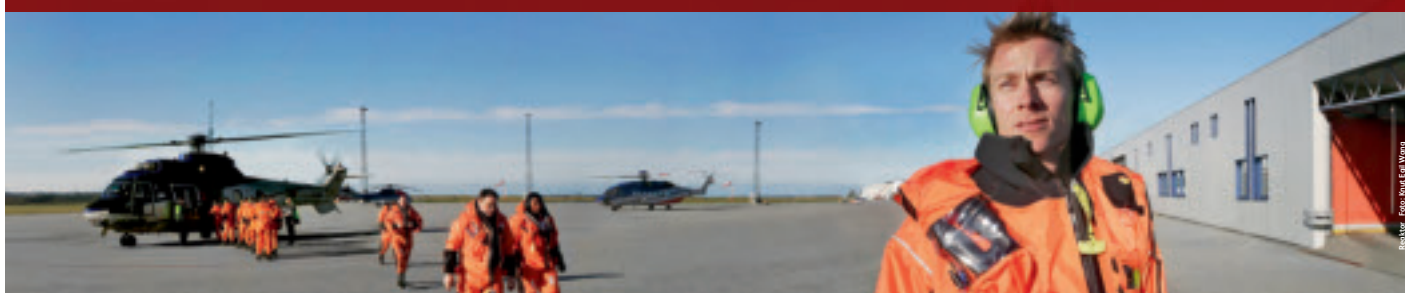
SPAREBANKEN VEST ROGALAND SPV.NO TLF 05555

EIENDOMSMEGLER VEST

FRENDE FORSIKRING

NORNE SECURITIES

KYTE NÆRINGSMEGLING

Gjør det en forskjell at vi satser i Rogaland?

Rogalendingen er født med hodet vendt internasjonalt. Men Rogaland er mye mer enn olje og gass. På grønne enger og åser gresser husdyr som blir til mat på bordet. Fra frodige Jæren plukkes poteter og andre grønnsaker opp i stor skala. Delikatessene i fjorden og i havet eksporteres og tilberedes med iver. Men kanskje er det likevel rogalendingenes evner til å skape nye bærekraftige virksomheter som virkelig tar den store kaken.

Er ikke alle banker temmelig like?

Jo, når det gjelder nettbank, telefonbank og kundeservice. Men de viktige økonomiske diskusjonene tror vi du ønsker å ta ansikt til ansikt, og aller helst med en du kjenner. En dyktig rådgiver som har tid til deg og tror på lokalmiljøet.

I tillegg til å drive en lokalt forankret storbank har vi ambisjoner om å være en pådriver for

vekst og utvikling i samfunns- og næringslivet i Rogaland. I mer enn 150 år har vi delt ut deler av årsoverskuddet til verdiskapende formål. Takket være god bankdrift utgjør dette 230 millioner kroner bare de siste tre årene.

Vi er herfra. Det gjør en forskjell.

 SparebankenVest

Stavanger-regionen top

Stavanger-regionen topper igjen NHOs NæringsNM, men kommer dårligere ut som attraktiv bostedsregion. – Vi bor på en fantastisk plass og jeg ville uansett ikke ha byttet, sier direktør i NHO Rogaland, Hallvard Ween.

Tekst: Egil Hollund

Blant landets 83 regioner troner Stavanger på topp igjen for femte år på rad - etterfulgt av Dalane på andreplass. Blant kommunene er det Sola som troner øverst når antallet etableringer, lønnsomheten til næringslivet, veksten og størrelsen blir målt. Blant de 20 beste kommunene i landet, er seks av 14 kommuner i Stavanger-regionen representert – fire på

topp ti. Stavanger kommer desidert best ut av storbyene på en sjuendeplass. Nest best er Bergen på en 23. plass. Dermed er det heller ikke overraskende at Rogaland har den samlet beste næringsutviklingen av alle fylker i landet.

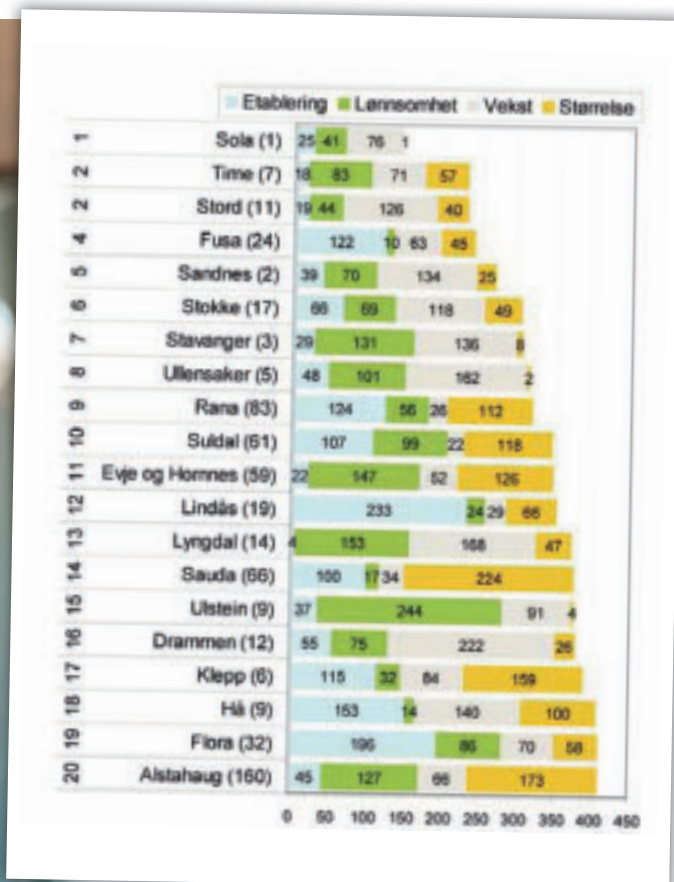
- Det er veldig tilfredsstillende. Vi scorer bra innenfor alle områder, både vekst, nyskaping og lønnsomhet – og det gjør i sum at vi vinner i år igjen, konstaterer Ween.

Det er Telemarksforskning som har utarbeidet NæringsNM for NHO. Det er sjette gang dette gjøres.

BEST I RENNESØY

Samtidig med NæringsNM, publiserer NHO også sitt attraktivitetsbarometer. Dette skal måle hvor attraktiv en kommune eller region er som bostedskommune. Ekstra gledelig her er at Rennesøy er det beste stedet i landet å bo, ifølge undersøkelsen. Også Klepp og Forsand er inne på topp 20-listen. Mindre hyggelig er det at Stavanger ligger helt nede på en 347. plass og regionen som helhet bare på en 72. plass blant landets 83 regioner.

- Dette er i tråd med tidligere undersøkelser og ikke veldig uventet. Rennesøy scorer høyt som en randkommune. Med

De 20 best rangerte kommunene i NæringsNM 2009. Tallene i figuren viser rangeringsnummeret for de fire målene, som er summert (horisontal akse). Tallene i parentes er rangering de siste fem årene blant 237 kommuner med flere en 100 regnskapspliktige foretak.

- Skal vi gjøre det bedre, må vi sørge for å tiltrekke oss flere studenter og unge i etableringsfasen, sier Hallvard Ween. Arkivfoto: Bitmap.

sin nærhet til Stavanger kan de plukke det beste fra to verdener; gode kulturtilbud i Stavanger, jobb i Sola, ponni og båt på Rennesøy, sier Ween.

Han tror grunnene til at Stavanger-regionen som helhet ikke kommer bedre ut enn de gjør på attraktivitetsbarometeret, handler om vanskelige og kostbare bomuligheter innenfor samme kommune som folk arbeider, svakt kollektivtilbud og flere av kriteriene som gjør det attraktivt for yngre og barnefamilier.

- Skal vi gjøre det bedre, må vi sørge for å tiltrekke oss flere studenter og unge i etableringsfasen. For kommer de først hit, har de en tendens til å bli værende, fastslår Ween.

FEIL KRITERIEVALG

Ween innrømmer samtidig at NHOs kriterievalg for attraktivitetsbarometeret kan diskuteres. Grunnlaget for rangeringen er nemlig antall innenlands tilflyttere

til en kommune eller region – fratrullet det antallet som naturlig kommer hit som en følge av økt sysselsetting. Med andre ord; en kommune som Stavanger som troner på topp når det gjelder vekst i antallet arbeidsplasser men som har et stramt boligmarked, liten plass og stor andel som pendler inn fra andre kommuner, kommer dårlig ut. Det trenger ikke nødvendigvis å bety at området er lite attraktivt.

- Jeg aksepterer at slik er kriteriene. Vi er uansett på den grønne gren og spørsmålet om attraktivitet blir en diskusjon om høna eller egget. Forutsetningen for å leve og bo et sted handler om at du har jobb og da kan vi være særdeles godt fornøyde når såpass mange av kommunene i vårt område er på topp 20-listen i NæringsNM, fastslår Ween.

- Vi har gedigne fordeler

- Vi har en del gedigne fordeler som kan få kommersielle selskaper innenfor fornybar energi til å etablere seg i Stavanger-regionen, sa Birger Haraldseid, mulighetsutvikler i Greater Stavanger. I begynnelsen av desember inviterte Ressursgruppen for energi bransjen til en konferanse om de industrielle mulighetene framover.

Og de er ikke små, ifølge Haraldseid. EUs mål er at sol, vind og bølgeenergi skal øke fra 0,3 prosent av totalproduksjonen av kraft – til fire prosent i løpet av det kommende tiåret.

- Det gir mange spennende muligheter, også for leverandørindustrien i Rogaland, mente Haraldseid.

Det er allerede kjent at GE Energy vurderer å legge deler av sin virksomhet til Norge og Stavanger-området. Det kan blant annet bety produksjon av havvindmøller.

- Det vil bli omtrent som om ConocoPhillips hadde lagt sitt hovedkontor til Esbjerg i Danmark dersom GE kommer hit. Det store markedet vil ligge i Tyskland og Storbritannia i årene som kommer. Samtidig har vi en del gedigne fordeler her. Vi har havnelokasjoner, vi har ekspertise på installasjoner offshore, miljøer for produktutvikling og erfaring med prosjektledelse offshore, påpekte Haraldseid.

Ikke minst infrastrukturen og havneforhold er noe flere steder i Europa sliter med, men som ligger meget godt til rette her i regionen. Blant annet har Siemens en uttalt utfordring på samme område, ifølge Haraldseid.

Av Egil Hollund

Hotellet i julebyen Egers

Strømmen av folk til Egersund gjør at direktør Geir Sølve Sleveland i Grand Hotell er i meget godt førjulshumør. Foto: Egil Rugland.

Det finnes et Grand Hotell i hver av de store metropoler i verden. Paris. Brüssel. Las Vegas. København. Oslo. Egersund er med andre ord i et særdeles godt selskap. Grand Hotell er ikke bare et dominerende bygg i sentrum av Egersund. Det er på sett og vis sentrum i Egersund.

Tekst: Egil Rugland

Nå kan man si mye om Egersund, men i en hektisk førjulstid strømmer det folk til byen. Det er oppest og vedtatt at julenissen holder til på Nordpolen og muligens i Finland. I Norge er Egersund blitt julebyen med bare litt konkurranse fra Drøbak.

Denne strømmen av folk til Egersund gjør at direktør Geir Sølve Sleveland i Grand Hotell er i meget godt førjulshumør.

- Vi har hatt stappfulle hus til julebord i helgene med opptil 350 gjester med mange overnattinger, sier han. Det er helt klart at julebyen Egersund har åpnet dører i tillegg til julebordpakken med underholdning, dans og mat under samme tak.

Det er et fenomen som ikke har preget resten av fedrelandet denne julen. Det meldes om klar nedgang i julebordstraffikken.

- Vi har ikke merket noe til det, sier han. Grand Hotell har hatt den beste julebordssesongen noensinne.

ÆRVERDIG

Det er ingen tvil om at Grand Hotell i

Egersund er et ærverdig hotell med røtter tilbake helt til 1860-tallet som et resultat av byggingen av Jærbanen. Siden har hotellet hatt en omskiftende tilværelse. Det har vært utsatt for flere branner, diverse eierskifter og navneendringer. I 1975 ble navnet Eiger hotell, men Grand Hotell ble reetablert i 1995 som et aksjeselskap med skipsreder Arne Teigen som største aksjonær og eier.

I dag har Grand Hotell 59 rom med konferansemuligheter for 120 personer. Det er selskapslokaler med plass til 150 gjester, vinkjeller og scene, og det er rundt 40 ansatte fordelt på 25 årsverk.

Geir Sølve Sleveland (32) har reiselivsutdanning kombinert med økonomisk

utdanning fra Oslo. Han spedde på med to års markedsstudier i Australia før han ble salgs- og markedschef ved Grand Hotell i 2004. 1. mai 2008 overtok han som direktør.

Egersund er et knutepunkt mellom Sørlandet og Sørvestlandet, men uten at sørlendingene har satt de store reisespo-rene etter seg.

- Det er lokalområdet og området nord for Egersund, inkludert Jæren og Stavanger, som er hovedmålgruppen vår med tanke på konferanser, sier Sleveland.

- Hvorfor skal nå folk valfarte til Egersund og Grand Hotell?

FORPLIKTER

- Navnet forplikter i seg selv, sier Sleveland. - Det ligger en spennende historie bak navnet for vår del. Vi har gjort markedsundersøkelser i forbindelse med hotelldriften, og svarene vi får forteller at vi scorer høyt på service og kvalitet. Nærhet til gjestene blir trukket frem med stor grad av gjenkjennelse. Egersund er en liten, intim by. Byen er et sted å finne roen med nærhet til sjø og fjell.

Nå har denne rapportør et relativt nært forhold til byen, og det svirrer på som-

mertid på en rekke tungemål som skiller seg fra egersundsk. Men de flytter i liten grad inn på hotellet.

KONFERANSEMARKEDET

- Det er konferanse- og forretningsmarkedet som betyr mest for oss, bekrefter Geir Sleveland. - Det er spesielt konferansemarkedet vi ønsker å styrke ytterligere. Vi er bare en time fra Stavanger. Egersund er en liten by, og det betyr at konferansedeltakerne holder seg samlet og ikke springer på byen. Vi kan tilby besøk til Berentsens ølbryggeri, Egersund Terracotta og keramikkverksted og utflukter med veteranbåten Høvding og skattejakt i Egersunds trehusbebyggelse. Det siste tilskuddet er Egersund Chokoladefabrikk på Haugen i tillegg til våre egne tilbud. Vår idé er at aktivitetene skal ha noe ekte og en historie ved seg.

Men selvsagt er turistmarkedet av betydning for hotellet i perioder med lite forretningstrafikk og konferanser.

- Det vi har registrert er at det har skjedd en forandring i folks ferie- og reisevaner. Nå setter folk seg mer i bilen og kjører uten et bestemt reisemål og tar ferien på sparket. Det betyr mye drop in om sommeren.

Men det drypper mest fra bedriftsmarkedet, og det drypper mest når det er gode tider.

- Det er klart at når det går bra i det lokale næringslivet, går det bra for oss. Bedrifter som Aker Solutions som nå har fått nye oppdrag og den maritime industrien er viktige aktører for oss. Vi ser lyst på framtiden, sier Sleveland som også har registrert at hjemmemarkedet for konferanser er blitt mer attraktivt enn tidligere.

SAMARBEID

- Utfordringen for oss er samarbeidet i Dalane-regionen. Vi føler at vi jobber godt sammen med næringslivet, men samarbeidet innen reiseliv mellom kommunene er det verre med. De enkelte kommuner vil helst verne om sitt. De vil gjøre litt av alt. Samorganisering må være et stikkord i den videre utviklingen av reiselivet. Vi må være villige til å gi og ta i en slik prosess. Det virker som om reiseliv er kjekt å ha, men i praksis er det langt fra ord til handling. Kommunene må også bli mer lydhøre overfor næringslivet.

Et spennende samarbeidsprosjekt er etableringen av et nytt selskap som involverer Dalane Opplevelser, Magma Geopark, Grand Hotell og Pittergarden.

- Vi skal utvikle pakker mot konferan-

Grand Hotell i førjulsidyll

semarkedet og privatmarkedet. Stikkord er god mat, historie, ekte opplevelser og aktivitet.

SER NORDOVER

I den senere tid har Grand Hotell orientert seg i sterkere grad mot Stavanger-regionen. Det innebærer ikke bare medlemskap i Næringsforeningen i Stavanger-regionen, et samarbeid som allerede har gitt konkrete resultater i form av nye kontakter. Det er også et samarbeid med Fjord Norge og Innovasjon Norge.

- Vi må bare innse at vi ikke kan gjøre alt alene når vi skal ut i den store verden, sier Sleveland.

Nå har Grand Hotell inngått er mer kuriøst, for ikke å si morsomt samarbeid med deler av Stavanger-regionen.

STAND UP

Grand Hotell innledet et samarbeid med Humorfestivalen om stand up i forbindelse med julebordsesongen i 2006. Nå er tanken tatt opp igjen etter et par vellykkede stand up-forestillinger i høst. På den siste i 2009 var det 130 tilskuere som lo seg gjennom kvelden.

- Nå har vi inngått samarbeid med Stand Up Stavanger ved Rune Bjerga om stand up en gang i måneden i 2010, sier Sleveland.

Det kan tyde på at det meste er fryd og gammen på Grand Hotell og i Egersund for den saks skyld. Men ikke alt.

- Den store utfordringen har vi på personalsiden. Det går ikke på kvaliteten, men vi har en utfordring fordi vi ikke kan trekke på studentmiljøet som Stavanger kan når vi har behov for det. Heldigvis har vi en god stamme som virkelig står på når det gjelder, sier Geir Sølve Sleveland.

Men det er mulig at studenter kanskje vil make en times togtur fra Stavanger for å få reiselivserfaring i Egersund?

Samles om klimautfordringene

Tekst: Cathrine Gjertsen

Stavanger, Bergen og Kristiansand er storforbrukere av energi, og derfor sentrale i implementeringen av de nasjonale energi- og klimapolitiske mål. Uken før jul fortalte de olje- og energiministeren hvordan de vil legge om produksjon og bruk av energi i en mer bærekraftig retning.

Storbyene har satt seg noen ambisiøse mål. Sammen skal de redusere energiforbruket, skifte ut eller redusere forbruk av fossil energi, øke produksjonen av fornybar energi og jobbe med CO₂-håndtering. Dette skal de gjøre ved å påvirke holdninger og energibruk hos innbyggere og næringsliv, utvikle og regulere arealer og infrastruktur, eie og drifte bygninger og bilparker, og være vertskapsbyer og tilretteleggere for FoU og utdanning.

For Stavanger sin del betyr det bl.a. at man vil prioritere utbygging av bolig og næring langs kollektivakser, utvikle nye kollektivruter, bygge ut hovedsykkelnettet og utvikle fjernvarme- og biogassnett. De andre byene har prioritert lignende tiltak.

STORBYPROSJEKT

Gjennom storbyprosjektet "Energi og miljø" vil byene lære av hverandre, sørge for at man både samarbeider og deler på aktiviteter slik at en får større effekt og mindre kostnader når en skal gjennomføre tiltak. I tillegg vil en stå sterkere samlet når sentrale beslutningstakere skal nås. Prosjektet er godt forankret i politisk ledelse, energibransjen og FoU-miljøene i de tre regionene. Selv om det er de tre storbyene som samarbeider er flere kommuner representert inn i samarbeidet gjennom Business Region

VIL SELGE KLIMAKVOTER TIL STATEN

Varaordfører i Stavanger, Bjørg Tysdal Moe, var tilstede på klimatoppmøtet i København og presenterte en modell for å redusere CO₂-utslippene i Norge.

- Vi mener kommunene kan ta 50 prosent av kuttene i klimagassutslipp. Dersom kommunen sørger for å kutte i utslippene, må staten kjøpe CO₂-kvoter av kommunene. På denne måten dekkes mange av utgiftene kommunene har med å tilrettelegge for miljøtiltak.

Stavanger, Bergen og Kristiansand samarbeider om energi og miljøutfordringene (fra høyre): Ola Saua Førland fra Greater Stavanger, Eva Britt Isagaard fra Bergen kommune, Eimund Nygaard fra Lyse, Leif Johan Sevland fra Stavanger kommune, Lisbeth Iversen fra Bergen kommune, Per Sigurd Sørensen fra Kristiansand kommune, Birgitte Schilling fra Statoil, Jan I. Haaland fra NHH og Per Ramvi fra UiS.

Bergen, Knutepunkt Sørlandet og Greater Stavanger.

NATURLIG SAMARBEID

- Den geografiske aksen Bergen-Stavanger-Kristiansand har gode forutsetninger til å bidra strategisk, koordinert og effektivt i en slik omlegging. Her er regionsentrene for den mest energiproduserende landsdelen i Norge, og vi er vertskap for energirelaterte forsknings- og kunnskapsmiljøer. Byene er i tillegg premissgivere for arealbruk, infrastruktur og transportløsninger i tett befolkede områder. De er storforbrukere av energi, noe som gjør at de kan opptre som krevende kunder overfor sine leverandører. De er også inne på eiersiden hos sentrale energileverandører, forklarer leder for arbeidsgruppen for prosjektet Energi og miljø, Ola Saua Førland.

POSITIV SIGNALER FRA STATSRAÐEN

En delegasjon bestående av representanter fra privat næringsliv, forskning- og utdanning samt offentlige myndigheter fra Stavanger, Bergen og Kristiansand, dro inn til Oslo for å presentere prosjektet for Olje- og energidepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet i desember 2009.

- Vi fikk presentert planene våre, og pekt på utfordringene knyttet til gjennomføringen av disse. For oss er det viktig at staten fungerer som en støttespiller i prosjektene. Vi er avhengige av langsiktighet og forutsigbarhet. Begge departementene var lydhøre for våre innspill, for-

teller varaordfører i Stavanger kommune, Bjørg Tysdal Moe.

- Vi trenger også mer forskningsmidler til petroleumssektoren. I dag satses det nesten bare på forskning innen fornybar energi. Storbyene ønsker å bygge en bro fra petroleum til fornybar energi, og dette krever forskning på begge områder. Dersom sørvestlandet skal bli et såkalt "grønt batteri" og levere energi til resten av Europa, er vi også avhengige av at Norge satses på å bygge kabler til å transportere energien med, sier Ola Saua Førland.

Olje- og energiminister Terje Riis-Johansen var svært positiv til samarbeidsprosjektet og ba om nytt møte neste år for å følge opp arbeidet.

Bjørg Tysdal Moe er fornøyd med møtene, men mener også at kontakten med Finansdepartementet må opprettes.

- Vi har utfordringer som også de må være informert om. Dersom vi for eksempel vil redusere antall parkeringsplasser på Forus og la bedriftene sponse buss-transport til og fra jobb så må arbeidstakerne betale skatt for busstransporten. Dersom bedriften tilbyr arbeidstakeren en parkeringsplass på jobb skatter en ikke av dette. Vi må få departementene til å se hvordan virkemiddelapparatet må fungere dersom vi skal nå de ambisiøse målene i energi- og klimaprojektet.

Kontakt oss for en gratis prøvetime!

Vi har nye, spennende timer i både sal og på sykkel.

SATS Stavanger - SATS Sandnes - SATS Forus

Trening du har glede av

**Vilje
gir vekst**

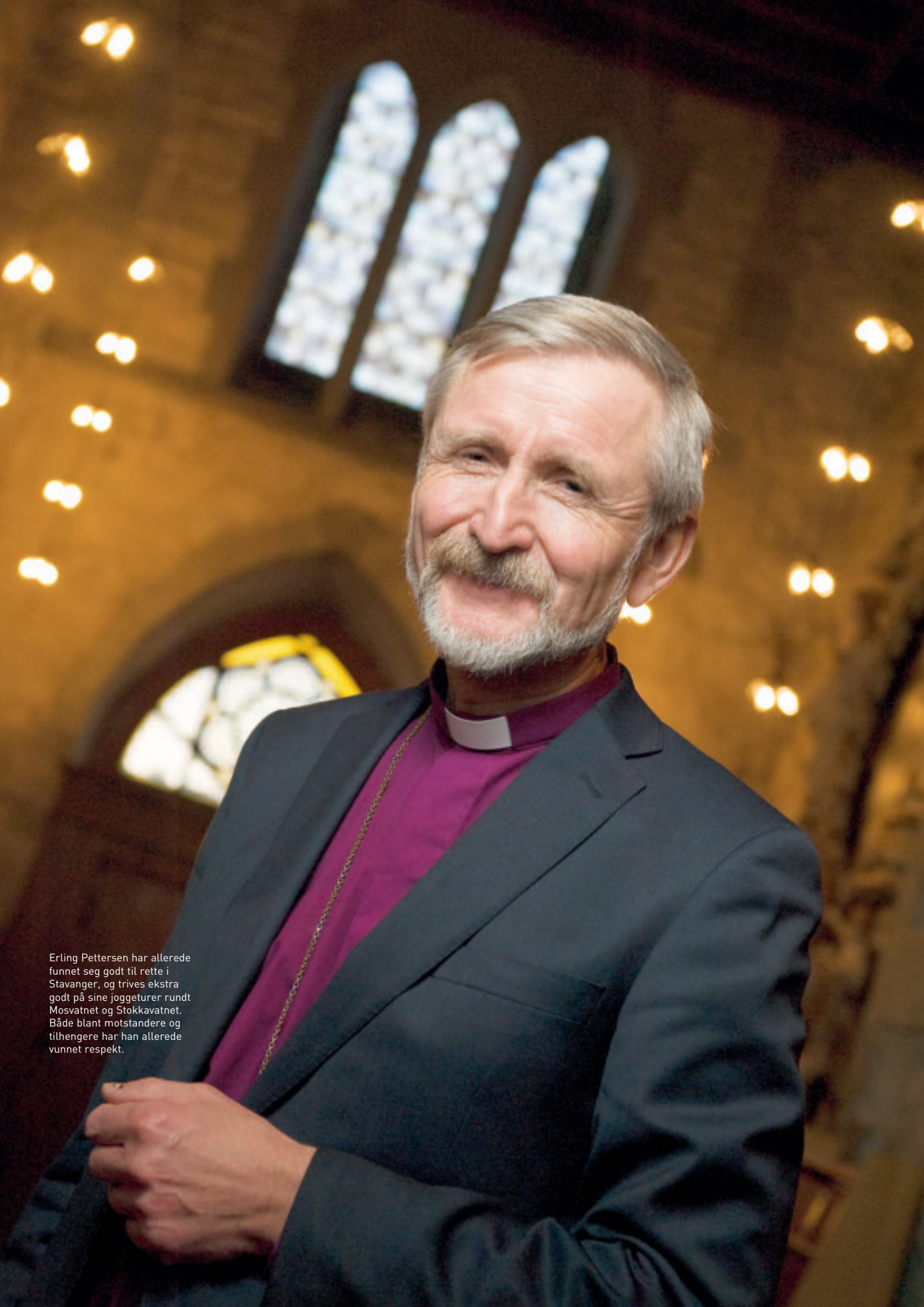
**Det er dine ideer,
dine evner og
våkenetter. Dine
tanker som kan
skape nye løsninger
og gi verden ny
energi. Men vi gjør
det mulig.**

I 2008 tildelte Rogaland fylkeskommune 33,7 millioner kroner via regionalt utviklingsprogram (RUP). Det ble gitt støtte til i alt 145 prosjekter i hele fylket.

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Les mer på rogfk.no

Erling Pettersen har allerede funnet seg godt til rette i Stavanger, og trives ekstra godt på sine joggeturer rundt Mosvatnet og Stokkavatnet. Både blant motstandere og tilhengere har han allerede vunnet respekt.

— Stavanger har møtt meg med varme

PROFILEN 56—57

Har vi noen gang sett en gitarspillende og syngende biskop som mottar applaus i kirken? Har vi noen gang sett en biskop halsende rundt Stokkavatnet og Mosvatnet iført joggesko og treningstøy? Hva er det med Erling Pettersen som har inntatt bispestolen i Stavanger?

Tekst: Egil Rugland
Foto: Hild Bjelland Vik/BITMAP

I Stavanger er det stort sett fotballspillere og popstjerner som har forårsaket en smule oppstandelse i byen når de viser seg for allmuen. Jeg observerte imidlertid nylig Erling Pettersen hastig på vei ut av en kafe med noe som minnet om det daglige brød under armen. Men i det han gikk ut, ble det hvisket blant de urbane gjestene: - Se der er biskop Erling Pettersen!

VARM VELKOMST

- Jeg er blitt tatt varmt i mot i Stavanger, sier Erling Pettersen, som er overveldet over å motta så mye uttalt varme. Den nye biskopen har som vi forstår etter bare noen måneder gjort seg bemerket i sitt nye bisperike, men det er på ingen måte sangen og den fysiske fostringen som har vært avgjørende for at den bergensfødte bispem ble utnevnt i statsråd 19. juni. Ikke alle var enige i den utnevnelsen selvsagt, men kirkestatsråd Trond Giske oppsummerte den slik:

- Vi valgte Erling Pettersen ut fra en helhetsvurdering.

Nå har Rosenkilden lenge jaktet på en avtale med den nye bispem. Vi har utvekslet diverse mailer, men denne mannen har stadig vært ute på reiser, og de fleste returmailer har startet med omtrent dette: - Jeg er på reisefot.

En dag må denne reisingen ta slutt, har jeg tenkt i mitt meget stille sinn. Og heldigvis:

Nå har jakten på den forsvunne biskop tatt slutt, og en av de siste reisene fant sted i november da han i sin Skoda kom rullende inn i sitt nye rike og tok bispebolig i blant oss i Eiganesveien.

MELLOM BØRS OG KATEDRAL

Nå har det seg slik at bispem i det daglige hører hjemme i Stavanger storsenter som huser HM-forretningen, og som tidligere var lokalene til Hetland Sparebank. Erling

Pettersen er havnet midt mellom katedralen Stavanger Domkirke og børsen, men er vant til kontraster i livet. Det skal vi komme tilbake til.

- Jeg ble glad for utnevnelsen! Jeg føler at jeg hadde et godt kirkelig votum i ryggen, blant annet var jeg nr 1 i avstemmingen blant landets proster som er mellomlederne i kirken. Jeg stod også på tredje plass lokalt, og var i realiteten overrasket over at jeg lokalt også fikk såpass mange stemmer. Jeg hadde et bredt erfaringsmateriale i bagasjen med 17 års toppledererfaring som direktør i Kirkerådet og IKO, i tillegg til internasjonal erfaring som kirkeleder. Jeg føler at jeg har gode forutsetninger for å tjene

”Jeg hadde et bredt erfaringsmateriale i bagasjen med 17 års toppledererfaring som direktør i Kirkerådet og IKO, i tillegg til internasjonal erfaring som kirkeleder.

bispedømmet godt, sier han.

Litt mer om biskopens livsbagasje. Den består nemlig også av en teologisk embetseksamen fra Menighetsfakultetet i 1975. Han ble ordinert prest i 1977. Instituttleder for Institutt for Kristen Oppseding (IKO). Ledet departementets arbeidsgruppe med utforming av KRL-faget i 1994/95. Styremedlem i Det praktisk-teologiske seminar og misjonsorganisasjonen Aeropagos. Han kom til Stavanger fra stillingen som sogneprest i Nordstrand menighet i Oslo fra 2007.

Nå kan det alltid diskuteres hvilke livserfaringer som har hatt størst betyd-

ning for det enkelte mennesket. Erling Pettersen er ikke i tvil. Det er arbeidet i årene 1985-1990 i Brasil i Boavista helt sør i landet.

- Det er dette oppholdet som har betydd mest i mitt og familiens liv. Dit kom jeg med kone, to barn og fire kofferter. Oppgaven var å bygge opp en menighet helt fra bunnen med kirkebygg og rom for 100 gatebarn og med et tilbud til rusmisbrukere og prostituerte. I Brasil lærte jeg den grunnleggende leksen at vi kan ikke bare snakke om troen. Troen må være praktisk og gi seg utslag i konkret nestekjærlighet.

ANSVAR

- Vi opplevde at fattige mennesker tok ansvar for de som er enda fattigere, Vi så tørrlagte alkoholikere som gikk inn i arbeidet med alkoholikere. Det var ingen fingre som ble løftet i moralens navn. Det var trygge armer som ble lagt rundt folk som hadde falt utenfor. Det ble skapt et omsorgsfelleskap. Jeg satt med gatebarn i fanget daglig. De levde i håpløs fattigdom, men håpet hadde likevel gode kår. Folk praktiserte kristentroen sin.

- Det lærte meg om hva kvalitet i livet er avhengig av: Ikke de ytre materielle ting. Men det er å leve i fellesskap, gi hjelp til naboen og ikke heve pekefingeren over måten de lever livet på. Visjonen var at kirken kan leve nær livet inn i den brutale hverdagen. Det er også den visjonen som Stavanger bispedømme skal ha: I Kristus - nær livet.

BRÅ OVERGANG

For familien Pettersen ble det en brå overgang å komme tilbake til Norge i 1990.

- Det var rett etter jappetiden, og det var vanskelig å møte et samfunn som var blitt seg selv nok. Det var vanskelig å akseptere at vi var avhengig av forbrukerkarusellen. For kirken må poenget være å gjenerobre det enkle livet i hele verden som har med menneskelige fellesgleder å gjøre og der ting må måles i omsorg og tid for hverandre.

Det betyr at kirken og samfunnet ellers står overfor en formidabel oppgave.

Forbruker-karusellen har fått stadig mer fart, og klimakonferansen i København ble en dystre illustrasjon av at verden ikke bare skriker særdeles langsomt fram, det er snarere snakk om større grad av bruk av bremses. Men håpet er som vi vet vanskelig å gi slipp på. Heller ikke Erling Pettersen gjør det.

- Det er et håp i ungdommen, sier han.
- Det opplevde jeg under klimaseilasen til København nylig sammen med norske biskoper. Det er en ny bevegelse som ønsker å ta tak og ønsker å leve det enkle livet, og vise at det er mulig å leve uten å danse rundt gullkalven. Under klimakonferansen ble vi utfordret av Desmond Tutu som ba oss kjempe for klima og miljø på samme måte som hans folk kjempet mot apartheid.

STØTTESPILLER

Nå residerer han bispedømme fra sitt kontor på Bankplassen.

- Rollen til en biskop?
- Det er å lede presteskapet i bispedømmet og være en støttespiller for prestene i deres arbeid. Vi må tenke strategisk for at kirken skal oppleves som åpen og raus, og gi en tydelig forkynnelse om Kristus. Det skal bidra til å skape et kvalitativt bedre samfunn som må preges av dialog. Vi må skape arenaer for dialog og ikke gå i strupen på hverandre. Biskopen skal ikke være en gruppes mann, men fange opp det som rører seg i et bispedømme. Vi må øve oss i å lytte til hverandre på de andres premisser i stedet for å vinne debatter. Vi kan godt rope til hverandre, men jeg tror mer på den ettertenksomme samtale, der vi tør å se hverandre i øynene, samtidig som vi respekterer den andres dype overbevisning.

Det er med denne innstillingen Erling Pettersen har møtt gruppen Carissimi. En gruppe lokale prester har aksjonert ut fra Erling Pettersen liberale syn på homofili og som ikke ønsket at Pettersen skulle bli biskop.

- Vi har allerede hatt et første møte.

Det var et møte som var preget av gjensidig respekt, og det ble skapt et godt klima for dialog.

Dette er en problemstilling som berører forholdet mellom kirke og stat. I dag utnevner staten eller regjeringen biskoper.

- Det er nå forslag om en endring for å få en folkekirke som styrer seg selv. Det vil ikke innebære de store endringer, men det betyr at kirken er herre i eget hus og utnevner blant annet biskoper. Det viktige er å få til en orden som gjenspeiler mangfold.

REGIONEN

Erling Pettersen kommer til en region som har hatt en nesten eventyrlig økonomisk vekst etter oljealderens komme.

- Stavanger-regionen har vært og er i rask utvikling og er en spennende og vital region. Den lever i spenningsfeltet mellom det urbane og det nye sekulære livet og det mer tradisjonelle livet som vi finner en snau halvtimes kjøretur fra Stavanger i retning av Jæren. Utfordringen for kirken er å være med i utviklingen og gi tilbud om for eksempel kirkebygg og kirkelige tjenester.

- Det er ingen grunn til å moralisere over velstanden. Det vi må vektlegge er å se hva som skal til for å utjevne forskjellen mellom de som har mest og minst, og samtidig vise internasjonal solidaritet. Kirken må bli synlig i gatebildet og vise et engasjement for de minste i samfunnet.

Pettersen legger vekt på viktigheten av å skape bånd mellom kirke og kultur, skape arenaer for dialog i en region med 15 prosent innvandrere.

KIRKE OG NÆRINGSLIV

Erling Pettersen ser flere relasjonsmuligheter mellom næringsliv og kirke.

- Kirken kan ha kontakter mot næringslivet på flere felter for å forstå utviklingen i regionen. Det gjelder kanskje spesielt å få et bevisst forhold på områder som natur, miljø og klima. For min del handler det også om å få retningslinjer for etisk handel. Det må være plass for å investere kapital i grønne fond. Det skjer

mye innen teknologisk utvikling, og jeg ser muligheter for å koble lokal forskning på høyt nivå med driftige kreative industriedere for å skape en utvikling som tar etisk samfunnsansvar.

- Jeg tror også at næringslivet kan lære av kirken på områder som respekt for liv i alle former og ta ansvar for de svakeste i samfunnet. Sosiologen og filosofen Zygmunt Bauman sier at vi kan måle et samfunns kvalitet på bæreevnen til den svakeste pilar. Det er på det svakeste leddet at vi kan måle omsorgsevnen.

LITTERÆRT FORBEREDT

Erling Pettersen er i ferd med å finne seg til rette i Stavanger med sine joggeturer rundt Mosvatnet og Stokkavatnet tre til fire ganger i uken og har forberedt møtet med Stavanger-regionen via skjønnlitteraturen. Han har sine favoritter i Kjell Askildsen, Hanne Ørstavik, Jan Kjærstad, Dag Solstad og Karl Ove Knausgård - bare for å nevne noen. Men han har allerede satt seg inn i den regionale litteraturen med Kielland og Garborg som gamle klassikere, men også nye litteratur som Tor Obrestads Kielland-biografi og ikke minst Tore Renbergs siste bøker.

- Bøkene til Tore Renberg - blant annet Kompani Orheim - har sagt meg noe om oppvekst i denne byen.

Men i ledige stunder, mens kona Turid er borte i ukedagene i Oslo, dyrker han musikken og sangen med favoritter som spenner fra klassisk til jazz - inkludert bossa nova - og gjerne musikk som han sier stemmer sinnet til meditasjon og konsentrasjon om ting som rører seg inne i oss.

Det bor selvsagt en Brann-patriot i enhver bergenser, og han har allerede fått spørsmål om han skal konvertere til Viking.

- Kommer Brann til Viking stadion er det nokså klart at jeg ønsker Brann-seier, men skulle Brasil møte Norge, må det faktisk bli Brasil.

Det forteller alt om Brasil-oppholdets betydning for Erling Pettersen og familien.

**Din lokale kompetansepartner:
Revisjon. Virksomhetsutvikling.
Internkontroll. Skatt og avgift.***

PricewaterhouseCoopers, Pb 1508, 5505 Haugesund
PricewaterhouseCoopers, Pb 8017, 4068 Stavanger
www.pwc.no - 02316

*connectedthinking

PRICEWATERHOUSECOOPERS

HAR DU EN LYKKEBRINGENDE OKSE?

I følge Feng Shui skaper oksefigurer lykkelig atmosfære i rommet der de står. Har du ingen okse? Fortvil ikke. Med nær 30 års erfaring som arrangør vet vi hva som skaper den gode stemningen.

LYKKETILBUD JULEBORD 2010

Gratis borddekorasjoner til alle som bestiller julebordet allerede i januar. Tilbudet gjelder arrangementer med minimum 100 deltakere. Se flere lykketilbud fra Stavanger Forum på **lykkebringer.no**

stavanger forum
stavangerforum.no

Ingen arrangementer er like, men alle er like viktige

Storkontrakt med Statoil og daglige nyheter på engelsk er noen av nyhetene fra INN-prosjektet, ifølge prosjektleder Rachel Ketelaars.

INN-prosjektet under stadig utvikling

Næringsforeningens INN-prosjekt (International Network of Norway) har et voksende antall medlemmer i Rogaland og Norge for øvrig. Nylig ble det inngått en større nasjonal avtale med Statoil.

INN ønsker å legge forholdene best mulig til rette for utenlandsk arbeidskraft, og det foregår aktiviteter av mange slag - både på dag - og kveldstid. En del sosiale arrangementer går i helgene.

- INN-aktivitetene er allsidige, forteller Rachel Ketelaars, som arbeider med veiledning og arrangement for utlendinger. Men i all hovedsak handler det om praktisk kunnskap om regionen for at de skal bli bedre kjent med tilbudene, sier Ketelaars. Alle arrangementer foregår på engelsk.

LEDAGERE ER MED

På dagtid er det særlig ektefeller/ledsagere som deltar på ulike seminarer om jobbsøking, helse eller kulturelle aktiviteter. Arrangementene på kveldstid er tilgjengelige for dem som arbeider også, og de seminarene som alltid trekker mye folk er presentasjoner om bolig, skatt og faglige arrangementer, for eksempel for ingeniører.

- I helgene er arrangementene en

kombinasjon av kultur og sport, for det å bygge nettverk er det viktigste for alle nye som kommer - uavhengig av hvor de kommer fra, sier en engasjert Ketelaars. Det kommer også en del nye norske til våre arrangementer, og det er veldig hyggelig at de ønsker å bli bedre kjent med det internasjonale miljøet. Ideen er integrering, og hele hensikten er å få de nye til å ta del i lokale aktiviteter som kor, korps, idrett etc, og likeså få flere nordmenn til å delta i de internasjonale aktivitetene.

SKRIVER NYHETSREVY

INN skriver også et månedlig nyhetsbrev, med tips og ideer om attraktive aktiviteter i regionen i kommende måned med henvisninger til nyttige websider; turer, konserter, underholdning, gallerier etc.

- En del fasiliteter tilbyr noe informasjon på engelsk, men for dem som er nye er det vanskelig å søke seg fram til alt det flotte regionen har å tilby. For å øke tilgangen på engelsk informasjon har Næringsforeningen nå laget en egen versjon av Rosenkilden på nett: www.rosenkilden.com på engelsk. Rosenkilden.com vil beskrive INN aktiviteter, kurs som kommer etc, men det viktigste er at det kan legges inn linker til en del lokale nyheter på engelsk, sier hun.

Det finnes mange engasjerte og dyktige folk i regionen med internasjonal bakgrunn, og en av dem er Michael Sandelson som daglig skriver og oversetter artikler til engelsk.

Artiklene handler i første rekke om lokale og regionale nyheter.

- Ny nettside vil ikke bli en "avis", men et nyttig oppslagsverk for alle som er nye i regionen og ønsker å lære mer om hva som foregår i regionen og ta del i pulserende liv. Alle motiveres til norskkurs, sier Ketelaars, men det tar tid før de nye kan nyttiggjøre seg en norsk avis eller nettside fullt ut.

MANGE FRIVILLIGE

Ketelaars nevner også at det er flere frivillige som ønsker å være delaktige i det videre arbeidet for å kunne bringe så mye nyttig stoff og linker til nettsiden som mulig. Rosenkilden.com er i en helt tidlig fase og vil være under utvikling i lang tid framover.

Avslutningsvis sier Ketelaars at INN ønsker ris, ros og ideer i det videre arbeidet med å ta godt i mot de nye som flytter til regionen.

Tekst: Inger Tone Ødegård

Pål Jacob Jacobsen

Stavanger-regionens Europakontor
pal@onemarket.be
www.one-market.org

EU mot 2010

Avslutningen på 2009 har vært mye fest i Brussel. Først feiret man stort 20 årsdagen for Berlinmurens fall og Europas samling, og 1. desember kunne man feire den endelige godkjenningen av Lisboa-traktaten med valg av president til Det Europeiske Rådet og en ny høyere representativ for utenriksspørsmål som Hillary Clinton og Jonas Gahr Støre kan ringe til når de vil snakke med EU.

EU går inn i en vanskelig periode og her er noen av de trender og utfordringer man står overfor:

a) Arbeidsløsheten og budsjettunderskuddet til medlemslandene stiger og mange upopulære beslutninger må tas for å komme ut av denne spiralen.

b) EU leter etter alternativer til russisk gass, men den norske gassen er ikke en selvsagt vinner. Minsket forbruk og lavere pris skaper tøff konkurranse mellom de alternative gassprosjektene. Samtidig øker satsingene på energieffektivisering, atomkraft og fornybar energi og dette kan holde forbruket av gass nede. For industri og forbrukere i EU er lave priser bra, men for gassprodusenter og fornybar energi kan det bli vanskeligere å få nye prosjekter til å gå rundt. EUs utenrikspolitikk kommer til å følge traseene til dagens og framtidens gassrørledninger og utfordringen blir her å få medlemslandene til å marsjere i takt for sikre energileveranser.

c) I eurosonen må eurolandene foruten å senke sine budsjettunderskudd, utvikle nye modeller for hvordan man bedre harmoniserer medlemslandenes økonomiske politikk og undersøke hvordan man kan skape mer fleksible regler for nye medlemmer som vil inn i eurovarmen.

d) EU-havene er viktige geopolitiske områder – i første omgang Østersjøen og Middelhavet. Men med det belgiske formannskapet andre halvår 2010 og ambisiøse regionale politikere, bør man kunne få Nordsjøen mer synlig på EU-kartet.

e) Byene spiller en viktig rolle i klimapolitikken og sammen med Europakommisjonen kommer man til oppleve store investeringer i energieffektive, klimasmarte byer.

f) Kampen om marken og landbrukspolitikken blir hard og her ser det ut som om europeisk landbruksstøtte og økt matproduksjon har fått vind i seilene frem mot neste matkrise.

Lisboatraktaten skal gjøre EU mer demokratisk, mer smidig og gi EU mer tyngde i utenrikspolitikken, men hvordan man skal få organisert dette i praksis er det ingen i dag som kan si. Lisboatraktat eller ei, så forventer jeg at EU-landene drar i 27 forskjellige retninger, at direktivene fortsatt blir uleselige, jule-nissen forblir finsk og at Brussel forblir en fantastisk spennende politisk arena med store konsekvenser for Norge og Rogaland.

Europakontoret ønsker god jul og godt nytt år til Næringsforeningens medlemmer!

Bjørn Kvalsvik Nicolaysen

Bjørn Kvalsvik Nicolaysen har arbeidd ved Universitetet i Bergen og Université March Bloch i Strasbourg. Han arbeidde 1996-98 med kunst- og kulturformidling ved HiS og har vore professor i lesevitenskap ved Universitetet i Stavanger (tidl. HiS) sidan 2002. M.a. leiar for mastergradsprogrammet i lesevitenskap og Literacy Studies.

Fordumming eller forvanskning?

Ein liten mediedebatt rulla litt fram og tilbake i starten av haustsemesteret -09: Var norske studentar blitt dummare dei siste ti åra? Det var professor Jostein Gripsrud, Universitetet i Bergen (opphavleg er han frå Stavanger) som peika på funn han og ein kollega hadde gjort, med omsyn til kva nye studentar har kjennskap til om kunst, litteratur, europeisk kultur.

Rett nok har det, som forfattaren Hans E. Kinck ein gong sa, heilt sidan Homers tid vore vanleg for den eldre generasjonen å klage over vitlause, duglause og kunnskapslause ungdommar. Skulle det alltid vore rett, ville sivilisasjonen aldri ha oppstått. Eg trur ikkje folk i dag er dummare enn dei var før eller omvendt. Men der er ulike vilkår for vurdering av handlingsrom og forståingar av kva som er viktig. Som når ei fakultetsleiing ved Universitetet i Stavanger synest at dette fylket med sine reiselivstradisjonar og internasjonale relasjonar godt kan klare seg utan framandspråksopplæring.

Gripsrud stadfeste likevel etter mi meining ein tendens i mange slag undersøkingar over ca. 20 år: Eitt lite sjikt av unge er aktive på mange område og tileignar seg breie kunnskapar og røynsler, eitt lite sjikt i motsett ende av skalaen er lite aktive og tilsvarende lite orienterte – men eit "mellomsjikt" av unge som ikkje lenger har fellesreferansar til sentrale element i norsk og europeisk kultur, ser ut til å breie seg.

Populærkulturen kan seiast å ha ein "hovudstraum" med sine moter og rørsler, og iflg. Gripsrud rettar dei fleste seg etter denne. I samanlikning med ei undersøking frå 1998 er det svært mange sentrale forfattarar og kunstnarar, forutan musikalske og ulike andre kulturelle sjangrar, som er langt meir ukjende for ungdommen. Det ser ikkje ut til at nettbruken veg opp for alminneleg kulturell aktivitet eller interesse; kjendisinteresse, dataspel, web-tv, gambling, aksjehandel osv. dominerer medan det likevel også er bruk av nettaviser, kunstnettstader, ordbøker og leksika.

Bruken av Wikipedia er no så omfattande at mange lærebøker føreset bruken av dette nett-leksikonet – som ikkje er svært mykje meir til å stole på enn mangt anna ein finn av frivillig utlagt stoff på nettet, sjølv om der eksisterer ei form for brukarkontroll ved at folk rettar, kan det like gjerne skje i forvirrande eller feil retning. Aldri har ein hatt så bruk for å lære kjeldekritikk i skule og media som no. Og det spørst om den kritiske

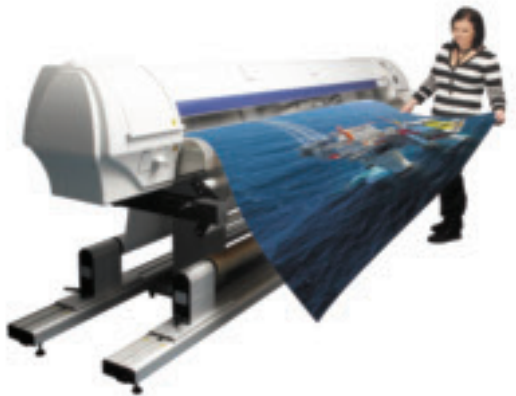
haldninga nokon gong har vore veikare, mange nøyer seg med tilfeldige opplysningar, uansett alder.

Med litt omsut og trening lærer nye studentar seg alltid å orientere seg på meir sakssvarande måtar enn kva dei har snubla seg til på eiga hand. Å studere er trass i alt å endre seg. Men om ein no slår saman Gripsruds høgst tentative funn med meir omfattande forskning, så viser det seg frå store arbeid som er utført av Jofrid Karner Smidt og Cecilie Naper, båe knytte til bibliotekarutdanninga ved Høgskolen i Oslo, at når det gjeld bokval og andre kulturval som er knytte til lesing, så er den gjengse orienteringa mellom norske biblioteksbrukarar og lesarar allment massivt gjennomsnittleg: Nordmenn vel lesestoff i flokk, og går i liten grad utanfor det som blir oppfatta som gjengs og alminneleg.

Resultatet av slikt kan ein merke til kvardags som universitetslærar, også overfor storlesarar og velorienterte folk. Dersom ikkje studentane nett har vore mykje i utlandet, er store delar av europeisk kultur mest som lukka bøker for dei. Isolasjonismen er den same kringom i Europa. På ein liten konferanse i Birmingham høyrde eg ein engelsk historieprofessor sukke over ei undersøking han hadde hatt, som viste at engelsk skuleungdom meinte England hadde vore med i to krigar: Krigen mot vikingane og Golf-krigen. For oss som heile tida minnest 2. Verdenskrigen over alt, gløymer vi gjerne at ungdommen treng vite om noko anna enn tap og sigrar i Noreg. Westphalerfreden, Napoleonskrigane som grunnlag for 1814, Versailles-traktaten, bakgrunnen for menneskerettserklæringa(ne) osv. osv. er no nokså ukjende storleikar, liksom Shakespeare, Molière og Goethe berre er framande namn – skjønt populærkulturen har fremja ei viss ny interesse for Dante, sagaer og heltedikt...

Det ser rett og slett ut til at heile skuleverket treng tenkje igjen om kva Noreg treng kunne for å skjønne si eiga rolle i verda, og her har alle med meiningar ei rolle å spele.

Skap oppmerksomhet!

Sjekk mulighetene på våre nye nettsider

www.bitmap.no

BITMAP*

Lervigsveien 22, 4014 Stavanger, Tlf. 51 84 92 30
post@bitmap.no, www.bitmap.no

REKLAMEFOTO SCANNING DIGITAL UTSKRIFT SKILT MESSEDEKOR BILDEDATABASE

Rasmus Kvassheim

2009: globalt klimaforlik 2010: regionalt ”klimaforlik”?

Aldri tidligere har viktigheten av samarbeid, globalt som regionalt, vært mer tydelig enn det vi opplever i dag.

De globale utfordringene innen både miljø og økonomi de siste årene har gitt oss kunnskap og erfaring som understreker viktigheten av å koordinere globale ressurser for å løse globale oppgaver. Det er ikke lite tankevekkende at klimaforliket i København satt langt inne og kom først i havn i tolvte time og uten særlige forpliktelser. Hvorfor er samarbeid så utrolig vanskelig?

Regionalt kjenner vi også godt til hvor komplisert og vanskelig det kan være med forpliktende samarbeid, så det er gjerne ikke så uforståelig at globale samarbeid også sitter langt inne. Vil vi regionalt evne å inngå ”klimaforlik” før den ”tolvte time”, eller er også vi avhengige av en felles lang nedtur før vi finner grunn til å søke samarbeid?

For å løse oppgavene på fellesarenaene innen miljø og samferdsel, betinges koordinering og optimal anvendelse av de ressursene vi rår over. Tidspunktet for stykkvis og delte løsninger er kort og godt passert. Hovedfokuset må være på hvordan vi kan gjøre hverandre gode?

Stavanger-regionen hedres for femte gang på rad som norgesmester i næringsutvikling. I så måte står det veldig bra til i vår region, og vi har så langt kommet helskinnet gjennom finanskrisen. Bedriftenes størrelse, lønnsomhet, utvikling og evne til innovasjon, var blant faktorene som vi ble målt på i konkurransen. Vi gleder oss over tittelen. Det er alltid stor stas å dra hjem norgesmesterskap, men glem for all del ikke at mesterskapet allerede er historie og at vi nå må forberede mesterskapet i 2010.

For nøyaktig ett år siden minnet vi om bråstansen innen boligsalget og salg av kapitalvarer. Oljeprisen raste til under 40 dollar og finanskrisen som først og fremst herjet med de amerikanske bankene, virket urovekkende på oss så ellers optimistiske rogalendinger.

Rammevilkårene våre ble i 2009 svært gode og vesentlig bedre enn hva vi kunne forvente.

Store offentlige stimulanser kom kjøpt på banen. Sammen med lavt rentenivå, tilnærmet full sysselsetting og en oljepris som

har doblet seg gjennom året sikret vi en eventyrlig god ramme for næringsaktiviteter. En offensiv privat sektor og rekordhøye investeringer innen olje- og gasssektoren, medvirket til god økonomisk utvikling for både Rogaland og Norge.

Når vår konkurransekraft skal vurderes må eksterne rammevilkår hensyntas. Vi kan allerede nå konstatere at der er mange faktorer som taler for at 2010 blir året da vår konkurranseevne vil bli satt vesentlig mer på prøve enn hva tilfellet var i 2009. Omstillingene innen olje og gass, redusert industriproduksjon, tiltakende rentenivå og stigende arbeidsledighet utgjør faktorer som bygger opp om økt forretningsmessig risiko i 2010.

Dun and Bradstreet melder om 4.500 konkurser 1. halvår i Norge, en økning på 70 prosent, og konstaterte i høst at 2009 blir rekordåret for antall konkurser. Små bedrifter og varehandel er mest utsatt. Selv om de fleste konkursene rammer små selskap, vet vi at der alltid er personlige skjebner inne i bildet, både økonomisk og menneskelig.

Generelt har vi i næringslivet en urovekkende kostnadsutvikling som bidrar betydelig til redusert lønnsomhet og redusert konkurransekraft. Det betyr at vi, i tillegg til kostnadsreduksjoner, må jobbe smartere og med høyere produktivitet for å opprettholde konkurranseevnen i markeder som viser klare tendenser til stagnasjon.

Interne og eksterne faktorer vil komplisere hverdagen for oss ledere nå strategier og mål for 2010 skal etterleves.

Jeg takker for godt samarbeid gjennom året som nå har gått over i historien. Det vil garantert gi god avkastning når vi kaster oss inn i kampen om nye budsjetter og forretningsmessige muligheter.

Ha et riktig godt nytt år!

Rasmus Kvassheim

BRYGGERIPARKEN, FORUS - KONTORER OG BUTIKKLOKALER

- **Kontorer:**
- Kontorer: p.t ca. 1500 kvm BTA ledig. Rehabiliteres i disse dager.
- Innflyttningsklart 3-6 måneder etter kontraktsinngåelse.
- Store, flotte vindusflater. Teknisk oppgradert til dagens standard.
- Det prosjekteres ytterligere 28.000 kvm i første nybygg.
- 800 kvadratmeter takterrasse
- **Butikk:**
- P.t ledig ca. 4500 kvm. Velegnet til "mega-store" konsepter, eller kan tilpasses til 2 leietakere. God takhøyde, og godt tilrettelagt for vareutlevering og vareleveranser. Lokalene er også velegnet til blandt annet aktivitetskonsepter, sport og spill.
- Adr.: Forusbeen 10
- Meget sentralt beliggende på Forus
- Nær Statoilhydro, SR-Bank, DNB Nor, Siemens, Roxar, planlagt Scandic konferansehotell, Skeidar, IKEA m.v
- Enkel adkomst med bil eller off.transport

**Kontakt: Terje Eidsmo eller
Jarl Endre Egeland
Telefon : 91 30 99 99**

Møter i Næringsforeningen januar

Aksjeåret

Onsdag 6. januar
Rosenkildehuset

KL. 1100-1300

Næringsforeningen har igjen gleden av å invitere til vårt årlige møte om kommende aksjeår. Dette er et populært møte, så vær tidlig ute med å melde deg på!

- Hvordan gikk kursene i fjor?
- Hvem traff?
- Hva venter vi av aksjeåret 2010?

Foredragsholdere: Peter Hermanrud,
First Securities og Kristoffer Stensrud,
Skagenfondene

Årets bedrift i Randaberg

Onsdag 13. januar 2010
KL: 11.00 – 13.00

For femte år på rad skal prisen for årets bedrift i Randaberg deles ut. Tradisjonen tro, inviteres Næringsforeningens medlemmer til et bedriftsbesøk hos prisvinneren 13. januar 2010.

"Årets bedrift i Randaberg" deles ut av Randaberg kommune, og ressursgruppen for den grønne landsby deltar i juryen. Mer informasjon kommer etter kåringen har funnet sted 1. januar.

Videregående kurs i styrearbeid del II

Torsdag 14. januar
KL. 0830-1530

Rosenkildehuset

To videregående kurs i styrearbeid

Vi inviterer nå til del to i vår seminarserie i videregående kurs i styrearbeid.

Program:

- Transaksjoner med nærstående
- Risikovurdering av transaksjoner
- Oversikt over hvilke regler som gjelder
- Hvilke transaksjoner det er viktig å følge opp
- Hvilke vurderinger styret må gjøre
- Dokumentasjonskrav og prising
- Styremedlemmers tilbakebetalingsplikt

Foredragsholdere:

Sigrun Sagedahl, Projure Advokatfirma DA,
Kjell Stenersen og Trym Gudmundsen, Ernst & Young

Kontaktperson: Inger Tone Ødegård,
Næringsforeningen i Stavanger-regionen I
samarbeid med: Ernst & Young og Projure

Sokkelåret - status og framtidsutsikter på norsk sokkel

Tirsdag 26. januar
KL. 1100-1300

Rosenkildehuset

Ressursgruppen for energi inviterer til en presentasjon av status og framtidsutsikter på norsk sokkel. Målsettingen med møtet er å få sentrale aktører i bransjen til å kommentere og vurdere framtidsutsiktene i bransjen på kort og lang sikt. Nærmere program kommer.

Lederskolen:

Vi er alle selgere!

Fredag 29. januar
KL. 1100-1300

BI Stavanger

Petter Berg har skrevet boken "Kunsten å selge". På dette møtet fokuseres det på salg og viktigheten av god salgsplanlegging. Vi er alle selgere! Salg står sentralt i enhver bedrifts strategier og handlingsplaner. Uten salg - ingen bedrift. Målet er å skape mål-satte salgsresultater, drive eget salg og utvikle salgsfunksjonen i en bedrift.

Andreas Melvær

Kreativ leder i Melvær&Lien Idé-entreprenør.

Andreas Melvær er ansatt som kreativ leder i Melvær&Lien Idé-entreprenør. Melvær har spesialisert seg på digitale medier. Han har tidligere jobbet med internasjonale

kampanjer på internett og interaktiv TV i Delaney Lund Knox Warren og The Picture Production Company i London.

Linda Voll

Kreativ leder i Melvær&Lien Idé-entreprenør.

Linda Voll er ansatt som kreativ leder i Melvær&Lien Idé-entreprenør. Voll har vært ansatt som Art Director i Melvær&Lien Idéentreprenør siden 2007, og job-

ber med idé- og konseptutvikling, reklame og design. Hun har tidligere jobbet i Orangeriet og TIBE Republic, begge i Bergen.

Ingunn Myklevoll

Filmsenter-konsulent i Filmkraft Rogaland AS.

Ingunn Myklevoll Sjøen (31) er ansatt som filmsenterkonsulent i Filmkraft Rogaland AS. Sjøen har vært ansatt som administrativ koordinator i Filmkraft siden 2007. Som

filmsenterkonsulent tar hun over driften av selskapets sentervirksomhet. Ingunn har en mastergrad i mediaproduksjon fra University of Sunderland, England og har tidligere jobbet innen reklame, markedsføring og journalistikk.

Morten Christoffer Jensen

Salgsleder i Amesto People,

Morten Christoffer er ansatt som salgsleder i Amesto People, avdeling Stavanger. Jensen er utdannet MBA fra Dowling College i New York, og kommer fra stilling

som Key Account Manager i Skanem. Hans stilling i Amesto People omfatter relasjonsbygging, salg og oppfølging av nye og eksisterende kunder.

Anita Løland

Konsulent i NaviCom.

Anita Løland Henriksen er ansatt som konsulent i NaviCom. Løland inngår i Finansgruppa i AX-avdelingen. Hennes oppgaver vil være å supportere

våre kunder på AX og Huldt & Lillevik Lønn. Løland har tidligere jobbet blant annet hos Tritec og Visma Services. Glenn Olsen startet er ansatt i NaviCom sin AX-avdeling. Olsen har lang fartstid i IT-bransjen. Netco, Merkantildata, Nordic Dørfabrikk og Hands hører til blant Glenn sine tidligere arbeidsgivere. Olsen vil jobbe med utvikling av AX i NaviCom.

Glenn Olsen

NaviCom sin AX-avdeling

Glenn Olsen startet i NaviCom sin AX-avdeling 1. desember. Glenn har lang fartstid i IT-bransjen. Netco, Merkantildata og Hands hører til blant Glenn sine tidligere

arbeidsgivere. Nå kommer han fra Nordic Dørfabrikk hvor han har vært utvikler og driftskonsulent på deres AX-løsning. Glenn vil fortsette med utvikling av AX i NaviCom.

Bjørn Hjelmaas

Personal-konsulent i Kelly Services Stavanger.

Bjørn Hjelmaas (28) er ansatt som personalkonsulent i Kelly Services Stavanger. Hjelmaas kommer fra vårt Kelly kontor på Sørlandet hvor han har jobbet som per-

sonalkonsulent. Hjelmaas har en bachelor i organisasjon og ledelse med fordypning i personalledelse og kompetanseutvikling fra Universitetet i Agder.

Camilla Østbø

Kundeansvarlig i bemannings selskapet Kelly Services i Stavanger.

Camilla Østbø (31) er ansatt som kundeansvarlig i bemannings selskapet Kelly Services i Stavanger. Østbø kommer fra stillingen markedskoordinator på Stavanger

Storsenter Steen&Strøm, og hun har tidligere salgserfaring fra Otteren Firmagaver. Camilla Østbø har en bachelor innen eksportmarkedsføring fra BI Bergen med utenlandsstudier i Leeds og London.

**Maren Gilje
Sekse**

Rådgiver hos
Sekse og Hogstad
AS.

Maren Gilje Sekse (29) er ansatt som rådgiver hos Sekse og Hogstad AS. Hun har en MSc i Internasjonal Human Resource-ledelse ved Portsmouth

university, samt BSc Internasjonal markedsføring fra Markedshøyskolen. Hennes oppgaver vil være markedsføring, merkevarebygging, kartlegging og identifisering av kandidater. Hun vil også jobbe med executive search og rekruttering.

**Marianne
Fedde Liland**

Markeds-
koordinator i
Figgjo AS

Marianne Fedde Liland er ansatt som markedskoordinator i Figgjo AS. Marianne kommer fra stilling som forretningsutvikler i Melvær & Lien. Hun har utdannelse fra

Norsk Hotellhøgskole og erfaring innen reiseliv og undervisning. Marianne har vært reiselivssjef for Hovden Ferie AS.

Inger Therese Veen, partner og
Roar Dybing, daglig leder i Mosaïque

Å rekruttere er ikke nødvendigvis det samme som å finne den perfekte kandidaten. Graden av suksess når du rekrutterer påvirkes av hvor du leter, hvem du spør og hvordan prosessene arbeider for å kvalitetssikre resultatet. Det er at faktum at feilansettelser koster tid, frustrasjoner, ubehageligheter - i sum mer penger enn vi liker å tenke på. Samtidig vet vi at den rette kandidaten er verd sin vekt i gull.

Så enkelt. Så vanskelig.

”Våre kunder
er også blant
de største!”

Mosaïque består av et godt sammensatt team. Hver enkelt av våre ansatte har et stort kontaktnett og en etterspurt spisskompetanse innenfor sitt fagfelt. Kjemien innad i selskapet bidrar positivt i prosessen. Vi kompletterer hverandre slik at vi kan bistå ditt firma på en optimal måte gjennom hele oppdraget.

Rekruttering satt i system

På bakgrunn av mange års relevant erfaring har vi utviklet og systematisert relevant verktøy på en måte som gir svært effektive og gode resultater.

På vår kundeliste finner du blant andre: Bouvet, Norske Shell, Fabricom, IBM, Aker Drilling, Centrica, Bureau Veritas, KPMG, E.ON Ruhrgas og mange fler.

MOSAÏQUE Headhunting

EN KLOK INVESTERING

Verkgaten 62, 4013 Stavanger. Telefon 51 85 41 60. E-post: info@mosaïque.no • www.mosaïque.no

STØRST UTENFOR OSLO

Rosenkilden distribueres til private og offentlige virksomheter på Jæren og i Ryfylke.

Priser 2010: (størrelser angitt med BxH)

Helside: (utfallende) 210x297 mm, 186x270

Halvside: 186x134 mm (ligg.)

Kvartside: 186x65 mm (ligg.)

Innstikk: pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

Kr. 18.000.-

Kr. 10.600.-

Kr. 5.800.-

For mer informasjon kontakt:

Helge Gunnar Nesse på telefon: 51 51 08 85 eller 952 16 622 eller e-post: nesse@stavanger-chamber.no.

Frist for innlevering av materiell for neste nummer er 18. januar

Trykk: Kai Hansen Trykkeri AS

Nyhet: Enda sterkere!

Kai Hansen Trykkeri satser! Vi har fått en helt ny avdeling – tidligere Høgfeldt Trykkeri i Kristiansand som har tradisjoner tilbake til 1934 – er nå en del av vårt selskap.

I 2011 åpner vi et splitter nytt trykkeri på Forus, og forsterker vår posisjon som ett av Norges ledende ark-trykkerier. Mye tradisjon. Mye kompetanse. Større muskler.

Og – som du ser – en ny og leken logo og grafisk profil!